

ព្រះ
ក្រែបបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រយោគាសាខ្មែរ
អនាមិយបិដក
បណ្ឌិត សង្ឃសមណ
១១០

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុភមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

PAṬṬHĀNA

SATTARASAMABHĀGA

110

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសឡ្យាទាមិចភី បួរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសឡ្យាទ នៃគណៈចម្បងក្រឹកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំម្ល៉ោះម្ល៉ាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យោភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធម៌ ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

 បួរ-ត្រី

Printed for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415
Email: overseas@budaedu.org
Website: <http://www.budaedu.org>
Mobile Web: m.budaedu.org
This book is strictly for free distribution, it is not to be sold.
សម្រាប់ចែកដោយឥតគិតថ្លៃ

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នោះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន សត្តរសមភាគ

១១០

ព.ស. ២៥១២

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស សត្តវសមោ ភាគោ

បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នមោ តស្ស ភកវតោ អវហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកេ កុសលត្តិកំ^(១)

[១] នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។
 ន កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានព្វ រូបំ ។
 ន កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាក-
 តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[២] ន អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នកុសលត្តិកេ កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន សត្តរសមភាគ

បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកៈ កុសលត្តិកៈ

[១] ធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាអកុសល ខន្ធ ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ២ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាវិបាកាព្យាក្រឹតផង ជា កិរិយាព្យាក្រឹតផង ។ ធម៌ ជាអកុសលក្តី ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[២] ធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៣] ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អព្យា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច
អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ន-
អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច ។

[៤] នកុសលញ្ច ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុស-
លញ្ច ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុសលញ្ច ន អព្យាក-
តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៥] ន អកុសលញ្ច ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ធម៌ ជាកុសលក្តី ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាកុសលក្តី ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាកុសលក្តី ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៤] ធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាកុសលក្តី ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៥] ធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ន អកុសលញ្ច ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អកុសលញ្ច ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៦] ន កុសលញ្ច ន អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[៧] ន កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ន កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

ន អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ន អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ ន អកុសលញ្ច

ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ ន អកុសលញ្ច ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ ន អកុសលញ្ច

ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ ន អកុសលញ្ច ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសលផង មិនមែន
ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាកុសលក្តី
ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសលផង មិនមែន
ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសលផង
មិនមែនជាអកុសលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៧] ធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។
ធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាកុសល
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
អព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអកុសល
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសលផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹតផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសលផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

អារម្មណាប្បច្ចយា ។ ន កុសលញ្ច ន អកុសលញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណា-
ប្បច្ចយា ។

[៨] ហេតុយា អដ្ឋារស អារម្មណោ នវ អធិប-
តិយា អដ្ឋារស អវិកតេ អដ្ឋារស ។

[៩] ន កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ន កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
។ បេ ។ ន កុសលញ្ច ន អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

[១០] ន កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា ។ បេ ។ ន កុ-
សលញ្ច ន អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា ។

[១១] នហេតុយា ន នអារម្មណោ ន នអធិប-
តិយា អដ្ឋារស នៅវិកតេ ន ។

[១២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ ន ។

[១៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ន ។

សហជាតវារម្មិ សម្បយុត្តវារម្មិ បដិច្ចវារសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាកុសលផង មិនមែនជាអកុសលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៨ ។

[៩] ធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។
ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែន
ជាអកុសលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែនជាអកុសលផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៨ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី មានសេចក្តីប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៤] ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អ-
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុសលំ
 ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុសលំ ធម្មំ
 បច្ចយា អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច ។ ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច ។
 ន អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ . . .
 យត្ថ បញ្ច ។ ន កុសលញ្ច ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 បច្ចយា . . . យត្ថ តីណិ ។ ន អកុសលញ្ច
 ន អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា . . . យត្ថ តីណិ ។
 ន កុសលញ្ច ន អកុសលញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា យត្ថ បញ្ច ។

[១៥] ហេតុយា នព្វីសតិ អារម្មណោ តេស
 អវិគតេ នព្វីសតិ ។

[១៦] សំសជ្ជារេ ហេតុយា នវ ។ បេ ។ អវិគតេ
 នវ ។ បេ ។

បច្ចុនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៤] ធម៌ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
 មែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
 ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធម៌ ជាកុសលក្តី ជាអព្យាក្រឹតក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអកុសលក្តី ជាអព្យាក្រឹតក្តី
 ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៥ ។ ធម៌ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
 ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត . . . មានវារៈ ៥ ក្នុងបទណា ។
 ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹតផង . . .
 មានវារៈ ៣ ក្នុងបទណា ។ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល
 ផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹតផង . . .មានវារៈ ៣ ក្នុងបទណា ។ ធម៌
 ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែនជាអកុសល
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងបទណា ។

[១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២៦ ។

[១៦] ប៉ែកខាងសំសដ្ឋវារៈ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩
 ។ លេ ។ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ លេ ។

៦

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៧] ន កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន កុសលោ ធម្មោ អព្យា-
 កតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន កុស-
 លោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន អកុសលោ
 ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តីណិ ។ ន អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។ ន កុស-
 លោ ច ន អព្យាកតោ ច ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ន អកុសលោ
 ច ន អព្យាកតោ ច ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ន កុសលោ
 ច ន អកុសលោ ច ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

[១៨] ន កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ន អកុស-
 លោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ តីណិ ។ ន អព្យាកតោ ធម្មោ
 អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៧] ធម៌ មិនមែនជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជា
 អកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ជាអព្យាក្រឹត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ជាអកុសលផង ជាអព្យាក្រឹតផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិន
 មែនជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែន
 ជាអព្យាក្រឹតក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុសលក្តី មិនមែនជាអព្យាក្រឹតក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌
 មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាកុសលក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជា
 អព្យាក្រឹត ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៨] ធម៌ មិនមែនជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាអកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិន
 មែនជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តីណិ ។ ន កុសលោ ច ន អព្យាកតោ ច ធម្មា
 កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ន កុសលោ ច ន អព្យាកតោ ច ធម្មា អកុស-
 លស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន កុស-
 លោ ច ន អព្យាកតោ ច ធម្មា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ន អកុ-
 សលោ ច ន អព្យាកតោ ច ធម្មា កុសលស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន អកុសលោ
 ច ន អព្យាកតោ ច ធម្មា អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន អកុសលោ ច ន-
 អព្យាកតោ ច ធម្មា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អា-
 រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ន កុសលោ
 ច ន អកុសលោ ច ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[១៩] ហេតុយា អដ្ឋាវស អារម្មណោ អដ្ឋាវស
 អធិបតិយា តេវីស អវិគតេ ទ្វារីស ។

បញ្ញាវារំ វិត្តាវតតំ ។

បច្ចនីយានុលោមតិកប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាអព្យាក្រឹតក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាកុសល
 ក្តី មិនមែនជាអព្យាក្រឹតក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាអព្យាក្រឹតក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិន
 មែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាអព្យាក្រឹតក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាអព្យាក្រឹត
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែន
 ជាកុសលក្តី មិនមែនជាអព្យាក្រឹតក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាកុសលក្តី មិន
 មែនជាកុសលក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។

[១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២២ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យបញ្ជាក់វារៈពិស្តារផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នវេទនាត្តិកេ វេទនាត្តិកំ^(១)

[២០] ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២១] ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២២] ន អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ

១ ម. នវេទនាត្តិកេ វេទនាត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នវេទនាត្តិកៈ វេទនាត្តិកៈ

[២០] ធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកប
ដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ
មិនមែនជាសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២១] ធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកប
ដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ
មិនមែនជាសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២] ធម៌ ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ

បច្ចុនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ
 សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អនុក្ខមសុខាយ
 វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ
 សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 សង្ខតំ ។

[២៣] ហេតុយា ឯកវីស អធិបតិយា ឯកវីស
 អវិតតេ ឯកវីស ។

នវិបាកត្តិកេ វិបាកត្តិកំ^(១)

[២៤] ន វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាក-
 ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច ។ ន វិចាក-
 ធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន នេវិចាក-
 នវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ
 បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច ។

១ ម. នវិបាកត្តិកេ វិបាកត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា
អាស្រ័យ នូវធម៌មិនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជា
សុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជា
សុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នវិបាកត្តិកៈ វិបាកត្តិកៈ

[២៤] ធម៌ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
ធម៌ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវធម៌មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមានវិបាកជា
ប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវធម៌មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិន
មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវធម៌មិនមែនជាមិនមែនវិបាកទាំងមិន
មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាវិបាក
អាស្រ័យ នូវធម៌មិនមែនជាមិនមែនវិបាក ទាំងមិនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

អភិធម្មបដិកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[២៥] ហេតុយា ទ្វារីស ។

នឧបាទិណ្ណុបាទានិយត្តិកេ ឧបាទិណ្ណុបាទានិយត្តិកំ^(១)

[២៦] ន ឧបាទិណ្ណុបាទានិយំ^(២) ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 បាទិណ្ណុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 តីណិ ។ ន អនុបាទិណ្ណុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបា-
 ទិណ្ណុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 បញ្ច ។ ន អនុបាទិណ្ណុអនុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 តីណិ ។ ន ឧបាទិណ្ណុបាទានិយញ្ច ន អនុបាទិណ្ណុ-
 អនុបាទានិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិណ្ណុបាទានិ-
 យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

១ ម. នឧបាទិណ្ណុបាទានិយត្តិកេ ឧបាទិណ្ណុបាទានិយត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នឧបា-
 ទិណ្ណុបាទានិយំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ។

នឧបាទិន្នុបាទានិយត្តិកៈ ឧបាទិន្នុបាទានិយត្តិកៈ

[២៦] ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ន អនុចាទិន្ទុចាទានិយញ្ច ន អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន ឧចាទិន្ទុចាទានិយញ្ច
 ន អនុចាទិន្ទុចាទានិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទុអនុ-
 ចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[២៧] ហេតុយា អដ្ឋាវស ។

នសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកេ

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកំ^(១)

[២៨] ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្កិ-
 លិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកេ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១៨ ។

នសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកៈ

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកៈ

[២៨] ធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង និងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង និងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

តីណិ ។ ន អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា បញ្ច ។ នអសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ន អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[២៩] ហេតុយា អដ្ឋាវស ។

នវិតក្កត្តិកេ វិតក្កត្តិកំ^(១)

[៣០] ន សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
តក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សវិ-
តក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
សត្ត ។ នអវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិ-
ចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។

១ ម. នវិតក្កត្តិកេ វិតក្កត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ ធម៌ ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៨ ។

នវិតក្កត្តិកៈ វិតក្កត្តិកៈ

[៣០] ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

បច្ចុនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ន អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។

[៣១] ហេតុយា ឯក្ខនបញ្ញាស ។

នបីតិក្កិកេ បីតិក្កិកំ^(១)

[៣២] ន បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិស-
ហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចត្តារិ ។
ន សុខសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចត្តារិ ។ ន ឧបេក្ខា-
សហកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ឧបេក្ខាសហកតំ ធម្មំ
បដិច្ច បីតិសហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ចត្តារិ ។

[៣៣] ហេតុយា អជ្ជវិស ។

នទស្សនត្តិកេ ទស្សនត្តិកំ^(២)

[៣៤] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ការណ-
យ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន
ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន
ការណយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នបីតិក្កិកេ បីតិក្កិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នទស្សនត្តិកេ ទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ និងមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមាន
វិតក្កៈនិងមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤៩ ។

នបីតិត្តិកៈ បីតិត្តិកៈ

[៣២] ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយ
បីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤ ។ ធម៌ ប្រកប
ដោយសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤ ។ ធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ធម៌
ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤ ។

[៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២៨ ។

នទស្សនត្តិកៈ ទស្សនត្តិកៈ

[៣៤] ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ធម៌ ដែល
មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌
ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

តីណិ ។ ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន
ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ ន នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ
បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សន្និក្កំ ។ បញ្ច ។

[៣៥] ហេតុយា អដ្ឋារស ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកេ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកំ^(១)

[៣៦] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៣៧] ហេតុយា ឆត្វីស ។

១ ម. នទស្សនេន ... ហេតុកត្តិកត្តិ ន ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
 ដែលមិនត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា អាស្រ័យ នូវ
 ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយ
 ការវា អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 ទាំងមិនត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវ
 លះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ មានវារៈ ៥ ។

[៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៨ ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

[៣៦] ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២៦ ។

បច្ចុនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអាចយគាមិត្តិកេ អាចយគាមិត្តិកំ^(១)

[៣៨] ន អាចយគាមី ធម្មំ បដិច្ច អបចយ-
តាមី^(២) ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អដ្ឋារស ។

នសេក្ខិត្តិកេ សេក្ខិត្តិកំ^(៣)

[៣៩] ន សេក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អសេក្ខោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អដ្ឋារស ។

នបរិត្តិត្តិកេ បរិត្តិត្តិកំ^(៤)

[៤០] ន បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ ទ្វារីស ។

នបរិត្តារម្មណត្តិកេ បរិត្តារម្មណត្តិកំ^(៥)

[៤១] ន បរិត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ តេរស ។

នហីនត្តិកេ ហីនត្តិកំ^(៦)

[៤២] ន ហីនំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អដ្ឋារស ។

១ ម. នអាចយគាមិត្តិកេ អាចយគាមិត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. អាចយគាមី ធម្មោ ។
៣ ម. នសេក្ខិត្តិកេ សេក្ខិត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៤ ម. នបរិត្តិត្តិកេ បរិត្តិត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។
៥ ម. នបរិត្តារម្មណត្តិកេ បរិត្តារម្មណត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៦ ម. នហីនត្តិកេ ហីនត្តិកន្តិ ន
ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នអាចយគាមិត្តិកៈ អាចយគាមិត្តិកៈ

[៣៨] ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ដោយកិលេស
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១៨ ។

នសេក្ខិត្តិកៈ សេក្ខិត្តិកៈ

[៣៩] ធម៌ ជាអសេក្ខៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាសេក្ខៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១៨ ។

នបរិត្តិត្តិកៈ បរិត្តិត្តិកៈ

[៤០] ធម៌ មានសភាពតូចច្រាវ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមាន
សភាពតូចច្រាវ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ២២ ។

នបរិត្តារម្មណត្តិកៈ បរិត្តារម្មណត្តិកៈ

[៤១] ធម៌ មានអារម្មណ៍តូចច្រាវ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមាន
អារម្មណ៍តូចច្រាវ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១៣ ។

នហីនត្តិកៈ ហីនត្តិកៈ

[៤២] ធម៌ ជាកណ្តាល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនថោទាប ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១៨ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នមិច្ឆត្តិកេ មិច្ឆត្តិកំ^(១)

[៤៣] ន មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្តនិ-
យតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អដ្ឋារស ។

នមគ្គារម្មណត្តិកេ មគ្គារម្មណត្តិកំ^(២)

[៤៤] ន មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ទស ។

នឧប្បន្នតិកេ ឧប្បន្នតិកំ^(៣)

[៤៥] ន អនុប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន ឧប្បាទី ធម្មោ
ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
ន អនុប្បន្នោ ច ន ឧប្បាទី ច ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦] ហេតុយា តីណិ ។

នអតីតត្តិកេ អតីតត្តិកំ^(៤)

[៤៧] ន អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស

១ ម. នមិច្ឆត្តិកេ មិច្ឆត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នមគ្គា...ណត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ។
៣ ម. នឧប្ប...ន្តតិកន្តិ នទិស្សតិ ។ ៤ ម. នអតីតត្តិកេ អតីតត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នមិច្ឆត្តិកៈ មិច្ឆត្តិកៈ

[៤៣] ធម៌ មានសភាពត្រូវនិងទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌
មានសភាពមិនខុសនិងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។
មានវារៈ ១៨ ។

នមគ្គារម្មណត្តិកៈ មគ្គារម្មណត្តិកៈ

[៤៤] ធម៌ មានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានមគ្គជា
អារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១០ ។

នឧប្បន្នត្តិកៈ ឧប្បន្នត្តិកៈ

[៤៥] ធម៌ មិនមែនជាមិនទាន់កើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនប្រុងកើតឡើង
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌
មិនមែនជាមិនទាន់កើតឡើងក្តី មិនប្រុងកើតឡើងក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នអតីតត្តិកៈ អតីតត្តិកៈ

[៤៧] ធម៌ មិនមែនជាអតីត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន

បច្ចុប្បន្នយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន អនាគតោ ធម្មា
បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
ន អតីតោ ច ន អនាគតោ ច ធម្មា បច្ចុប្បន្នស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨] ហេតុយា តីណិ ។

នអតីតារម្មណត្តិកេ អតីតារម្មណត្តិកំ^(១)

[៤៩] ន អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អតីតារម្មណំ ធម្មំ
បដិច្ច អនាគតារម្មណោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា នអតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន អនាគ-
តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ន អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុ-
ប្បន្នារម្មណោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។
ន បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ
បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នអតីតារម្មណត្តិកេ អតីតារម្មណត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាអនាគត ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាអតីតក្តី មិនមែន
ជាអនាគតក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នអតីតារម្មណត្តិកៈ អតីតារម្មណត្តិកៈ

[២៩] ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមាន
អារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មាន
អារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌
មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ជាអនាគត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ មាន
អារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៥០] ហេតុយា បណ្ណាវស ។

នអជ្ឈត្តតិកេ អជ្ឈត្តតិកំ^(១)

[៥១] ន អជ្ឈត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ពហិទ្ធា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន ពហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច
អជ្ឈត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[៥២] ហេតុយា ទ្វេ ។

នអជ្ឈត្តារម្មណតិកេ អជ្ឈត្តារម្មណតិកំ^(២)

[៥៣] ន អជ្ឈត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តា-
រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។
ន ពហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ពហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។

[៥៤] ហេតុយា ន ។

១ ម. នអជ្ឈត្តតិកេ អជ្ឈត្តតិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នអជ្ឈត្តា ...ណតិកន្តិ
ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានអារម្មណ៍
ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៥ ។

នអជ្ឈត្តិត្តិកៈ អជ្ឈត្តិត្តិកៈ

[៥១] ធម៌ ជាខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាខាងក្នុង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាខាងក្នុង
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ។

[៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

នអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ

[៥៣] ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមាន
អារម្មណ៍ជាខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។
ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ជា
ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកេ សនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥៥] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
នសនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
អប្បដិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ន សនិ-
ទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ
ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សនិ-
ទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច ធម្មោ

១ ម. នសនិទស្សន ។ បេ ។ នត្តិកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកៈ សនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៥] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ធម៌ មិនមានការឃើញ
តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ធម៌
មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី
មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ធម៌ មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី
មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ក្តី មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយោច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ន អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ ន អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។

[៥៦] ហេតុយា បញ្ចត្តិស ។

បញ្ញាវារម្បិ វិត្តាវេតព្វំ ។

បច្ចុនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ក្តី មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី
មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមានការឃើញ តែប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាមិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌
មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាមិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៥៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣៥ ។

បណ្ឌិត គប្បី (សម្តែង) បញ្ហាវារៈឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន ។

បច្ចុនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុកេ ហោតុទុកំ^(១)

[៥៧] ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
ហោតុ ច ន ហោតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា ។
ន នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្ប-
ច្ចយា ន ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ន នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ ច
នហោតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា ។
ន ហោតុញ្ច^(២)ន នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ន ហោតុញ្ច ន នហោតុញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា
ន ហោតុញ្ច ន នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ ច
នហោតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នហោតុទុកេ ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នហោតុំ ច ន នហោតុំ ច ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

នហេតុទុក្ខៈ ហេតុទុក្ខៈ

[៥៧] ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជា ហេតុក្តី មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាហេតុក្តី មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាមិន មែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែន ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាមិន មែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាហេតុក្តី មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុផង មិនមែន ជាមិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៥៨] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អវិកតេ នវ ។
សហជាតវារម្យិ បញ្ញាវារម្យិ វិត្តារេតព្វំ ។

នសហោតុកុកេ សហោតុកកុកំ^(១)

[៥៩] ន សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សហោតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សហោតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច អហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សហោតុកោ ច អហោតុ-
កោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន-
អហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា នអហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សហោតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អហោតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច សហោតុកោ ច អហោតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន សហោតុកកញ្ច ន អហោតុ-
កកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ន សហោតុកកញ្ច ន អហោតុកកញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច អហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម នសហោតុកុកេ សហោតុកកុកុន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។
បណ្ឌិតគប្បី(សម្តែង) នូវសហជាតវារៈ និងបញ្ញាវារៈ ឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

នសហោតុកិទុក្ខិៈ សហោតុកិទុក្ខិៈ

[៥៩] ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមានហេតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ធម៌ ប្រកបដោយហេតុក្តី មិនមានហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិន
មានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ប្រកបដោយហេតុក្តី មិនមានហេតុក្តី អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយហេតុផង មិនមែនជាមិនមានហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយ
ហេតុផង មិនមែនជាមិនមានហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

ន សហេតុកកញ្ច ន អហេតុកកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៦០] ហេតុយា នវ ។

នហោតុសម្បយុត្តិទុកេ ហោតុសម្បយុត្តិទុកំ^(១)

[៦១] ន ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ-
សម្បយុត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦២] ហេតុយា នវ ។

នហោតុសហោតុកកេ ហោតុសហោតុកកំ^(២)

[៦៣] ន ហេតុញ្ចេវ ន អហេតុកកញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុចេវ សហេតុកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៤] ហេតុយា នវ ។

នហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ ហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុកំ

[៦៥] ន ហេតុញ្ចេវ ន ហេតុវិប្បយុត្តញ្ច^(៤) ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុចេវ ហេតុសម្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នហោតុសម្បយុត្តិទុកេ ហោតុសម្បយុត្តិទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នហោតុសហោតុក-
កេ ហោតុសហោតុកកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នហោតុ...សម្បយុត្តិទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។
៤ ម. ន ហេតុវិប្បយុត្តំ ច ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ប្រកបដោយហេតុក្តី មិនមានហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
ប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាមិនមានហេតុផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

នហេតុសម្បយុត្តិទុកៈ ហេតុសម្បយុត្តិទុកៈ

[៦១] ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

នហេតុសហេតុកិទុកៈ ហេតុសហេតុកិទុកៈ

[៦៣] ធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

នហេតុហេតុសម្បយុត្តិទុកៈ ហេតុហេតុសម្បយុត្តិទុកៈ

[៦៥] ធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនមែនប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៦៦] ហេតុយា នវ ។

នហោតុនសហោតុកទុកេ នហោតុសហោតុកទុកំ^(១)

[៦៧] ន ហេតុំ ន សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នហោតុ សហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៨] ហេតុយា នវ ។

នសប្បច្ចយទុកេ សប្បច្ចយទុកំ^(២)

[៦៩] ន អប្បច្ចយំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បច្ចយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧០] ហេតុយា ឯកំ ។

នសង្ខតទុកេ សង្ខតទុកំ^(៣)

[៧១] ន អសង្ខតំ ធម្មំ បដិច្ច សង្ខតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧២] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នហោតុ. . . សហោតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសប្បច្ចយ . . . ទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នសង្ខតទុកេ សង្ខតទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នហោតុនសហោតុកិទុកៈ នហោតុសហោតុកិទុកៈ

[៦៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នសប្បច្ច័យទុកៈ សប្បច្ច័យទុកៈ

[៦៩] ធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
មិនមានបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នសង្ខតិទុកៈ សង្ខតិទុកៈ

[៧១] ធម៌ ដែលមានបច្ច័យតាក់តែង អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យតាក់តែង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនទុកេ សនិទស្សនទុកំ^(១)

[៧៣] ន សនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សនិទស្សនំ ធម្មំ
បដិច្ច អនិទស្សនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន សនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនោ ច អនិ-
ទស្សនោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៤] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៥] ន សនិទស្សនោ ធម្មោ សនិទស្សនស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៦] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៧] ន សនិទស្សនោ ធម្មោ អនិទស្សនស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន អនិ-
ទស្សនោ ធម្មោ អនិទស្សនស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

១ ម. នសនិទស្សនទុកេ សនិទស្សនទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនទុក្ខៈ សនិទស្សនទុក្ខៈ

[៧៣] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយការឃើញ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមាន
ការឃើញ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញក្តី មិនប្រកបដោយការ
ឃើញក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ប្រកបដោយការឃើញ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
មិនមានការឃើញ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានការ
ឃើញ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានការឃើញ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

នសប្បដិយទុកេ សប្បដិយទុកំ^(១)

[៧៨] ន សប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សប្បដិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច អប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន សប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិយោ ច អប្បដិយោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន អប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ន អប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
 សប្បដិយោ ច អប្បដិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន សប្បដិយញ្ច ន អប្បដិយញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 តីណិ ។

[៧៩] ហេតុយា នវ ។

នរូបីទុកេ រូបីទុកំ^(២)

[៨០] ន រូបី ធម្មំ បដិច្ច រូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសប្បដិយទុកេ សប្បដិយទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នរូបីទុកេ រូបីទុកន្តិ
 ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសប្បដិយទុក្ខៈ សប្បដិយទុក្ខៈ

[៧៨] ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិន
មានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី មិន
មានការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមានការប៉ះ
ពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី មិនមានការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យ ធម៌
មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នរូបីទុក្ខៈ រូបីទុក្ខៈ

[៨០] ធម៌ មានរូប អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានរូប ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

[៨១] ហេតុយា នវ ។

នលោកិយទុកេ លោកិយទុកំ^(១)

[៨២] ន លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច លោកិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន លោកិយំ ធម្មំ
បដិច្ច លោកុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច លោកិយោ ច លោកុត្តរោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន លោកុត្តរំ ធម្មំ
បដិច្ច លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ន លោកិយញ្ច ន លោកុត្តរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច លោ-
កិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៣] ហេតុយា បញ្ច ។

នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកេ កេនចិវិញ្ញេយ្យទុកំ^(២)

[៨៤] ន កេនចិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច កេនចិ-
វិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៥] ហេតុយា នវ ។

នអាសវំទុកេ អាសវំទុកំ^(៣)

[៨៦] ន អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវោ ធម្មោ

១ ម. នលោកិយទុកេ លោកិយទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកេ កេនចិវិញ្ញេយ្យទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នអាសវំទុកេ អាសវំទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

[៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នលោកិយទុក្ខៈ លោកិយទុក្ខៈ

[៨២] ធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាលោកុត្តរៈ អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជា លោកិយក្តី ជាលោកុត្តរៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកិយ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជា លោកិយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកិយផង មិនមែនជាលោកុត្តរៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ខៈ កេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ខៈ

[៨៤] ធម៌ ដែលគួរដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណនីមួយៗ អាស្រ័យ នូវ ធម៌ ដែលមិនគួរដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណនីមួយៗ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នអាសវទុក្ខៈ អាសវទុក្ខៈ

[៨៦] ធម៌ ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
 នោអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវោ ច នោអាសវោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន នោអា-
 សវំ ធម្មំ បដិច្ច នោអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ន នោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន នោអាសវំ ធម្មំ
 បដិច្ច អាសវោ ច នោអាសវោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន អាសវញ្ច ន នោអាសវញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 តីណិ ។

[៨៧] ហេតុយា នវ ។

នសាសវំទុកេ សាសវំទុកំ^(១)

[៨៨] ន សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច សាសវោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
 អនាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នសាសវំទុកេ សាសវំទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជា
 អាសវៈក្តី មិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជា
 អាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិន
 មែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាអាសវៈ ក្តី
 មិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ធម៌ ជាអាសវៈ
 អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈផង មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នសាសវំទុក្ខិៈ សាសវំទុក្ខិៈ

[៨៨] ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
 ដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមានអាសវៈ
 អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

ន សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច សាសវោ ច អនាសវោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន អនាសវំ
ធម្មំ បដិច្ច សាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។ ន សាសវញ្ច ន អនាសវញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
សាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[៨៩] ហេតុយា បញ្ច ។

នអាសវំសម្បយុត្តិទុកេ អាសវំសម្បយុត្តិទុកំ^(១)

[៩០] ន អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាស-
វសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩១] ហេតុយា នវ ។

នអាសវំសាសវំទុកេ អាសវំសាសវំទុកំ^(២)

[៩២] ន អាសវញ្ចេវ ន អនាសវញ្ច^(៣) ធម្មំ
បដិច្ច អាសវោចេវ សាសវោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៣] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នអាសវំសម្បយុត្តិទុកេ អាសវំសម្បយុត្តិទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ន អាសវ-
សាសវំទុកេ អាសវំសាសវំទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. ន អាសវំ ច ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈក្តី មិនមានអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
 ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។
 ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានអាសវៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រកបដោយ
 អាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយអាសវៈផង មិនមែនជាមិន
 មានអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
 [៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

និអាសវៈសម្បយុត្តិទុក្ខិកៈ និអាសវៈសម្បយុត្តិទុក្ខិកៈ

[៨០] ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
 ដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 [៨១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

និអាសវៈសិវាសវៈទុក្ខិកៈ និអាសវៈសិវាសវៈទុក្ខិកៈ

[៨២] ធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈផង មិនមែនជាមិនមានអាសវៈផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 [៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

នអាសវំអាសវំសម្បយុត្តុទុកើ អាសវំអាសវំសម្បយុត្តុកំ^(១)

[៩៤] ន អាសវញ្ជោ ឆ អាសវវិប្បយុត្តុញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច អាសវោ ចេវ អាសវសម្បយុត្តោ ច ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៥] ហេតុយា នវ ។

អាសវវិប្បយុត្តុនសាសវំទុកើ អាសវវិប្បយុត្តុសាសវំទុកំ^(២)

[៩៦] អាសវវិប្បយុត្តុំ ន សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
អាសវវិប្បយុត្តោ សាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩៧] ហេតុយា បញ្ច ។

ឆគោច្ឆកិទុកើ ឆគោច្ឆកិទុកំ^(៣)

[៩៨] ន សញ្ញាជនំ^(៤) ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កន្តំ ធម្មំ បដិច្ច
កន្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ឱយំ ធម្មំ
បដិច្ច ឱយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នអាសវំអាសវំ...សម្បយុត្តុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. អាសវវិប្បយុត្តុ
...សាសវំទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. ឆគោច្ឆកិទុកេ ឆគោច្ឆកិទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។
៤ ម. ន សំយោជនំ ធម្មំ បដិច្ច សំយោជនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នអាសវំអាសវំសម្បយុត្តិទុក្ខំ អាសវំអាសវំសម្បយុត្តិទុក្ខំ ៖

[៧២] ធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈផង មិនប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

អាសវំវិប្បយុត្តិនសាសវំទុក្ខំ អាសវំវិប្បយុត្តិនសាសវំទុក្ខំ ៖

[៧៣] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ និងប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ និងមិនប្រកបដោយអាសវៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

ឆកោច្ឆកិទុក្ខំ ឆកោច្ឆកិទុក្ខំ ៖

[៧៤] ធម៌ ជាសញ្ញាជនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាសញ្ញា-
ជនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាគន្លុះ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាគន្លុះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាឱយៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាឱយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

ន យោកំ ធម្មំ បដិច្ច យោកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ន ជីវណំ ធម្មំ បដិច្ច ជីវណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន បរាមាសំ ធម្មំ បដិច្ច
បរាមាសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

នសារម្មណទុកេ សារម្មណទុកំ^(១)

[៩៩] ន សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សារម្មណំ ធម្មំ
បដិច្ច អនាម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ច អនាម្មណោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន-
អនាម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនាម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន សារម្មណាញា ន អនាម្ម-
ណាញា ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[១០០] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នសារម្មណទុកេ សារម្មណទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ជាយោគៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាយោគៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជាបរាមាសៈ អា-
ស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

និសារម្មណទុកៈ និសារម្មណទុកៈ

[៧៧] ធម៌ ប្រកបដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌
មិនមានអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ប្រកបដោយអារម្មណ៍ក្តី មិន
មានអារម្មណ៍ក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមាន
អារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រកបដោយអារម្មណ៍
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ផង មិនមែនជាមិនមាន
អារម្មណ៍ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[១០០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នចិត្តទុកេ ចិត្តទុកំ^(១)

[១០១] ន ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច លោចិត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តោ ច លោចិត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ ន លោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច លោចិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន ចិត្តញ្ច ន-
លោចិត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច លោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១០២] ហេតុយា បញ្ច ។

នចេតសិកទុកេ ចេតសិកទុកំ^(២)

[១០៣] ន ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចេតសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ ច អចេត-
សិកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៤] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នចិត្តទុកេ ចិត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចេតសិកទុកេ ចេតសិកទុកន្តិ
ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នចិត្តទុក្ខៈ ចិត្តទុក្ខៈ

[១០១] ធម៌ ជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាចិត្តក្តី មិនមែនជាចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង មិនមែនជាមិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១០២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នចេតសិកទុក្ខៈ ចេតសិកទុក្ខៈ

[១០៣] ធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាចេតសិកក្តី មិនមែនជាចេតសិកក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា ចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

នចិត្តសម្បយុត្តទុកេ ចិត្តសម្បយុត្តទុកំ^(១)

[១០៥] នចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្ប-
 យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តសម្បយុត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ន ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ
 ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 ន ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន-
 ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ ច ចិត្តវិប្ប-
 យុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ បេ ។

[១០៦] ហេតុយា នវ ។

នចិត្តសំសដ្ឋទុកេ ចិត្តសំសដ្ឋទុកំ^(២)

[១០៧] ន ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-
 សំសដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នចិត្តសម្បយុត្តទុកេ ចិត្តសម្បយុត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចិត្តសំសដ្ឋទុកេ ចិត្តសំសដ្ឋទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

នចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ ចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ

[១០៥] ធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយ
 ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 ប្រកបដោយចិត្តក្តី ប្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយចិត្ត
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយចិត្តក្តី ប្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ បេ ។

[១០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នចិត្តសំសដ្ឋទុកៈ ចិត្តសំសដ្ឋទុកៈ

[១០៧] ធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិសំសដ្ឋោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសំសដ្ឋោ ច ចិត្តវិសំសដ្ឋោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៨] ហេតុយា នវ ។

នចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកំ^(១)

[១០៩] ន ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ
បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ន ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច
នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១០] ហេតុយា នវ ។

នចិត្តសហភុទុកេ ចិត្តសហភុទុកំ^(២)

[១១១] ន ចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តស-
ហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តសហភុំ
ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

១ ម. ន ចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចិត្តសហភុទុកេ ចិត្តសហភុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ធម៌ ប្រាសចាកការច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនច្រឡំ
ច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ច្រឡំ
ដោយចិត្តក្តី ប្រាសចាកការច្រឡំដោយចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ

[១០៩] ធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនតាំងឡើង
ដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនតាំងឡើង
ដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តក្តី មិនមែនតាំងឡើង
ដោយចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នចិត្តសហភូទុកៈ ចិត្តសហភូទុកៈ

[១១១] ធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនកើត
ជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនកើត
ជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តសហភំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ
ច នោចិត្តសហភូ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១២] ហេតុយា នវ ។

នចិត្តានុបរិវត្តិទុកេ ចិត្តានុបរិវត្តិទុកំ^(១)

[១១៣] ន ចិត្តានុបរិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុប-
រិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ចិត្តានុបរិវត្តិ
ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តានុបរិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ន ចិត្តានុបរិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តិ ច
នោចិត្តានុបរិវត្តិ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៤] ហេតុយា នវ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកំ^(២)

[១១៥] ន ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-
សំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៦] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នចិត្តានុបរិវត្តិទុកេ ចិត្តានុបរិវត្តិទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចិត្តសំសដ្ឋស-
មុដ្ឋានទុកេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្តក្តី មិនមែនកើតជាមួយនឹង
ចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នចិត្តានុបវិវត្តិទុកៈ ចិត្តានុបវិវត្តិទុកៈ

[១១៣] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែន
ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តក្តី មិនមែន
ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ

[១១៥] ធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកំ

[១១៧] ន ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុ ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៨] ហេតុយា នវ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកំ^(១)

[១១៩] ន ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២០] ហេតុយា នវ ។

នអជ្ឈត្តិកទុកេ អជ្ឈត្តិកទុកំ^(២)

[១២១] ន អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន ពាហិវ
ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។

១ ម. នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកេ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

២ ម. នអជ្ឈត្តិកទុកេ អជ្ឈត្តិកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ

[១១៧] ធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកៈ

[១១៩] ធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អា-
ស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នអជ្ឈត្តិកទុកៈ អជ្ឈត្តិកទុកៈ

[១២១] ធម៌ ជាខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាខាងក្នុង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាខាងក្រៅ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

[១២២] ហេតុយា នវ ។

នឧបាទាទុកេ ឧបាទាទុកំ^(១)

[១២៣] ន ឧបាទា ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៤] ហេតុយា បញ្ច ។

នឧបាទិន្នទុកេ ឧបាទិន្នទុកំ^(២)

[១២៥] ន ឧបាទិន្នំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្នោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៦] ហេតុយា បញ្ច ។

នឧបាទានគោច្ឆកទុកេ ឧបាទានគោច្ឆកទុកំ^(៣)

[១២៧] ន ឧបាទានំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។

នកិលេសគោច្ឆកទុកេ កិលេសគោច្ឆកទុកំ^(៤)

[១២៨] ន កិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។

១ ម. នឧបាទាទុកេ ឧបាទាទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នឧបាទិន្នទុកេ ឧបាទិន្នទុកន្តិ
ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នឧបាទានគោច្ឆកទុកេ ឧបាទានគោច្ឆកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៤ ម. ន-
កិលេសគោច្ឆកទុកេ កិលេសគោច្ឆកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

[១២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

នឧបាទាទុកៈ ឧបាទាទុកៈ

[១២៣] ធម៌ ជាឧបាទា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

នឧបាទិន្នទុកៈ ឧបាទិន្នទុកៈ

[១២៥] ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិន កាន់យក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន តណ្ហាជាដើមកាន់យក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

នឧបាទានគោច្ឆកទុកៈ ឧបាទានគោច្ឆកទុកៈ

[១២៧] ធម៌ ជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាឧបា- ទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

នកិលេសគោច្ឆកទុកៈ កិលេសគោច្ឆកទុកៈ

[១២៨] ធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

នទស្សនេនបហាតព្វទុកេ ទស្សនេនបហាតព្វទុកំ^(១)

[១២៩] ន ទស្សនេន បហាតព្វ ធម្មំ បដិច្ច
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុ-
 យា ឯកំ ។ ន ន ទស្សនេន បហាតព្វ ធម្មំ បដិច្ច
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា
 ន នទស្សនេន បហាតព្វ ធម្មំ បដិច្ច ន ទស្សនេន ប-
 ហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ន ន ទស្ស-
 នេន បហាតព្វ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វោ ច ន-
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា
 តីណិ ។ ន ទស្សនេន បហាតព្វោ ន ន ទស្សនេន
 បហាតព្វោ ធម្មំ បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតព្វោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ឯកំ ។

[១៣០] ហេតុយា បញ្ច ។

នភាវនាយបហាតព្វទុកេ ភាវនាយបហាតព្វទុកំ^(២)

[១៣១] ន ភាវនាយ បហាតព្វ ធម្មំ បដិច្ច ភាវ-
 នាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

១ ម. នទស្សនេនបហាតព្វទុកេ ទស្សនេនបហាតព្វទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នភាវនាយ-
 បហាតព្វទុកេ ភាវនាយបហាតព្វទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នទស្សនេនបហាតិព្វទុក្ខំ: ទស្សនេនបហាតិព្វទុក្ខំ:

[១២៩] ធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មាន វារៈ ១ ។ ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល មិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែន ជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈក្តី មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈផង មិនមែនជាមិន ត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[១៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

នភាវនាយបហាតិព្វទុក្ខំ: ភាវនាយបហាតិព្វទុក្ខំ:

[១៣១] ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

[១៣២] ហេតុយា បញ្ច ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកេ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកំ^(១)

[១៣៣] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៤] ហេតុយា នវ ។

នភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកេ

ភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកំ^(២)

[១៣៥] ន ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៦] ហេតុយា នវ ។

នសវិតក្កទុកេ សវិតក្កទុកំ^(៣)

[១៣៧] ន សវិតក្កំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សវិតក្កំ ធម្មំ

១ ម. នទស្សនេនបហាតព្វ... ហេតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នភាវនាយ-
បហាតព្វ... ហេតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នសវិតក្កទុកេ សវិតក្កទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

[១៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកិទុកៈ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកិទុកៈ

[១៣៣] ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នភាវនាយបហាតព្វហេតុកិទុកៈ

ភាវនាយបហាតព្វហេតុកិទុកៈ

[១៣៥] ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នសវិតក្កទុកៈ សវិតក្កទុកៈ

[១៣៧] ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រ-
កបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

បដិច្ច អវិតក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន សវិតក្កំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ ច អវិតក្កោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន អវិតក្កំ
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន អវិតក្កំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ន អវិតក្កំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ ច
 អវិតក្កោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន ស-
 វិតក្កញ្ច ន អវិតក្កញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សវិតក្កញ្ច ន អវិតក្កញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន សវិតក្កញ្ច ន អវិតក្កញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ
 ច អវិតក្កោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៨] ហេតុយា នវ ។

នសវិចារទុកេ សវិចារទុកំ^(១)

[១៣៩] ន សវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសវិចារទុកេ សវិចារទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈក្តី មិនមានវិតក្កៈក្តី អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
 មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈក្តី មិនមានវិតក្កៈក្តី អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវិតក្កៈផង
 មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវិតក្កៈផង មិនមែនជា
 មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយ
 វិតក្កៈក្តី មិនមានវិតក្កៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយវិតក្កៈផង
 មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នសវិចារទុក្កៈ សវិចារទុក្កៈ

[១៣៩] ធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
 ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

[១៤០] ហេតុយា នវ ។

នសប្បីតិកទុកេ សប្បីតិកទុកំ^(១)

[១៤១] នសប្បីតិកំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បីតិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤២] ហេតុយា នវ ។

នបីតិសហគតទុកេ បីតិសហគតទុកំ^(២)

[១៤៣] ន បីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហ-
គតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៤] ហេតុយា នវ ។

នសុខសហគតទុកេ សុខសហគតទុកំ^(៣)

[១៤៥] ន សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខ-
សហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៦] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នសប្បីតិកទុកេ សប្បីតិកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នបីតិសហគតទុកេ បីតិសហ-
គតទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នសុខសហគតទុកេ សុខសហគតទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចុនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

[១២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នសប្បីតិកទុកៈ សប្បីតិកទុកៈ

[១២១] ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នបីតិសហគិតទុកៈ បីតិសហគិតទុកៈ

[១២៣] ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកប
ដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នសុខសហគិតទុកៈ សុខសហគិតទុកៈ

[១២៥] ធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នឧបេក្ខាសហគតទុកេ ឧបេក្ខាសហគតទុកំ^(១)

[១៤៧] ន ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខា-
សហគតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ឧបេក្ខា-
សហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ
បដិច្ច ឧបេក្ខាសហគតោ ច ន ឧបេក្ខាសហគតោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន ន-
ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ន ឧបេក្ខាសហគតោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន ឧបេក្ខា-
សហគតញ ន ន ឧបេក្ខាសហគតញ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន ឧបេក្ខាសហគតញ ន ន ឧបេក្ខាសហគតញ ធម្មំ
បដិច្ច ន ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ន ឧបេក្ខាសហគតញ ន ន ឧបេក្ខាសហគ-
តញ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខាសហគតោ ច ន ឧបេក្ខា-
សហគតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[១៤៨] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នឧបេក្ខាសហគតទុកេ ឧបេក្ខាសហគតទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នឧបេក្ខាសហគិតទុក្ខៈ ឧបេក្ខាសហគិតទុក្ខៈ

[១៤៧] ធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខាក្តី មិនប្រកបដោយឧបេក្ខាក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មិនមែនជាមិនប្រកបដោយឧបេក្ខាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មិនមែនជាមិនប្រកបដោយឧបេក្ខាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខាក្តី មិនប្រកបដោយឧបេក្ខាក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មិនមែនជាមិនប្រកបដោយឧបេក្ខាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

នកាមាវចរទុកេ កាមាវចរទុកំ^(១)

[១៤៩] ន កាមាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច កាមាវចរោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កាមាវចរំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន កាមាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន កាមាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច កាមាវចរោ ច ន កាមាវចរោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន ន កាមាវចរំ
 ធម្មំ បដិច្ច ន កាមាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា តីណិ ។ ន កាមាវចរញ្ច ន ន កាមាវចរញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច ន កាមាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា តីណិ ។

[១៥០] ហេតុយា នវ ។

នរូបាវចរទុកេ រូបាវចរទុកំ^(២)

[១៥១] ន រូបាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច រូបាវចរោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៥២] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នកាមាវចរទុកេ កាមាវចរទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នរូបាវចរទុកេ រូបាវច-
 រទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

នកាមាវចរទុក្ខៈ កាមាវចរទុក្ខៈ

[១៤៩] ធម៌ ជាកាមាវចរ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជាកាមាវចរក្តី មិនមែនជាកាមាវចរក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរផង មិនមែនជាមិនមែនជាកាមាវចរផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[១៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

នរូបាវចរទុក្ខៈ រូបាវចរទុក្ខៈ

[១៥១] ធម៌ ជារូបាវចរ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជារូបាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នអរូបាវចរទុកេ អរូបាវចរទុកំ^(១)

[១៥៣] ន អរូបាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច ន អរូបាវចរោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៥៤] ហេតុយា បញ្ច ។

នបរិយាបន្នទុកេ បរិយាបន្នទុកំ^(២)

[១៥៥] ន បរិយាបន្នំ ធម្មំ បដិច្ច បរិយាបន្នោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន បរិយាបន្នំ
ធម្មំ បដិច្ច បរិយាបន្នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។ ន បរិយាបន្នញ្ច ន អបរិយាបន្នញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
បរិយាបន្នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១៥៦] ហេតុយា បញ្ច ។

ននិយ្យានិកទុកេ និយ្យានិកទុកំ^(៣)

[១៥៧] ន និយ្យានិកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យា-
និកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។
ន អនិយ្យានិកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យានិកោ ធម្មោ

១ ម. នអរូបាវចរទុកេ អរូបាវចរទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នបរិយាបន្នទុកេ
បរិយាបន្នទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. ននិយ្យានិកទុកេ និយ្យានិកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នអរុបារវចរទុក្ខៈ អរុបារវចរទុក្ខៈ

[១៥៣] ធម៌ មិនមែនជាអរុបារវចរ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាអរុបារវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នបរិយាបន្នទុក្ខៈ បរិយាបន្នទុក្ខៈ

[១៥៥] ធម៌ ជាបរិយាបន្នៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាបរិយា-
បន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាបរិ-
យាបន្នៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាបរិយាបន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាបរិយាបន្នៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាបរិយាបន្នៈផង មិនមែនជាអបរិយាបន្នៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៥៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

ននិយ្យានិកទុក្ខៈ និយ្យានិកទុក្ខៈ

[១៥៧] ធម៌ មិនមែនជានិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជានិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌
មិនមែនជានិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជានិយ្យានិកៈ

បច្ចុនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន និយ្យានិកញ្ច
ន អនិយ្យានិកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យានិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១៥៨] ហេតុយា បញ្ច ។

ននិយតទុកេ និយតទុកំ^(១)

[១៥៩] ន និយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ នអនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច
អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
ន និយតញ្ច ន អនិយតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១៦០] ហេតុយា បញ្ច ។

នសឧត្តរទុកេ សឧត្តរទុកំ^(២)

[១៦១] នសឧត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច សឧត្តរោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សឧត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច
អនុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សឧត្តរំ
ធម្មំ បដិច្ច សឧត្តរោ ច អនុត្តរោ ច ធម្មោ

២ ម. ននិយតទុកេ និយតទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសឧត្តរទុកេ សឧត្តរទុកន្តិ
ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជា
និយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជានិយ្យានិកៈផង មិនមែនជាមិនមែន
ជានិយ្យានិកៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៥៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

ននិយតទុកៈ និយតទុកៈ

[១៥៩] ធម៌ ជាអនិយតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជានិយតៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាអនិយតៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអនិយតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជានិយតៈផង មិនមែនជាអនិយតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៦០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នសឧត្តរទុកៈ សឧត្តរទុកៈ

[១៦១] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងឧត្តរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
មិនមែនជាឧត្តរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងឧត្តរៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងឧត្តរៈក្តី
មិនជាឧត្តរៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងឧត្តរៈ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នអនុត្តរំ ធម្មំ
បដិច្ច សឧត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។ នសឧត្តរញ្ច នអនុត្តរញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
សឧត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១៦២] ហេតុយា បញ្ច ។

និសរណទុកេ សរណទុកំ^(១)

[១៦៣] នសរណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ នអរណំ ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
នសរណញ្ច នអរណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១៦៤] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិគតេ
បញ្ច ។

[១៦៥] នសរណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។ នអរណំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. និសរណទុកេ សរណទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងឧត្តរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងឧត្តរៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងឧត្តរៈផង មិនមែនជាមិន
មែនជាឧត្តរៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[១៦២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

នសរណទុក្ខិកៈ សរណទុក្ខិកៈ

[១៦៣] ធម៌ មិនមែនជារណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។
ធម៌ មិនមែនជារណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជារណៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈផង មិនមែនជា
មិនមានរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[១៦៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

[១៦៥] ធម៌ មិនមែនជារណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រ-
ព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

[១៦៦] នហេតុយា ទ្វេ នអារម្មណោ តីណិ
នោវិតតេ តីណិ ។

សហជាតវារម្មិ សម្បយុត្តវារម្មិ បដិច្ចវារសទិសំ ។

[១៦៧] នសរណោ ធម្មោ អរណាស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នអរណោ ធម្មោ អរ-
ណាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នអរ-
ណោ ធម្មោ សរណាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ នអរណោ ធម្មោ សរណាស្ស ច អរណាស្ស
ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៨] នសរណោ ធម្មោ សរណាស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នសរណោ ធម្មោ អរ-
ណាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន-
អរណោ ធម្មោ អរណាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ នអរណោ ធម្មោ សរណាស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន

[១៦៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៦៧] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ មិនមានរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមាន
រណៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិន
មែនជាមិនមានរណៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈផង មិនមានរណៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦៨] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌ មិន
មែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
មិនមានរណៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៦៩] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ចត្តារិ អវិ-
កតេ សត្ត ។

[១៧០] នសរណោ ធម្មោ សរណាស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧១] នហេតុយា សត្ត នអារម្មណេ សត្ត
នោវិកតេ ចត្តារិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ បច្ច-
ដីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

បច្ចុនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៧០] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ... ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ... ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[១៧១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ លោកបានរាប់
ហើយ យ៉ាងណា គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខតិកប្បដ្ឋានំ

នហេតុទុក្ខនកុសលតិកេ ហេតុទុក្ខកុសលតិកំ^(១)

[១៧២] នហេតុំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នហេតុំ
នកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា នហេតុ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នហេតុំ នកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា ហេតុ កុសលោ ច នហេតុ កុសលោ ច
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៧៣] ហេតុយា តីណិ ។

[១៧៤] នហេតុំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
តីណិ ។

[១៧៥] នហេតុំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នហេតុ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ននហេតុំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នហេតុំ
នអព្យាកតញ្ច ននហេតុំ នអព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
នហេតុ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នហេតុទុក្ខនកុសលតិកេ ហេតុទុក្ខកុសលតិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចុនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នហេតុទុកនកុសលត្តិកៈ ហេតុទុកកុសលត្តិកៈ

[១៧២] ធម៌ ជាហេតុ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែន ជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិន មែនជាហេតុ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាហេតុ ជាកុសលក្តី មិនមែនជាហេតុ ជាកុសលក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិន មែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៧៤] ធម៌ ជាហេតុ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន មែនជាហេតុ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ៣ ។

[១៧៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ- ប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៧៦] ហេតុយា តីណិ ។

នសហោតុកទុកនកុសលត្តិកៈ

សហោតុកទុកកុសលត្តិកៈ

[១៧៧] នសហេតុកំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
សហេតុកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១៧៨] ហេតុយា ឯកំ ។

[១៧៩] នសហេតុកំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
សហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ តីណិ ។

[១៨០] នសហេតុកំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អហេតុកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ នអហេតុកំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អហេតុកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ នសហេតុកំ នអព្យាកតញ្ច ន អហេតុ-
កំ នអព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសហោតុកទុកនកុសលត្តិកេ សហោតុកទុកកុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នសហេតុកកុកនកុសលត្តិកៈ

សហេតុកកុកកុសលត្តិកៈ

[១៧៧] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាកុសល ពឹងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ មិនមែនជាកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[១៧៩] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ មិនមែនជាអកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ មានវារៈ ៣ ។

[១៨០] ធម៌ មិនមានហេតុ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ មិនមានហេតុ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ មិនមានហេតុ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈផង
មិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៨១] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុសម្បយុត្តទុកនកុសលត្តិកេ

ហោតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[១៨២] នហេតុសម្បយុត្តំ នកុសលំ ធម្មំ

បច្ចយា ។ បេ ។

នហោតុសហោតុកទុកនកុសលត្តិកេ

ហោតុសហោតុកទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[១៨៣] នហេតុចេវ នអហេតុកោច^(៣) នកុ-

សលោ ធម្មោ ហេតុស្សចេវ សហេតុកស្សច កុ-

សលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .

សហេតុកស្សចេវ ន ចហេតុស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស

អារម្មណា . . . ហេតុស្សចេវ សហេតុកស្សច កុ-

សលស្ស ច សហេតុកស្សចេវ ន ច ហេតុស្ស

កុសលស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

តីណិ ។ នអហេតុកោចេវ ននហេតុច នកុស-

លោ ធម្មោ ហេតុស្សចេវ សហេតុកស្សច កុ-

សលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

១ ម. នហោតុសម្បយុត្តទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នហោតុសហោតុ- កទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នហេតុ ចេវ ន អហេតុកោ ន កុសលោ ធម្មោ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុសម្បយុត្តទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ហេតុសម្បយុត្តទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[១៨២] ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែន
ជាកុសល ។ លេ ។

នហេតុសហេតុកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ហេតុសហេតុកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[១៨៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ មិន
មែនជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . នៃធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
ហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាកុសលផង
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ ជាកុសលផង ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុទាំងមិន
មែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ
ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

តីណិ ។ នហេតុចេវ នអហេតុកោច នកុសលោ
ច នអហេតុកោចេវ ននហេតុច នកុសលោ ច
ធម្មា ហេតុស្សចេវ សហេតុកស្សច កុសលស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។
សព្វត្ថំ នវ បញ្ញា ។

[១៨៤] នហេតុចេវ នអហេតុកោច នអកុសលោ
ធម្មា ហេតុស្សចេវ សហេតុកស្សច អកុសលស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។
នវ បញ្ញា ។

[១៨៥] នហេតុចេវ នអហេតុកោច នអព្យា-
កតោ ធម្មា ហេតុស្សចេវ សហេតុកស្សច អព្យា-
កតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សង្ខតំ ។ តីណិ ។ នវ បញ្ញា ។

នហោតុហោតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលត្តិកេ
ហោតុហោតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលត្តិកំ^(១)

[១៨៦] នហេតុចេវ នហេតុវិប្បយុត្តោច ន
កុសលោ ធម្មា ហេតុស្សចេវ ហេតុសម្បយុត្តស្សច

១ ម. នហោតុហោតុសម្បយុត្តទុក្ខ... កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនជាកុសលក្តី មិនមែនជាមិនមានហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាកុសលក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងបទទាំងអស់ មានបញ្ហា ៩ ។

[១៨៤] ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បញ្ហា ៩ ។

[១៨៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាអព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មានវារៈ ៣ ។ មានបញ្ហា ៩ ។

នហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលត្តិកៈ

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[១៨៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនប្រាសចាកហេតុ មិនមែនជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សង្ខតំ ។ នវ បញ្ញា កាតព្វា ។

[១៨៧] នហេតុចេវ នហេតុវិប្បយុត្តោច ន-
អកុសលោ ធម្មោ ហេតុស្សចេវ ហេតុសម្បយុត្តស្ស ច
អកុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សង្ខតំ ។ នវ បញ្ញា កាតព្វា ។

[១៨៨] នហេតុចេវ នហេតុវិប្បយុត្តោច ន-
អព្យាកតោ ធម្មោ ហេតុស្សចេវ ហេតុសម្បយុត្តស្ស ច
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ នវ បញ្ញា កាតព្វា ។

នហោតុនសហោតុកិទុកិនកុសលត្តិកើ

នហោតុសហោតុកិទុកិកុសលត្តិកំ^(១)

[១៨៩] នហេតុំ នសហេតុកំ នកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា នហេតុ សហេតុកោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៩០] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នហោតុនសហោតុកិទុក... កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បញ្ញា ៩
ប្រការ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

[១៨៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនប្រាសចាកហេតុ មិន
មែនជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជា
អកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បញ្ញា ៩
ប្រការ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

[១៨៨] ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនប្រាសចាកហេតុ មិន
មែនជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជា
អព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បញ្ញា ៩ ប្រការ
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

នហោតុនសហោតុកិទុកិកុសលត្តិកៈ

នហោតុសហោតុកិទុកិកុសលត្តិកៈ

[១៨៩] ធម៌ មិនមែនជាហេតុតែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជា
អកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងហេតុ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៩១] នហេតុំ នសហេតុកំ នអកុសលំ
ធម្មំ បច្ចយា នហេតុ សហេតុកោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៩២] ហេតុយា ឯកំ ។

[១៩៣] ននហេតុំ នអហេតុកំ នអព្យាកតំ
ធម្មំ បច្ចយា នហេតុ អហេតុកោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៩៤] ហេតុយា ឯកំ ។

នសប្បច្ចយទុក្កនកុសលត្តិកេ

សប្បច្ចយទុក្កកុសលត្តិកំ^(១)

[១៩៥] នអប្បច្ចយំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
សប្បច្ចយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៩៦] ហេតុយា ឯកំ ។

[១៩៧] នអប្បច្ចយំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
សប្បច្ចយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១៩៨] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នសប្បច្ចយទុក្ក... កុសលត្តិកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៩១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុតែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជា អកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុមិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ នឹងហេតុ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៩២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៩៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុមិនមានហេតុ ជាអព្យាកតៈ ពីង ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុមិនមែនជាមិនមានហេតុ មិន មែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៩៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នសប្បដ្ឋយទុក្ខកុសលត្តិកៈ

សប្បដ្ឋយទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[១៩៥] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៩៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៩៧] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ជាអកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៩៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៩៩] នអប្បច្ចយំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សប្បច្ចយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[២០០] ហេតុយា ឯកំ ។

នសង្ខតទុកនកុសលត្តិកេ

សង្ខតទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[២០១] នអសង្ខតំ ។ មេ ។

នសនិទស្សនទុកនកុសលត្តិកេ

សនិទស្សនទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[២០២] នសនិទស្សនំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
អនិទស្សនោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២០៣] ហេតុយា ឯកំ ។

[២០៤] នសនិទស្សនំ នអកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អនិទស្សនោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២០៥] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នសង្ខតទុក...កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ន សនិទស្សនទុក
កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៩៩] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ជាអព្យាកតៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យ មិនមែនជាអព្យាកតៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នសង្ខតទុកកុសលត្តិកៈ

សង្ខតទុកកុសលត្តិកៈ

[២០១] មិនមែនជាអសង្ខតៈ ។ បេ ។

នសនិទស្សនទុកកុសលត្តិកៈ

សនិទស្សនទុកកុសលត្តិកៈ

[២០២] ធម៌ មិនមានការឃើញ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[២០៤] ធម៌ មិនមែនការឃើញ ជាអកុសល ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[២០៦] នសនិទស្សនំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សនិទស្សនោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា... អនិទស្សនោ អព្យាកតោ ធម្មោ... ។ តីណិ ។

នសប្បដិយទុក្កនកុសលត្តិកេ
សប្បដិយទុក្កកុសលត្តិកំ^(១)

[២០៧] នសប្បដិយំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
អប្បដិយោ កុសលោ ។ មេ ។

នរូបិទុក្កនកុសលត្តិកេ
រូបិទុក្កកុសលត្តិកំ^(២)

[២០៨] នអរូបី នកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
អរូបី អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[២០៩] ហេតុយា ឯកំ

[២១០] នអរូបី នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
អរូបី អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[២១១] ហេតុយា ឯកំ ។

[២១២] នរូបី នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច រូបី
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

១ ម. នសប្បដិយទុក្ក... កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នរូបិទុក្ក... កុស-
លត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២០៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ . . . ធម៌ មិនមានការឃើញ ជាអព្យា-
កតៈ . . . ។ មានវារៈ ៣ ។

នសប្បដិយទុក្ខកុសលត្តិកៈ

សប្បដិយទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[២០៧] ធម៌ មិនមានការប៉ះពាល់ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាកុសល ។ បេ ។

នរូបីទុក្ខកុសលត្តិកៈ

រូបីទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[២០៨] ធម៌ មិនមានរូប ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាមិនមានរូប មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋ័យ ។

[២០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

[២១០] ធម៌ មិនមានរូប ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែន
ជាមិនមានរូប មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

[២១២] ធម៌ មានរូប ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមាន
រូប មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២០៣] ហេតុយា ឯកំ ។

នលោកិយទុក្កនកុសលត្តិកេ

លោកិយទុក្កកុសលត្តិកំ^(១)

[២០៤] នលោកុត្តរំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
លោកិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា
. . . លោកុត្តរោ កុសលោ ធម្មោ . . . ។ ទ្វេ ។

[២០៥] នលោកុត្តរំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
លោកិយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចុយា ។

[២០៦] ហេតុយា ឯកំ ។

[២០៧] នលោកិយំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
លោកិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចុយា ។ នលោកុត្តរំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
លោកិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចុយា ។

[២០៨] ហេតុយា ទ្វេ ។

១ ម. នលោកិយទុក្ក...កុសលត្តិកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នលោកិយទុកកុសលត្តិកៈ

លោកិយទុកកុសលត្តិកៈ

[២១៤] ធម៌ ជាលោកិយ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាលោកុត្តរៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
... ធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាកុសល...។ មានវារៈ ២ ។

[២១៥] ធម៌ ជាលោកិយ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាលោកុត្តរៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[២១៧] ធម៌ ជាលោកិយ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាលោកិយ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាលោកិយ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
លោកុត្តរៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្កកុសលត្តិកេ

កេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្កកុសលត្តិកំ^(១)

[២១៩] នកេនចិវិញ្ញេយ្យំ នកុសលំ ធម្មំ
 បច្ចុយា កេនចិវិញ្ញេយ្យោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចុយា តីណិ ។ នកេនចិនិវិញ្ញេយ្យំ ន-
 កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា កេនចិនិវិញ្ញេយ្យោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា តីណិ ។ នកេ-
 នចិវិញ្ញេយ្យំ នកុសលញ្ច នកេនចិនិវិញ្ញេយ្យំ ន-
 កុសលញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា កេនចិវិញ្ញេយ្យោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា តីណិ ។ សព្វត្ថ នវ ។

[២២០] នកេនចិវិញ្ញេយ្យំ នអកុសលំ ធម្មំ
 បច្ចុយា កេនចិវិញ្ញេយ្យោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចុយា ។ នកេនចិនិវិញ្ញេយ្យំ នអកុសលំ
 ធម្មំ បច្ចុយា កេនចិនិវិញ្ញេយ្យោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

១ ម. នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ក... កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្កនកុសលត្តិកៈ

កេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្កកុសលត្តិកៈ

[២១៩] ធម៌ ដែលត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជា
 កុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណា
 នីមួយ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ
 ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណា
 នីមួយ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជា
 កុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណា
 នីមួយ មិនមែនជាកុសលផង មិនមែនជាមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណ
 ណានីមួយ មិនមែនជាកុសលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងបទទាំងអស់ មានវារៈ ៩ ។

[២២០] ធម៌ ដែលត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជា
 អកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណា
 នីមួយ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌
 ដែលមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក
 នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ មិន
 មែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២២១] ហេតុយា នវ ។

[២២២] នកេនចិវិញ្ញេយ្យំ នអព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច កេនចិវិញ្ញេយ្យោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២២៣] ហេតុយា នវ ។

នអាសវំទុក្កនកុសលត្តិកេ

អាសវំទុក្កកុសលត្តិកំ^(១)

[២២៤] នអាសវំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
នោអាសវោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[២២៥] ហេតុយា ឯកំ ។

[២២៦] នអាសវំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
អាសវោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២២៧] ហេតុយា តីណិ ។

[២២៨] នអាសវំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នោអាសវោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ ននោអាសវំ នអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច

១ ម. នអាសវំទុក្ក...កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២២២] ធម៌ ដែលត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជា
អព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណា
នីមួយ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

នអាសវទុកនកុសលត្តិកៈ

អាសវទុកកុសលត្តិកៈ

[២២៤] ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[២២៦] ធម៌ ជាអាសវៈ ជាអកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២២៨] ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នោអាសវោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ ទុក្ខមូលកំ ឯកំ ។ តីណិ ។ បេ ។

នសាសវេទុក្ខនកុសលត្តិកេ

សាសវេទុក្ខកុសលត្តិកំ^(១)

[២២៩] នអនាសវំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
អនាសវោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៣០] ហេតុយា ទ្វេ ។

[២៣១] នអនាសវំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
អាសវោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៣២] ហេតុយា ឯកំ ។

នអាសវេសម្បយុត្តិទុក្ខនកុសលត្តិកេ

អាសវេសម្បយុត្តិទុក្ខកុសលត្តិកំ^(២)

[២៣៣] នអាសវេសម្បយុត្តំ នកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អាសវេប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយោ ។

១ ម. នសាសវេទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នអាសវេសម្បយុត្តិទុក្ខ
. . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ទុកមូលកៈ ១ ។ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។

នសាសវេទុកនកុសលត្តិកៈ

សាសវេទុកកុសលត្តិកៈ

[២២៧] ធម៌ មិនមែនអាសវៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនអាសវៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[២២៩] ធម៌ ជាអាសវៈ ជាអកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាមិនមែនអាសវៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នអាសវេសម្បយុត្តិទុកនកុសលត្តិកៈ

អាសវេសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

[២៣១] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៣៤] ហេតុយា ឯកំ ។

[២៣៥] នអាសវសម្បយុត្តំ នអកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អាសវសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៣៦] ហេតុយា តីណិ ។

[២៣៧] នអាសវសម្បយុត្តំ នអព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៣៨] ហេតុយា តីណិ ។

នអាសវសាសវទុក្ខនកុសលត្តិកេ

អាសវសាសវទុក្ខកុសលត្តិកំ^(១)

[២៣៩] នអាសវញ្ចវ នអនាសវញ្ច^(២) ន-
កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា សាសវោចេវ នោចអាសវោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៤០] ហេតុយា ឯកំ ។

[២៤១] នអាសវញ្ចវ នអនាសវញ្ច នអកុ-
សលំ ធម្មំ បច្ចយា អាសវោចេវ សាសវោច អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នអាសវសាសវទុក្ខ... កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ន អនាសវំច ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[២៣៥] ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ជាអកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ មិនមែនជាអកុសល ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[២៣៧] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នអាសវំសាសវំទុក្កនកុសលត្តិកៈ

អាសវំសាសវំទុក្កកុសលត្តិកៈ

[២៣៩] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈទាំងមិនមែនជា អាសវៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអាសវៈទាំង មិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៤០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[២៤១] ធម៌ ជាអាសវៈទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជា អកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមាន អាសវៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[២៤២] ហេតុយា តីណិ ។

[២៤៣] នអាសវញ្ជោ អនាសវញ្ជោ នអព្យាកតំ ធម្មំ បច្ឆិច្ឆ សាសវោចេវ នោចអាសវោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ឆយា ។

[២៤៤] ហេតុយា តីណិ ។

អាសវញ្ជោ អាសវសម្បយុត្តុទុកំ នត្ថិ ។

អាសវីប្បយុត្តនសាសវទុកនកុសលត្ថិកេ

អាសវីប្បយុត្តនសាសវទុកកុសលត្ថិកំ^(១)

[២៤៥] អាសវីប្បយុត្តំ ន អនាសវំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ឆយា អាសវីប្បយុត្តោ អនាសវោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ឆយា អាសវីប្បយុត្តំ ន- អនាសវំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ឆយា អាសវីប្បយុត្តោ សាសវោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ឆយា ។

[២៤៦] ហេតុយា ទ្វេ ។

[២៤៧] អាសវីប្បយុត្តំ នអនាសវំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ឆយា អាសវីប្បយុត្តោ សាសវោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ឆយា ។

១ ម. អាសវីប្បយុត្តនសាសវទុក...កុសលត្ថិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៤៣] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈទាំងមិនមែនជា
អាសវៈ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈទាំង
មិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អាសវៈក្តី អាសវៈសម្បយុត្តទុកៈក្តី មិនមានទេ ។

អាសវៈវិប្បយុត្តនសាសវៈទុកៈកុសលត្តិកៈ

អាសវៈវិប្បយុត្តនសាសវៈទុកៈកុសលត្តិកៈ

[២៤៥] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈមិនមានអាសវៈ ជាកុសល ពឹង
ផ្អែក នឹងធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែន
ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ប្រាសចាក
អាសវៈមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[២៤៧] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ
ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈមិនមែនជាមិនមាន
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៤៨] ហេតុយា ឯកំ ។

[២៤៩] អាសវិប្បយុត្តំ នសាសវំ នអព្យាកតំ
ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តោ សាសវោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អាសវិប្បយុត្តំ ន-
អនាសវំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវិប្បយុត្តោ
សាសវោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៥០] ហេតុយា ទ្វេ ។

សញ្ញោជនគោច្ឆកទុកនកុសលត្តិកេ

សញ្ញោជនគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[២៥១] នសញ្ញោជនំ ន^(២)អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា សញ្ញោជនោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៥២] ហេតុយា តីណិ ។

គន្ថគោច្ឆកទុកនកុសលត្តិកេ

គន្ថគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ^(៣)

[២៥៣] នគន្ថំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
គន្ថោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. សញ្ញោជនគោច្ឆកទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសញ្ញោជនំ
អកុសលំ ធម្មំ ។ ៣ ម. គន្ថគោច្ឆកទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[២៤៩] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ
ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងអាសវៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាអព្យាកតៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ ជា
អព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សញ្ញោជនគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ

សញ្ញោជនគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ

[២៥១] ធម៌ ជាសញ្ញោជនៈ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

គន្ថគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ

គន្ថគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ

[២៥៣] ធម៌ ជាគន្ថៈ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែន
ជាគន្ថៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[២៥៤] ហេតុយា តីណិ ។

ឱយគោច្ឆកទុក្កនកុសលត្តិកេ

ឱយគោច្ឆកទុក្កកុសលត្តិកំ^(១)

[២៥៥] នឱយំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
ឱយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។
តីណិ ។

យោគគោច្ឆកទុក្កនកុសលត្តិកេ

យោគគោច្ឆកទុក្កកុសលត្តិកំ^(២)

[២៥៦] នយោគំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
យោគោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[២៥៧] ហេតុយា តីណិ ។

នីវរណគោច្ឆកទុក្កនកុសលត្តិកេ

នីវរណគោច្ឆកទុក្កកុសលត្តិកំ^(៣)

[២៥៨] ននីវរណំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
នីវរណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចុយា ។ តីណិ ។

១ ម. ឱយគោច្ឆកទុក្ក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. យោគគោច្ឆកទុក្ក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នីវរណគោច្ឆកទុក្ក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឱយគោច្ឆកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ឱយគោច្ឆកទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[២៥៥] ធម៌ ជាឱយៈ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែន
ជាឱយៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
មានវារៈ ៣ ។

យោគគោច្ឆកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

យោគគោច្ឆកទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[២៥៦] ធម៌ ជាយោគៈ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាយោគៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។

[២៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នីវរណគោច្ឆកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

នីវរណគោច្ឆកទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[២៥៨] ធម៌ ជានីវរណៈ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជានីវរណៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បរាមាសគោច្ឆកទុកនកុសលត្តិកេ

បរាមាសគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[២៥៩]	នបរាមាសំ	នអកុសលំ	ធម្មំ	បច្ចយា
បរាមាសោ	អកុសលោ	ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ	ហេតុ-
ប្បច្ចយា	។			

[២៦០] ហេតុយា តីណិ ។

នសារម្មណទុកនកុសលត្តិកេ

សារម្មណទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[២៦១]	នសារម្មណំ	នកុសលំ	ធម្មំ	បច្ចយា
សារម្មណោ	កុសលោ	ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ	ហេតុ-
ប្បច្ចយា	។			

[២៦២] ហេតុយា ឯកំ ។

[២៦៣]	នសារម្មណំ	នអកុសលំ	ធម្មំ	
បច្ចយា	សារម្មណោ	អកុសលោ	ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា	។			

[២៦៤] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. បរាមាសគោច្ឆកទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសារម្មណទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បរាមាសគោច្ឆកិទុកិកុសលត្តិកៈ

បរាមាសគោច្ឆកិទុកិកុសលត្តិកៈ

[២៥៧] ធម៌ ជាបរាមាសៈ ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាបរាមាសៈ មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។

[២៦០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសារម្មណទុកិកុសលត្តិកៈ

សារម្មណទុកិកុសលត្តិកៈ

[២៦១] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ជាកុសល ពឹង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ មិនមែនជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៦២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[២៦៣] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ជាអកុសល ពឹង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ មិនមែនជាអកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៦៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[២៦៥] ន អនាម្ពណំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច អនាម្ពណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៦៦] ហេតុយា ឯកំ ។

នចិត្តទុក្ខនកុសលត្តិកេ

ចិត្តទុក្ខកុសលត្តិកំ^(១)

[២៦៧] ន ចិត្តំ^(១) ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៦៨] ហេតុយា តីណិ ។ ន អកុសលេ
តីណិ ។ ន អព្យាកតេ តីណិ ។ សង្ខត្តំ ។

នចេតសិកទុក្ខនកុសលត្តិកេ

ចេតសិកទុក្ខកុសលត្តិកំ^(២)

[២៦៩] ន ចេតសិកំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
ចេតសិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[២៧០] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នចិត្តទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នោចិត្តំ ។ ៣ ម. នចេត-
សិកទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៦៥] ធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានអារម្មណ៍ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នចិត្តទុក្កនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តទុក្កកុសលត្តិកៈ

[២៦៧] ធម៌ ជាចិត្ត ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែន
ជាចិត្ត មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងធម៌មិនមែនជា
អកុសល មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងធម៌មិនមែនជាអព្យាកតៈ មានវារៈ ៣ ។
សេចក្តីបំព្រួញ ។

នចេតសិកទុក្កនកុសលត្តិកៈ

ចេតសិកទុក្កកុសលត្តិកៈ

[២៦៩] ធម៌ ជាចេតសិក ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាចេតសិក មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។

[២៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នចិត្តសម្បយុត្តទុកនកុសលត្តិកេ

ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[២៧១] ន ចិត្តសម្បយុត្តំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៧២] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តសំសដ្ឋទុកនកុសលត្តិកេ

ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[២៧៣] ន ចិត្តសំសដ្ឋំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
ចិត្តសំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[២៧៤] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តសមុដ្ឋានទុកនកុសលត្តិកេ

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ^(៣)

[២៧៥] ន ចិត្តសមុដ្ឋានំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

១ ម. នចិត្តសម្បយុត្តទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចិត្តសំសដ្ឋទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នចិត្តសមុដ្ឋានទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នចិត្តសម្បយុត្តទុកនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

[២៧១] ធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បថ្នយ ។

[២៧២] ក្នុងហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តសំសដ្ឋទុកនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

[២៧៣] ធម៌ ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ ។

[២៧៤] ក្នុងហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តសមុដ្ឋានទុកនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

[២៧៥] ធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[២៧៦] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តសហភុទុក្កនកុសលត្តិកេ

ចិត្តសហភុទុក្កកុសលត្តិកំ^(១)

[២៧៧] ន ចិត្តសហភុ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
ចិត្តសហភូ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[២៧៨] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តានុបវិវត្តិទុក្កនកុសលត្តិកេ

ចិត្តានុបវិវត្តិទុក្កកុសលត្តិកំ^(២)

[២៧៩] ន ចិត្តានុបវិវត្តី ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
ចិត្តានុបវិវត្តី កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុ-
យា ។ តីណិ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុក្កនកុសលត្តិកេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុក្កកុសលត្តិកំ^(៣)

[២៨០] ន ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ន កុសលំ
ធម្មំ បច្ចុយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

១ ម. នចិត្តសហភុទុក្ក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចិត្តានុបវិវត្តិទុក្ក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុក្ក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តសហភូទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តសហភូទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[២៧៧] ធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តានុបរិវត្តិទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តានុបរិវត្តិទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[២៧៩] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹង ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[២៨០] ធម៌ ច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត មិនមែនជាកុសល ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៨១] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកនកុសលត្តិកេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[២៨២] ន ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុ ន កុ-
សលំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូ កុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៨៣] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកនកុសលត្តិកេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[២៨៤] ន ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិ ន កុ-
សលំ ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៨៥] ហេតុយា តីណិ ។

នអជ្ឈត្តិកទុកនកុសលត្តិកេ

អជ្ឈត្តិកទុកកុសលត្តិកំ^(៣)

[២៨៦] ន អជ្ឈត្តិកំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា

១ ម. នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចិត្ត-
សំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នអជ្ឈត្តិកទុក . . .
កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកកុសលត្តិកៈ

[២៨២] ធម៌ ប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត មិនមែន ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកនកុសលត្តិកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

[២៨៤] ធម៌ ប្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត មិនមែន ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នអជ្ឈត្តិកទុកនកុសលត្តិកៈ

អជ្ឈត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ

[២៨៦] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

អដ្ឋត្តិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៨៧] ហេតុយា តីណិ ។

នឧបាទាទុក្កនកុសលត្តិកេ

ឧបាទាទុក្កកុសលត្តិកំ^(១)

[២៨៨] ន នោឧចាទា ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា

នោឧចាទា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ឯកំ ។

នឧបាទិន្នទុក្កនកុសលត្តិកេ

ឧបាទិន្នទុក្កកុសលត្តិកំ^(២)

[២៨៩] ន អនុចាទិន្នំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា

អនុចាទិន្នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ឯកំ ។

ឧបាទានគោច្ឆក្កទុក្កនកុសលត្តិកេ

ឧបាទានគោច្ឆក្កទុក្កកុសលត្តិកំ^(៣)

[២៩០] ន ឧចាទានំ ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា

១ ម. នឧបាទាទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នឧបាទិន្នទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នឧបាទានគោច្ឆក្កទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នឧបាទាទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ឧបាទាទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[២៨៨] ធម៌ មិនមែនជាឧបាទា ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាឧបាទា មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១ ។

នឧបាទិន្នទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ឧបាទិន្នទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[២៨៩] ធម៌ មិនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជា
ដើមកាន់យក ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាមិនមានកម្មប្រកប
ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក មិនមែនជាកុសល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១ ។

ឧបាទានគោច្ឆកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ឧបាទានគោច្ឆកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[២៩០] ធម៌ ជាឧបាទាន ជាអកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបាទានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[២៩១] ហេតុយា តីណិ ។

កិលេសគោច្ឆកទុកនកុសលត្តិកេ

កិលេសគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[២៩២] នោកិលេសំ នអកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា កិលេសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩៣] ហេតុយា តីណិ ។

នទស្សនេនបហាតព្វទុកនកុសលត្តិកេ

ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[២៩៤] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា ន ទស្សនេន បហាតព្វោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩៥] ហេតុយា ឯកំ ។

[២៩៦] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន អកុសលំ
ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វោ អកុសលោ ធម្មោ

១ ម. កិលេសគោច្ឆកទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នទស្សនេនបហា-
តព្វទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

មិនមែនជាឧបាទាន មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

កិលេសគោច្ឆកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

កិលេសគោច្ឆកទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[២៩២] ធម៌ ជាកិលេស ជាអកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែន
ជាកិលេស មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[២៩៤] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាកុសល ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៩៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[២៩៦] ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាអកុសល ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាអកុសល

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន
អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា ន ទស្សនេន បហាតព្វោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩៧] ហេតុយា ទ្វេ ។

[២៩៨] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតព្វោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន ន ទស្សនេន បហាតព្វំ
ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតព្វោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩៩] ហេតុយា ទ្វេ ។

នភាវនាយបហាតព្វទុក្ខកុសលត្តិកេ

ភាវនាយបហាតព្វទុក្ខកុសលត្តិកំ^(១)

[៣០០] ន ភាវនាយ បហាតព្វំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា ន ភាវនាយ បហាតព្វោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣០១] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នភាវនាយបហាតព្វទុក្ខ...កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
ជាអកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិន
មែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[២៩៨] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាអព្យាកតៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

នការនាយបហាតព្វទុក្ខកុសលត្តិកៈ

ការនាយបហាតព្វទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣០០] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការនា ជាកុសល ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការនា មិនមែនជាកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកនកុសលត្តិកេ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[៣០២] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ ន កុស-
សលំ ធម្មំ បច្ចយា ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣០៣] ហេតុយា ឯកំ ។

នភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកនកុសលត្តិកេ

ភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[៣០៤] ន ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកំ ន កុស-
សលំ ធម្មំ បច្ចយា ន ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣០៥] ហេតុយា ឯកំ ។

នសវិតក្កទុកនកុសលត្តិកេ

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកំ^(៣)

[៣០៦] ន សវិតក្កំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នភាវនា-
យបហាតព្វហេតុកទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នសវិតក្កទុក . . . កុស-
សលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកនកុសលត្តិកៈ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ

[៣០២] ធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជា
កុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣០៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកនកុសលត្តិកៈ

ភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ

[៣០៤] ធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ជា
កុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា
មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣០៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នសវិតក្កទុកនកុសលត្តិកៈ

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកៈ

[៣០៦] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ មិនមែនជាកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៣០៧] ហេតុយា តីណិ ។

នសវិចារទុក្ខនកុសលត្តិកេ

សវិចារទុក្ខកុសលត្តិកំ^(១)

[៣០៨] ន សវិចារំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
សវិចារោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[៣០៩] ហេតុយា តីណិ ។

នសប្បីតិកទុក្ខនកុសលត្តិកេ

សប្បីតិកទុក្ខកុសលត្តិកំ^(២)

[៣១០] ន សប្បីតិកំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
សប្បីតិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុ-
យា ។

[៣១១] ហេតុយា តីណិ ។

នបីតិសហគតទុក្ខនកុសលត្តិកេ

បីតិសហគតទុក្ខកុសលត្តិកំ^(៣)

[៣១២] ន បីតិសហគតំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចុយា បីតិសហគតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចុយា ។

១ ម. នសវិចារទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសប្បីតិកទុក្ខ . . . កុ-
សលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នបីតិសហគតទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៣០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នសវិចារទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

សវិចារទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣០៨] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នសប្បីតិកទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

សប្បីតិកទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣១០] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ មិនមែនជាកុសល ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នបីតិសហគតទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

បីតិសហគតទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣១២] ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣១៣] ហេតុយា តីណិ ។

នសុខសហគតទុកនកុសលត្តិកេ

សុខសហគតទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[៣១៤] ន សុខសហគតំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា សុខសហគតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣១៥] ហេតុយា តីណិ ។

នឧបេក្ខាសហគតទុកនកុសលត្តិកេ

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[៣១៦] ន ឧបេក្ខាសហគតំ នកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា ឧបេក្ខាសហគតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣១៧] ហេតុយា តីណិ ។

នកាមាវចរទុកនកុសលត្តិកេ

កាមាវចរទុកកុសលត្តិកំ^(៣)

[៣១៨] ន ន កាមាវចរំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា

១ ម. នសុខសហគតទុក... កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នឧបេក្ខាសហគតទុក
... កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នកាមាវចរទុក... កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នសុខសហគតទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

សុខសហគតទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣១៤] ធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនប្រកបដោយសុខ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នឧបេក្ខាសហគតទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

ឧបេក្ខាសហគតទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣១៦] ធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នកាមាវចរទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

កាមាវចរទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣១៨] ធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នកាមាវចរោ	កុសលោ	ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ	ហេតុ-
ប្បច្ចយា	ន	នកាមាវចរំ	ន	កុសលំ
				ធម្មំ
				បច្ចយា
កាមាវចរោ	កុសលោ	ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ	ហេតុ-
ប្បច្ចយា	។			

[៣១៩] ហេតុយា ទ្វេ ។

នរូបាវចរទុក្ខនកុសលត្តិកេ

រូបាវចរទុក្ខកុសលត្តិកំ^(១)

[៣២០]	ន	រូបាវចរំ	ន	កុសលំ	ធម្មំ	បច្ចយា
រូបាវចរោ	កុសលោ	ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ	ហេតុប្បច្ចយា		
...	នរូបាវចរោ	កុសលោ	ធម្មោ...	។	ទ្វេ	។

នអរូបាវចរទុក្ខនកុសលត្តិកេ

អរូបាវចរទុក្ខកុសលត្តិកំ^(២)

[៣២១]	ន	អរូបាវចរំ	ន	កុសលំ	ធម្មំ	បច្ចយា
អរូបាវចរោ	កុសលោ	ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ	ហេតុប្បច្ចយា		
...	ន	អរូបាវចរោ	កុសលោ	ធម្មោ	។...។	ទ្វេ ។

១ ម. នរូបាវចរទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នអរូបាវចរទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មិនមែនជាមិនមែនជាកាមាវចរៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជាកាមាវចរៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាមិនមែនជាកាមាវចរៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៣១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ។

នរូបាវចរទុក្ខកុសលត្តិកៈ

រូបាវចរទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣២០] ធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជារូបាវចរៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
... ធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ ជាកុសល...។ មានវារៈ ២ ។

នអរូបាវចរទុក្ខកុសលត្តិកៈ

អរូបាវចរទុក្ខកុសលត្តិកៈ

[៣២១] ធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាអរូបាវចរៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
... ធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរៈ ជាកុសល...។ មានវារៈ ២ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នបរិយាបន្នទុកនកុសលត្តិកេ

បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកំ^(១)

[៣២២] ន អបរិយាបន្នំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
អបរិយាបន្នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា . . . បរិយាបន្នោ កុសលោ ធម្មោ . . . ។ ទ្វេ ។

ននិយ្យានិកទុកនកុសលត្តិកេ

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកំ^(២)

[៣២៣] ន និយ្យានិកំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា និយ្យានិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា . . . អនិយ្យានិកោ កុសលោ ធម្មោ
. . . ។ ទ្វេ ។

ននិយតទុកនកុសលត្តិកេ

និយតទុកកុសលត្តិកំ^(៣)

[៣២៤] ន និយតំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
និយតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . .
អនិយតោ កុសលោ ធម្មោ ។ ទ្វេ ។

១ ម. នបរិយាបន្នទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ននិយ្យានិកទុក . . .
កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. ននិយតទុក . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នបរិយាបន្នទុកនកុសលត្តិកៈ

បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកៈ

[៣២២] ធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអបរិយាបន្នៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ... ធម៌ ជាបរិយាបន្នៈ... ជាកុសល... ។ មានវារៈ ២ ។

ននិយ្យានិកទុកនកុសលត្តិកៈ

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកៈ

[៣២៣] ធម៌ ជានិយ្យានិកៈ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជានិយ្យានិកៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ... ធម៌ ជានិយ្យានិកៈ ជាកុសល... ។ មានវារៈ ២ ។

ននិយតទុកនកុសលត្តិកៈ

និយតទុកកុសលត្តិកៈ

[៣២៤] ធម៌ ជានិយតៈ ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជានិយតៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ . . . ធម៌ ជានិយតៈ ជាកុសល... ។ មានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសឧត្តរទុក្ខនកុសលត្តិកេ

សឧត្តរទុក្ខកុសលត្តិកំ^(១)

[៣២៥] ន អនុត្តរំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
អនុត្តរោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . .
សឧត្តរោ កុសលោ ធម្មោ . . . ។ ទ្វេ ។

នសវណទុក្ខនកុសលត្តិកេ

សវណទុក្ខកុសលត្តិកំ^(២)

[៣២៦] ន សវណំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
អវលោកា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣២៧] ហេតុយា ឯកំ ។

[៣២៨] ន សវណំ ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
សវលោកា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣២៩] ហេតុយា ឯកំ ។

[៣៣០] ន សវណំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អវលោកា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសឧត្តរទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសវណទុក្ខ . . . កុសលត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន
នសឧត្តរទុក្ខនកុសលត្តិកៈ
សឧត្តរទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[៣២៥] ធម៌ មិនមែនជាឧត្តរៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាមិនមែនជាឧត្តរៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ . . . ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងឧត្តរៈ ជាកុសល . . . ។
មានវារៈ ២ ។

នសរណទុក្ខនកុសលត្តិកៈ
សរណទុក្ខនកុសលត្តិកៈ

[៣២៦] ធម៌ មិនមានរណៈ ជាកុសល ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៣២៨] ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ ជាអកុសល ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនជាអកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៣៣០] ធម៌ មិនមានរណៈ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងរណៈ មិនមែនជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៣១] ហេតុ ទ្វេ ។

នហេតុទុកនវេទនាត្តិកេ

ហេតុទុកវេទនាត្តិកំ^(១)

[៣៣២] ន ហេតុំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នហេតុំ ន-
សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ
សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ន ហេតុំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តោ ច ន ហេតុ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ច
ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៣៣] ហេតុយា តីណិ ។

នហេតុ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ

សម្មយុត្តម្ភំ តីណិយេវ ។

[៣៣៤] ន ហេតុំ ន អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ
សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អទុក្ខមសុខាយ វេទនា-
យ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នហេតុទុក...វេទនាត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យមានវារៈ ២ ។

នហេតុទុកនវេទនាត្តិកៈ

ហេតុទុកវេទនាត្តិកៈ

[៣៣២] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយសុខវេទនា អា-
ស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយសុខវេទនា
ក្តី ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយសុខវេទនាក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុនទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តមូល មានវារៈ ៣ ។

[៣៣៤] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៣៣៥] ហេតុយា តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនវិបាកត្តិកេ

ហេតុទុក្ខវិបាកត្តិកំ^(១)

[៣៣៦] ន ហេតុំ ន វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៣៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៣៨] ន ហេតុំ ន វិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៣៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៤០] ន ហេតុំ ន នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៤១] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នហេតុទុក្ខ...វិបាកត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៣៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនវិបាកត្តិកៈ

ហេតុទុក្ខវិបាកត្តិកៈ

[៣៣៦] ធម៌ ជាហេតុ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៣៨] ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ពីងផ្អែកនឹង
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៤០] ធម៌ មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនជាមិនមានវិបាកជា
ប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាវិបាកទាំងមិន
មែនជាមិនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នហេតុទុកនឧបាទិន្នបាទានិយត្តិកេ

ហេតុទុកឧបាទិន្នបាទានិយត្តិកំ^(១)

[៣៤២] ន ហេតុ ន ឧបាទិន្នបាទានិយោ ធម្មោ
 ហេតុស្ស ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . នហេតុស្ស ឧបាទិន្ន-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . ហេតុស្ស ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ច នហេ-
 តុស្ស ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន នហេតុ ន ឧបាទិន្នបា-
 ទានិយោ ធម្មោ នហេតុស្ស ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

១ ម. នហេតុទុក... ឧបាទិន្នបាទានិយត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នហេតុទុកនឧបាទិន្តុបាទានិយត្តិកៈ

ហេតុទុកឧបាទិន្តុបាទានិយត្តិកៈ

[៣៤២] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម
 កាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
 តណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
 តណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជា
 ហេតុ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទានផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជា
 មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម
 កាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិន
 មែនជាហេតុ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន ហេតុ ន ឧបាទិណ្ណបាណិនិយោ ច ន នហេតុ ន ឧ-
បាទិណ្ណបាណិនិយោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស ឧបាទិណ្ណបា-
ណិនិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ នវ បញ្ញា ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។

[៣៤៣] ន ហេតុំ ន អនុបាទិណ្ណបាណិនិយំ ធម្មំ
បច្ចយា ហេតុ អនុបាទិណ្ណបាណិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៤៤] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៤៥] ន ហេតុំ ន អនុបាទិណ្ណអនុបាណិនិយំ
ធម្មំ បច្ចយា ហេតុ^(១) អនុបាទិណ្ណអនុបាណិនិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៤៦] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. ហេតុំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បញ្ហាទាំង ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៤៣] ធម៌ ជាហេតុ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៤៥] ធម៌ ជាហេតុ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកទាំងមិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុកនសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកេ

ហោតុទុកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកំ^(១)

[៣៤៧] ន ហោតុំ ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ
ធម្មំ បច្ចយា ហោតុ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៣៤៨] ហោតុយា តីណិ ។

[៣៤៩] ន ហោតុំ ន អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកំ
ធម្មំ បច្ចយា ហោតុ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៣៥០] ហោតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនវិតក្កត្តិកេ

ហោតុទុកវិតក្កត្តិកំ^(២)

[៣៥១] ន ហោតុំ ន សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ
បដិច្ច ហោតុ សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នហោតុទុក . . . សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នហោតុទុក . . .
វិតក្កត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នហោតុទុកនសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកៈ

ហោតុទុកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកៈ

[៣៤៧] ធម៌ ជាហោតុ ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងទាំងគួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រកប
ដោយសេចក្តីសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហោតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៨] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៤៩] ធម៌ ជាហោតុ មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងទាំងមិន
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែន
ជាមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

[៣៥០] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុកនវិតក្កត្តិកៈ

ហោតុទុកវិតក្កត្តិកៈ

[៣៥១] ធម៌ ជាហោតុ ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៣៥២] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៥៣] ន ហេតុំ ន អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៥៤] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៥៥] ន ហេតុំ ន អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៥៦] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្កនបីតិក្កិកេ

ហោតុទុក្កបីតិក្កិកំ^(១)

[៣៥៧] ន ហេតុំ ន បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ បីតិសហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៥៨] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៥៩] នហេតុំ នសុខសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ សុខសហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

១ ម. នហោតុទុក្ក... បីតិក្កិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៣៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៥៣] ធម៌ ជាហេតុ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៥៥] ធម៌ ជាហេតុ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុក្កនបីតិត្តិកៈ

ហោតុទុក្កបីតិត្តិកៈ

[៣៥៧] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៥៩] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៦០] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៦១] ន ហេតុំ ន ឧបេក្ខាសហាតតំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ ឧបេក្ខាសហាតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៦២] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនទស្សនត្តិកេ

ហោតុទុកទស្សនត្តិកំ^(១)

[៣៦៣] ន ហេតុំ ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ
បច្ចយា ហេតុ ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៦៤] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៦៥] នហេតុំ នការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ
បច្ចយា ហេតុ ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៦៦] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នហោតុទុក...ទស្សនត្តិកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៦០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៦១] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុកនទស្សនត្តិកៈ

ហោតុទុកទស្សនត្តិកៈ

[៣៦៣] ធម៌ ជាហេតុ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៦៥] ធម៌ ជាហេតុ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៦៧] ន ហេតុំ ន នេវទស្សនេន នការាយ
 បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ នេវទស្សនេន ន
 ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 ន នហេតុំ ន នេវទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន ហេតុ នេវទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ទុក្ខមូលំ
 ឯកំ ។ សព្វត្ថ តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកេ
 ហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកំ^(១)

[៣៦៨] ន នហេតុំ ន ទស្សនេន បហាតព្វហេ-
 តុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ ទស្សនេន បហាតព្វហេ-
 តុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៦៩] ហេតុយា ឯកំ ។

[៣៧០] ន នហេតុំ ន ការាយ បហាតព្វហេតុ-
 កំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ ការាយ បហាតព្វហេតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៧១] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នហេតុទុក្ខ... ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៣៦៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
ទាំងមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិន
មែនជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែន
ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
ទាំងមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
ទុកមូល មានវារៈ ១ ។ ក្នុងបទទាំងអស់ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

ហេតុទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

[៣៦៨] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៣៧០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មានហេតុត្រូវលះដោយការវនា
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានហេតុត្រូវ
លះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៧២] ន ហេតុំ ន នេវ ទស្សនេន ន ការៈនាយ-
បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ នេវទស្ស-
នេន ន ការៈនាយ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ ន នហេតុំ ន នេវទស្សនេន នការ-
នាយ បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នេវ-
ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ភណិភកេន ភីណិ ។

នហេតុទុកនអាចយគាមិត្តិកេ

ហេតុទុកនអាចយគាមិត្តិកំ^(១)

[៣៧៣] ន ហេតុំ ន អាចយគាមី ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ អាចយគាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៧៤] ហេតុយា ភីណិ ។

[៣៧៥] ន ហេតុំ ន អបចយគាមី ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ អបចយគាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៧៦] ហេតុយា ភីណិ ។

១ ម. នហេតុទុក...អាចយគាមិត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៧២] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានហេតុត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ទាំងមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
ហេតុ មិនមែនជាមិនមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈទាំងមិនមែនត្រូវលះ
ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជា
ហេតុ មិនមែនមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈទាំងមិនមែនត្រូវលះដោយ
ការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិន
មានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ដោយការរាប់ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនអាចយគាមិត្តិកៈ

ហេតុទុកអាចយគាមិត្តិកៈ

[៣៧៣] ធម៌ ជាហេតុ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ពីងផ្នែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៧៥] ធម៌ ជាហេតុ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ពីងផ្នែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៣៧៧] ន ហេតុំ ន នេវាចយកាមិធាបចយ-
 កាមី ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ នេវាចយកាមិធាបចយកាមី
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន នហេតុំ
 ន នេវាចយកាមិធាបចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ
 នេវាចយកាមិធាបចយកាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ ភណ្ឌិកេន ភីណិ ។

នហេតុទុក្កនសេក្ខត្តិកេ

ហេតុទុក្កនសេក្ខត្តិកំ^(១)

[៣៧៨] ន ហេតុំ ន សេក្ខំ ធម្មំ បច្ចយា ហេតុ
 សេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៧៩] ហេតុយា ភីណិ ។

[៣៨០] ន ហេតុំ ន អសេក្ខំ ធម្មំ បច្ចយា ហេតុ
 អសេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៨១] ហេតុយា ភីណិ ។

១ ម. នហេតុទុក្ក...សេក្ខត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៣៧៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់ នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-ប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់ នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់ នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ដោយការរាប់ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុក្ខនសេក្ខត្តិកៈ

ហោតុទុក្ខនសេក្ខត្តិកៈ

[៣៧៨] ធម៌ ជាហេតុ ជាសេក្ខៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៧៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៨០] ធម៌ ជាហេតុ ជាអសេក្ខៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៨២] ន ហេតុំ ន នេវសេក្ខានាសេក្ខំ ធម្មំ
 បដិច្ច ន ហេតុ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។ ន នហេតុំ ន នេវសេក្ខានាសេក្ខំ
 ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កណ៌តកេន តីណិ ។

នហោតុទុកនបរិក្កត្តិកេ

ហោតុទុកបរិក្កត្តិកំ^(១)

[៣៨៣] ន ហេតុំ ន បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ
 បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន នហេតុំ
 ន បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កណ៌តកេន តីណិ ។

[៣៨៤] ន ហេតុំ ន មហាក្កតំ ធម្មំ បច្ចយា
 ហេតុ មហាក្កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៨៥] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នហោតុទុក...បរិក្កត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៨២] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខៈទាំងមិនមែនជា
អសេក្ខៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាសេក្ខៈ
ទាំងមិនមែនជាអសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ ធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាសេក្ខៈទាំងមិនមែនជាអសេក្ខៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាសេក្ខៈ ទាំងមិនមែន
ជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ ដោយការរាប់ មាន
វារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនបរិត្តត្តិកៈ

ហេតុទុកបរិត្តត្តិកៈ

[៣៨៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មានអារម្មណ៍តូចធ្មារ អា-
ស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍តូចធ្មារ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មាន
អារម្មណ៍តូចធ្មារ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិន
មែនមានអារម្មណ៍តូចធ្មារ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
ដោយការរាប់ មានវារៈ ៣ ។

[៣៨៤] ធម៌ ជាហេតុ ដល់នូវសភាពធំ ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៣៨៦] ន ហេតុំ ន អប្បមាលំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ អប្បមាលោកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៨៧] ហេតុយា តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនបរិក្ការម្មណត្ថិកេ

ហេតុទុក្ខនបរិក្ការម្មណត្ថិកំ^(១)

[៣៨៨] ន ហេតុំ ន បរិក្ការម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ បរិក្ការម្មណោកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៨៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៩០] ន ហេតុំ ន មហាក្កតារម្មណំ ធម្មំ បច្ច-
យា ហេតុ មហាក្កតារម្មណោកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៣៩១] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៩២] ន ហេតុំ ន អប្បមាលោការម្មណំ ធម្មំ
បច្ចយា ហេតុ អប្បមាលោការម្មណោកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៩៣] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នហេតុទុក្ខនបរិក្ការម្មណត្ថិកេ ហេតុទុក្ខនបរិក្ការម្មណត្ថិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៣៨៦] ធម៌ ជាហេតុ ប្រមាណមិនបាន ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនបរិត្តារម្មណត្តិកៈ

ហេតុទុក្ខនបរិត្តារម្មណត្តិកៈ

[៣៨៨] ធម៌ ជាហេតុ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩០] ធម៌ ជាហេតុ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩២] ធម៌ ជាហេតុមានអារម្មណ៍រកប្រមាណមិនបាន ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍រកប្រមាណមិនបាន
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុកនហីនត្តិកេ

ហោតុទុកហីនត្តិកំ^(១)

[៣៩៤] ន ហេតុំ ន ហីនំ ធម្មំ បច្ចយា ហេតុ
ហីនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៩៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៣៩៦] ន ហេតុំ ន មជ្ឈិមំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ
មជ្ឈិមោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន នហេតុំ
ន មជ្ឈិមំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ មជ្ឈិមោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កណ៌តកេន តីណិ ។

[៣៩៧] ន ហេតុំ ន បណ៌តំ ធម្មំ បច្ចយា ហេតុ
បណ៌តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៩៨] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនមិច្ឆត្តិកេ

ហោតុទុកមិច្ឆត្តិកំ^(២)

[៣៩៩] ន ហេតុំ ន មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នហោតុទុកនហីនត្តិកេ ហោតុទុកហីនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នហោតុទុក-
នមិច្ឆត្តិកេ ហោតុទុកមិច្ឆត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នហោតុទុកនហីនត្តិកៈ

ហោតុទុកហីនត្តិកៈ

[៣៩២] ធម៌ ជាហោតុ ថោកទាប ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែន ជាហោតុ មិនមែនថោកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

[៣៩៥] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩៦] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ ជាកណ្តាល អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាកណ្តាល ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុ- ប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហោតុ ជាកណ្តាល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន មែនជាមិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាកណ្តាល ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហោតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ៣ ដោយបទដែលគួររាប់ ។

[៣៩៧] ធម៌ ជាហោតុ ដ៏ឧត្តម ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជា ហោតុ មិនមែនឧត្តម ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

[៣៩៨] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុកនមិច្ឆត្តិកៈ

ហោតុទុកមិច្ឆត្តិកៈ

[៣៩៩] ធម៌ ជាហោតុ មានសភាពខុសនិងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនមានសភាពខុសនិងទៀង ទើបកើត ឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៤០០] ហេតុយា តីណិ ។

[៤០១] ន ហេតុំ ន សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤០២] ហេតុយា តីណិ ។

[៤០៣] ន ហេតុំ ន អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
ហេតុ អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ន នហេតុំ ន អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ អនិយតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កណ៌តកេន
តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនមគ្គារម្មណត្ថិកេ

ហេតុទុក្ខមគ្គារម្មណត្ថិកំ^(១)

[៤០៤] ន ហេតុំ ន មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤០៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៤០៦] ន ហេតុំ ន មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ មគ្គហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នហេតុទុក្ខនមគ្គារម្មណត្ថិកេ ហេតុទុក្ខមគ្គារម្មណត្ថិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០១] ធម៌ ជាហេតុ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ៣ ដោយបទគួររាប់ ។

នហេតុទុក្ខនមគ្គារម្មណត្តិកៈ

ហេតុទុក្ខនមគ្គារម្មណត្តិកៈ

[២០៤] ធម៌ ជាហេតុ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០៦] ធម៌ ជាហេតុ មានមគ្គជាហេតុ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤០៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៤០៨] ន ហេតុំ ន មក្កាធិបតី ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ មក្កាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤០៩] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនឧប្បន្នត្តិកេ

ហោតុទុកឧប្បន្នត្តិកំ^(១)

[៤១០] ន ហេតុ ន ឧប្បន្នោ ធម្មោ ហេតុស្ស
ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤១១] អារម្មណោ នវ ។

នហោតុទុកនអតីតត្តិកេ

ហោតុទុកអតីតត្តិកំ^(២)

[៤១២] ន ហេតុ ន បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ ហេតុស្ស
បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤១៣] អារម្មណោ នវ ។

១ ម. នហោតុទុកនឧប្បន្នត្តិកេ ហោតុទុកឧប្បន្នត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នហោតុទុក
...អតីតត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០៨] ធម៌ ជាហេតុ មានមគ្គជាអធិបតិ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនឧប្បន្នត្តិកៈ

ហេតុទុកឧប្បន្នត្តិកៈ

[២១០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២១១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នហេតុទុកនអតីតត្តិកៈ

ហេតុទុកអតីតត្តិកៈ

[២១២] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២១៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុក្ខនអតីតារម្មណត្ថិកេ

ហោតុទុក្ខនអតីតារម្មណត្ថិកំ^(១)

[៤១៤] ន ហេតុំ ន អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤១៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៤១៦] ន ហេតុំ ន អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បច្ចុ-
យា ហេតុ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៤១៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៤១៨] ន ហេតុំ ន បច្ចុប្បដ្ឋារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ បច្ចុប្បដ្ឋារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៤១៩] ហេតុយា តីណិ ។

អជ្ឈតិកោ ន លព្ពតិ ។

នហោតុទុក្ខនអជ្ឈត្តារម្មណត្ថិកេ

ហោតុទុក្ខនអជ្ឈត្តារម្មណត្ថិកំ^(២)

[៤២០] ន ហេតុំ ន អជ្ឈត្តារម្មណំ ធម្មំ បច្ចុយា

១ ម. នហោតុទុក្ខ . . . អជ្ឈត្តារម្មណត្ថិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នហោតុទុក្ខ . . . អតីតារម្មណត្ថិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នហេតុទុក្ខនអតីតារម្មណត្តិកៈ

ហេតុទុក្ខនអតីតារម្មណត្តិកៈ

[២១៤] ធម៌ ជាហេតុ មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២១៦] ធម៌ ជាហេតុ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២១៨] ធម៌ ជាហេតុ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅ
ខាងក្នុង បណ្ឌិត មិនបានសំដៅយកទេ ។

នហេតុទុក្ខនអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ

ហេតុទុក្ខនអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ

[២២០] ធម៌ ជាហេតុ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពីងផ្អែក នឹងធម៌

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ហេតុ អដ្ឋត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៤២០] ហេតុយា តីណិ ។

[៤២២] ន ហេតុំ ន ពហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ ពហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៤២៣] ហេតុយា តីណិ ។

អដ្ឋត្តពហិទ្ធារម្មណំ នត្តិ ។

នហោតុទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ហោតុទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤២៤] ន ហេតុំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច នហេតុ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន នហេតុំ ន សនិ-
ទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ សនិទស្សន-
សប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។
កណ៌ិតកេន តីណិ បញ្ញា ។ នហេតុ ន អនិទស្ស-
នសប្បដិយមូលេបិ តីណិយេវ ។

១ ម. នហោតុទុក នសនិទស្សនត្តិកេ ហោតុទុក សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២២២] ធម៌ ជាហេតុ មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អារម្មណ៍ខាងក្នុង និងខាងក្រៅ មិនមានទេ ។

នហោតុទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ហោតុទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[២២៤] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ប្រស្នា ៣
ដោយបទដែលគួររាប់ ។ ក្នុងនហោតុនអនិទស្សនសប្បដ្ឋយមូល
មានវារៈ ៣ ។

[៤២៥] ន ហេតុំ ន អនិទស្សនអប្បជិយំ ធម្មំ
បដិច្ច នហេតុ អនិទស្សនអប្បជិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤២៦] ហេតុយា ឯកំ ។

នសហោតុកកុកនសនិទស្សនត្តិកេ

សហោតុកកុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤២៧] ន សហេតុកំ ន សនិទស្សនសប្បជិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ សនិទស្សនសប្បជិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អហេតុកំ
ន សនិទស្សនសប្បជិយំ ធម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ
សនិទស្សនសប្បជិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ឯកំ ។ កណ៌ិតកេន តីណិ បញ្ញា ។ ន ស-
ហេតុកេនអនិទស្សនសប្បជិយមូលេបិ តីណិយេវ ។

[៤២៨] ន សហេតុកំ ន អនិទស្សនអប្បជិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ អនិទស្សនអប្បជិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសហោតុកកុក...សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៤២៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
ការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នសហេតុកកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

សហេតុកកទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤២៧] ធម៌ មិនមានហេតុ ប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមានហេតុ ប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ តាមន័យ
ដែលបានរាប់ហើយ មានប្រស្នា ៣ ។ ក្នុងសហេតុកកនអនិទស្សន-
សប្បដិយមូល មានវារៈ ៣ ។

[៤២៨] ធម៌ មិនមានហេតុ មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
ការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែន
ជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤២៩] ហេតុយា ឯកំ ។

ន ហេតុសម្បយុត្តំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
សហេតុកទុកសទិសំ តីណិ បញ្ញា ។
ហេតុចេវសហេតុកទុកហេតុចេវហេតុសម្ប-
យុត្តទុកមត្តញ្ញិ បញ្ញា^(១) នោ លព្ពតិ ។

នហោតុនសហោតុកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

នហោតុសហោតុកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៤៣០] ន ហេតុំ ន សហេតុកំ ន សនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ អហេតុកោ សនិ-
ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ^(៣)
ឯកំ ។ ន ហេតុំ ន អហេតុកំ ន សនិទស្សនសប្ប-
ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ អហេតុកោ សនិទស្ស-
នសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។
កណ៌តកេន តីណិ ។

[៤៣១] ន ហេតុំ ន សហេតុកំ ន អនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ តីណិយេវ ។

១ ម. បញ្ញា ។ ២ ម. ន ហោតុនសហោតុកទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។
២ ម. ហេតុប្បច្ចយា ហេតុយា ឯកំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នហេតុសម្បយុត្តនសនិទស្សនសប្បដិយៈ ប្រហែលគ្នានឹងសហេតុ-
កទុកៈ មានប្រស្នា ៣ ។

ហេតុចេវសហេតុកទុកៈ ហេតុចេវហេតុសម្បយុត្តទុកៈ បណ្ឌិត
មិនបានសំដៅយកក្នុងប្រស្នាទេ ។

នហេតុនសហេតុកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

នហេតុសហេតុកទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៣០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមានហេតុ ប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាហេតុទាំងមិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមានហេតុ ប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ។ តាមន័យដែលបានរាប់ហើយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៣១] អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែន
ប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះ
ពាល់...។ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៤៣២] ន ហេតុំ ន សហេតុកំ ន អនិទស្ស-
នអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុអហេតុកោ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៣៣] ហេតុយា ឯកំ ។

នសប្បច្ចយទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

សប្បច្ចយទុក្ខសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៣៤] ន អប្បច្ចយំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច សប្បច្ចយោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៣៥] ហេតុយា ឯកំ ។

[៤៣៦] ន អប្បច្ចយំ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច សប្បច្ចយោ អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៣៧] ហេតុយា ឯកំ ។

នអប្បច្ចយនអនិទស្សនអប្បដិយម្យលេមិ

ឯកមេវ ។ ន សង្ខតំ ន សប្បច្ចយសទិសំ ។

១ ម. នសប្បច្ចយទុក្ខ...សនិទស្សនត្តិកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៣២] ធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមានហេតុ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នសប្បច្ចយទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ
សប្បច្ចយទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៣៤] ធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[២៣៦] ធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ មិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យ មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ សូម្បីក្នុងនអប្បច្ចយនអនិទស្សនអប្បដិយមូល មានវារៈ ១ ។ នសង្ខតធម៌ ប្រហែលគ្នានឹងនសប្បច្ចយធម៌ដែរ ។

នសនិទស្សនទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

សនិទស្សនទុក្ខសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៣៨] ន សនិទស្សនំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៣៩] ហេតុយា ឯកំ ។

[៤៤០] ន សនិទស្សនំ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនោ អនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៤១] ហេតុយា ឯកំ ។

[៤៤២] ន សនិទស្សនំ ន អនិទស្សនអប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៤៣] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. ន សនិទស្សនទុក្ខ...សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

សនិទស្សនទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៣៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ ប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៤៤០] ធម៌ មិនមានការឃើញ មិនមានការឃើញតែប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៤៤២] ធម៌ មិនមានការឃើញ មិនមានការឃើញនិងមិន
មានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ មិន
មែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៤៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសប្បដិយទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

សប្បដិយទុក្ខសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៤៤] ន សប្បដិយំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិយោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អប្បដិយំ
 ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បដិយោ
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ឯកំ ។ ន សប្បដិយំ ន សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច
 ន អប្បដិយំ ន សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 សប្បដិយោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ សព្វត្ថ តីណិ ។

[៤៤៥] ន សប្បដិយំ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិយោ អនិទស្សនសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ នសប្បដិយទុក្ខ...សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសប្បដិយទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

សប្បដិយទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៤៤] ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមានការប៉ះ
ពាល់ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង
មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៣ ។

[៤៤៥] ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមានការឃើញ
តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៤៦] ហេតុយា ឯកំ ។

[៤៤៧] ន អប្បជិយំ ន អនិទស្សនអប្បជិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អប្បជិយោ អនិទស្សនអប្បជិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៤៨] ហេតុយា ឯកំ ។

នរូបីទុក្កនសនិទស្សនត្តិកេ

រូបីទុក្កសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៤៩] ន រូបី ន សនិទស្សនសប្បជិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច រូបី សនិទស្សនសប្បជិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៥០] ហេតុយា តីណិ ។

[៤៥១] ន រូបី ន អនិទស្សនសប្បជិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច រូបី អនិទស្សនសប្បជិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៥២] ហេតុយា តីណិ ។

[៤៥៣] ន អរូបី ន អនិទស្សនអប្បជិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច រូបី អនិទស្សនអប្បជិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នរូបីទុក្ក...សនិទស្សនត្តិកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[២២៧] ធម៌ មិនមានការប៉ះពាល់ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

នរូបីទុក្ខនិទស្សនត្តិកៈ

រូបីទុក្ខនិទស្សនត្តិកៈ

[២២៩] ធម៌ មានរូប ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានរូប មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[២៣១] ធម៌ មានរូប មិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានរូប មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[២៣៣] ធម៌ មានរូប មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរូប មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៤៥៤] ហេតុយា ឯកំ ។

នលោកិយទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

លោកិយទុក្ខសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៥៥] ន លោកិយំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច លោកិយោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន ន-
លោកុត្តរំ^(២) ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
លោកិយោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ កណ៌ិកកេន កណោតព្វា
តីណិ បញ្ញា ។

[៤៥៦] ន លោកិយំ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច លោកិយោ អនិទស្សនសប្បដិយោ . . . ។
តីណិយេវ^(៣) បញ្ញា កាតព្វា ។

[៤៥៧] ន លោកុត្តរំ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច លោកិយោ អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នលោកិយទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ន លោកុត្តរំ ។
៣ ម. តីណិមេវ បញ្ញា កាតព្វា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នលោកិយទុក្ខសនិទស្សនត្តិកៈ

លោកិយទុក្ខសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៥៥] ធម៌ ជាលោកិយ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកិយ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាលោកិយ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាលោកុត្តរៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ប្រស្នា ៣ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដោយបទដែលគួររាប់ផងចុះ ។

[២៥៦] ធម៌ ជាលោកិយ មិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកិយ មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ . . . ។ ប្រស្នា ៣ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ។

[២៥៧] ធម៌ ជាលោកិយ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥៨] ហេតុយា ឯកំ ។

នកេនចិនិញ្ញេយ្យទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

កេនចិនិញ្ញេយ្យទុកនសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៥៩] ន កេនចិនិញ្ញេយ្យំ ន សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច កេនចិនិញ្ញេយ្យោ សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . កេន-
 ចិនិញ្ញេយ្យោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា . . . កេនចិនិញ្ញេយ្យោ សនិទស្សន-
 សប្បដិយោ ច កេនចិនិញ្ញេយ្យោ^(២) សនិទស្សនស-
 ប្បដិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា^(៣) តីណិ ។
 នកេនចិនិញ្ញេយ្យំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច . . . តីណិយេវ ។ ន កេនចិនិញ្ញេយ្យំ ន សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយញ្ច ន កេនចិនិញ្ញេយ្យំ ន សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច . . . តីណិយេវ ។

១ ម. នកេនចិនិញ្ញេយ្យទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. កេនចិ-
 និញ្ញេយ្យោ ។ ៣ ម. ហេតុប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

កេនចិវិញ្ញេយ្យទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៥៩] ធម៌ ដែលគួរដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ
 ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌
 ដែលមិនមែនគួរដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ មិនមែនប្រកបដោយ
 ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ . . . ធម៌ ដែលមិនគួរដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ប្រកប
 ដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ . . . ធម៌ ដែលគួរដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ
 ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី ដែលមិនគួរដឹង
 ច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
 ការប៉ះពាល់ក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនជាមិនគួរដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណា
 នីមួយ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ . . .
 មានវារៈ ៣ ។ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនគួរដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណ
 ណានីមួយ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
 ផង មិនមែនជាមិនគួរដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ មិនមែនប្រកប
 ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង . . . មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

សព្វត្ថ នវ ។ នកេនចិវិញ្ញេយ្យ ន អនិទស្សនសប្ប-
ដិយស្ស បុរិមសទិសំ នវបញ្ញំ កាតព្វា^(១) ។ នកេន-
ចិវិញ្ញេយ្យ ន អនិទស្សនអប្បដិយមូលស្ស នវបញ្ញមេវ ។

នោអាសវទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

អាសវទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៤៦០] នោអាសវំ^(៣) ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច នោអាសវោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ននោអាសវំ
ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នោអាសវោ
សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ឯកំ ។ កណ៌ិតកេន តីណិ ។

[៤៦១] នោអាសវំ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច... ។ បុរិមនយេន តីណិ បញ្ញា ។

[៤៦២] នោអាសវំ ន អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច នោអាសវោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. កាតព្វំ ។ ២ ម. នោអាសវទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។
៣ ម. ន អាសវំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៩ ។ នកេនចិវិញ្ញេយ្យនអនិទស្សនសប្បដិយៈ
មានប្រស្នា ៩ ប្រហែលគ្នានឹងលើកមុនដែរ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។
នកេនចិវិញ្ញេយ្យនអនិទស្សនអប្បដិយមូល មានប្រស្នា ៩ ។

នោអាសវទុក្ខសនិទស្សនត្តិកៈ

អាសវទុក្ខសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៦០] ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ប្រកប
ដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ វារៈ ៣
ដោយបទដែលគួររាប់ ។

[២៦១] អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជា
មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ . . . ។ ប្រស្នា ៣
ដោយន័យដូចមុន ។

[២៦២] ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
ការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាមិនមាន
ការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៦៣] ហេតុយា ឯកំ ។

នសាសវេទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

សាសវេទុកនសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៦៤] ន សាសវំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច សាសវោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អនាសវំ ន
សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សាសវោ សនិ-
ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។ កណ៌ិតកេន តីណិ ។ នសាសវនអនិ-
ទស្សនអប្បដិយមូលស្ស បុរិមនយេន តីណិ បញ្ញា ។

[៤៦៥] ន អនាសវំ ន អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច សាសវោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៦៦] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នសាសវេទុក...សនិទស្សនត្តិកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នសាសវេទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

សាសវេទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៦៤] ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ អាសវៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន មែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ ការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ វារៈ ៣ ដោយបទដែលគួររាប់ ។ នសាសវេទុកនសនិទស្សនអប្បដិយមូល មាន ប្រស្នា ៣ ដោយន័យដូចមុន ។

[៤៦៥] ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ មិនមានការឃើញនិង មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិន មែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នអាសវសម្បយុត្តទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

អាសវសម្បយុត្តទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៦៧] ន អាសវសម្បយុត្តំ ន សនិទស្សន-
 សប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ សនិទស្ស-
 នសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។
 ន អាសវវិប្បយុត្តំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
 អាសវវិប្បយុត្តោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ កណ៌តកេន
 តីណិ ។ នអាសវសម្បយុត្តនអនិទស្សនសប្បដិយ-
 មូលេ តីណិយេវ^(២) ។

[៤៦៨] ន អាសវសម្បយុត្តំ ន អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៦៩] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នអាសវសម្បយុត្តទុកនសនិទស្សនត្តិកេ អាសវសម្បយុត្តទុកសនិទស្សនត្តិកន្តិ
 ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. តីណិមេវ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នអាសវសម្បយុត្តទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

អាសវសម្បយុត្តទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ^(១)

[៤៦៧] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ប្រកបដោយការឃើញនិង
 ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ
 មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ
 ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
 វារៈ ៣ ដោយបទដែលគួររាប់ ។ ក្នុងអាសវសម្បយុត្តនអនិទស្សន-
 សប្បដិយមូល មានវារៈ ៣ ។

[៤៦៨] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ មិនមានការឃើញ និងមិន
 មានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ មិន
 មែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នអាសវសាសវទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

អាសវសាសវទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៧០] ន អាសវញ្ចេវ ន អនាសវញ្ចេវ ន សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សាសវោចេវនោច-
 អាសវោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។ ន អនាសវញ្ចេវ ន នោចអាសវំ ន-
 សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សាសវោចេវ-
 នោចអាសវោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កណ៌ិតកេន តីណិ ។ នអនា-
 សវញ្ចេវនអនាសវនអនិទស្សនសប្បដិយមូលេបិ បុរិម-
 នយេន តីណិយេវ ។

[៤៧១] ន អាសវញ្ចេវ ន អនាសវញ្ចេវ ន អនិទស្ស-
 នសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សាសវោចេវ នោចអាសវោ
 អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។

[៤៧២] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នអាសវសាសវទុកនសនិទស្សនត្តិកេតិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នអាសវសាសវទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

អាសវសាសវទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៧០] ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈតែមិនមែនជាអាសវៈ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈតែមិនមែនជាអាសវៈ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ តាមន័យដែលបានរាប់ហើយ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងអនាសវញ្ជោរអនាសវនអនិទស្សនសប្បដិយមូល មានវារៈ ៣ ដោយន័យដូចមុន ។

[៤៧១] ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈទាំងមិនមែនជាអាសវៈ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន អាសវញ្ចោ ឆ អាសវសម្បយុត្តនុកមត្តញ្ញិ
បញ្ច ន លត្តតិ ។

អាសវវិប្បយុត្តនសាសវទុកសនិទស្សនត្តិកេ^(១)

អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកសនិទស្សនត្តិកំ

[៤៧៣] អាសវវិប្បយុត្តំ ន សាសវំ ន សនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ សាសវោ
សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ឯកំ ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ន អនាសវំ នសនិ-
ទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ
សាសវោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ កណ៌ិតកោន តីណិ ។ អា-
សវវិប្បយុត្តសាសវអនិទស្សនអប្បដិយមូលេបិ បុរិម-
នយេនេវ តីណិ បញ្ញា ។

[៤៧៤] អាសវវិប្បយុត្តំ ន អនាសវំ ន អនិទស្ស-
នអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ សាសវោ
អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៧៥] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. អាសវវិប្បយុត្តនសាសវទុកសនិទស្សនត្តិកេតិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នអាសវញ្ជេវនអាសវសម្បយុត្តទុកៈ បណ្ឌិត មិនបានសំដៅយក
ក្នុងប្រស្នាទេ ។

អាសវវិប្បយុត្តនសាសវទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៧៣] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រាសចាក
អាសវៈទាំងមិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ប្រកបដោយ
ការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រាសចាក
អាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ។ តាមន័យដែលបានរាប់ហើយ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងអាសវវិប្បយុត្ត-
សាសវនិទស្សនអប្បដិយមូល មានប្រស្នា ៣ ដោយន័យដូចមុន ។

[៤៧៤] ធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ មិន
មានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ ប្រាសចាក
អាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិង
មិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នោសញ្ញោជនគោច្ចកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

សញ្ញោជនគោច្ចកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៧៦] នោសញ្ញោជនំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច នោសញ្ញោជនោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ តីណិ បញ្ញា ។

នោគន្ថគោច្ចកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

គន្ថគោច្ចកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៤៧៧] នោកន្ថំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច នោកន្ថោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៧៨] ហេតុយា តីណិ ។

នោឱយគោច្ចកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ឱយគោច្ចកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(៣)

[៤៧៩] នោឱយំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច នោឱយោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. សញ្ញោជនគោច្ចកទុកសនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នោគន្ថគោច្ចកទុក
 . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នោឱយគោច្ចកទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ
 ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នោសញ្ញោជនគោច្ឆកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

សញ្ញោជនគោច្ឆកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៧៦] ធម៌ មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ប្រស្នា ៣ ។

នោគន្ធគោច្ឆកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

គន្ធគោច្ឆកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៧៧] ធម៌ មិនមែនជាគន្ធៈ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាគន្ធៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នោឱយគោច្ឆកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ឱយគោច្ឆកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៧៩] ធម៌ មិនមែនជាឱយៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាឱយៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៤៨០] ហេតុយា តីណិ ។

នោយោគគោច្ចកទុក្កនសនិទស្សនត្តិកេ

យោគគោច្ចកទុក្កសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៨១]	នោយោកំ	ន	សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ	បដិច្ច	នោយោកោ	សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ	ហេតុប្បច្ចយា	។

[៤៨២] ហេតុយា តីណិ ។

នោនីវរណគោច្ចកទុក្កនសនិទស្សនត្តិកេ

នីវរណគោច្ចកទុក្កសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៤៨៣]	នោនីវរណំ	ន	សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ	បដិច្ច	នោនីវរណោ	សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ	ឧប្បជ្ជតិ	ហេតុប្បច្ចយា	។

[៤៨៤] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នោយោគគោច្ចកទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នោនីវរណ-
គោច្ចកទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នោយោគគោច្ចកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

យោគគោច្ចកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៨១] ធម៌ មិនមែនជាយោគៈ ប្រកបដោយការឃើញនិង ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាយោគៈ មិន មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នោនីវរណគោច្ចកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

នីវរណគោច្ចកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៨៣] ធម៌ មិនមែនជានីវរណៈ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជានីវរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នោបរាមាសគោច្ឆកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ^(១)

បរាមាសគោច្ឆកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៤៨៥] នោបរាមាសំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច នោបរាមាសោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៨៦] ហេតុយា តីណិ ។

នសារម្មណទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

សារម្មណទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(៣)

[៤៨៧] ន សារម្មណំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អនារម្ម-
ណំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ
សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ឯកំ ។ កណ៌តកោន តីណិ ។ អនិទស្សន-
សប្បដិយេ តីណិយេវ^(៤) ។

១ ម. នោបរាមាសគោច្ឆកទុក នសនិទស្សនត្តិកេតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. បរាមាសគោ-
ច្ឆកទុក សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នសារម្មណទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន
ទិស្សតិ ។ ៤ ម. តីណិមេវ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខតិកប្បដ្ឋាន

នោបរាមាសគោច្ឆកទុក្ខនសនិទស្សនតិកៈ

បរាមាសគោច្ឆកទុក្ខនសនិទស្សនតិកៈ

[៤៨៥] ធម៌ មិនមែនជាបរាមាសៈ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាបរាមាសៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៨៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសារម្មណទុក្ខនសនិទស្សនតិកៈ

សារម្មណទុក្ខនសនិទស្សនតិកៈ

[៤៨៧] ធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានអារម្មណ៍ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ តាមន័យដែលបានរាប់ហើយ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងអនិទស្សនសប្បដិយៈ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៤៨៨] ន សារម្មណំ ន អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច អនាម្បុលោកា អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៨៩] ហេតុយា ឯកំ ។

នោចិត្តទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៩០] នោចិត្តំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច នោចិត្តោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន នោចិត្តំ ន សនិ-
ទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ សនិទស្ស-
នសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា^(២) ឯកំ ។
កណ៌តកោន តីណិ ។

នចេតសិកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

ចេតសិកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(៣)

[៤៩១] ន ចេតសិកំ នសនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នោចិត្តទុក្ខ . . . សនិទសនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ហេតុប្បច្ចយា ហេតុយា
ឯកំ ។ ៣ ម. នចេតសិកទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[២៨៨] ធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ មិនមានការឃើញនិងមិន
មានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ មិន
មែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នោចិត្តទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៩០] ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាចិត្ត មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រ-
កបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាចិត្ត មិនមែន
ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ តាមន័យដែលបានរាប់ហើយ មានវារៈ ៣ ។

នចេតសិកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចេតសិកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៩១] ធម៌ ជាចេតសិក ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាចេតសិក មិនមែនប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដានំ

[៤៩២] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តសម្បយុត្តទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តសម្បយុត្តទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៩៣] ន ចិត្តសម្បយុត្តំ ន សនិទស្សនសប្ប-
ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៩៤] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តសំសដ្ឋទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តសំសដ្ឋទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៤៩៥] ន ចិត្តសំសដ្ឋំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៩៦] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នចិត្តសម្បយុត្តទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចិត្តសំសដ្ឋទុក
. . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៩២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តសម្បយុត្តទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តសម្បយុត្តទុកនិទស្សនត្តិកៈ

[២៩៣] ធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៩៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សចិត្តសំសដ្ឋទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[២៩៥] ធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនច្រឡកច្រឡំ
ដោយចិត្ត មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៩៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នោចិត្តសមុដ្ឋានទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តសមុដ្ឋានទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៤៩៧] នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ន សនិទស្សនសប្ប-
ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តស-
មុដ្ឋានរូបេនេវ តីណិ ។

នោចិត្តសហភុទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តសហភុទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៤៩៨] នោចិត្តសហភុំ ន សនិទស្សនសប្ប-
ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសហភូ សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៩៩] ហេតុយា តីណិ ។

នោចិត្តានុបរិវត្តិទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តានុបរិវត្តិទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(៣)

[៥០០] នោចិត្តានុបរិវត្តិំ ន សនិទស្សនសប្ប-
ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តានុបរិវត្តិំ សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នោចិត្តសមុដ្ឋានទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នោចិត្តសហ-
ភុទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នោចិត្តានុបរិវត្តិទុក្ខ . . . សនិទស្ស-
នត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នោចិត្តសមុដ្ឋានទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តសមុដ្ឋានទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៩៧] ធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ប្រកបដោយការឃើញនិង ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ដោយចិត្តសមុដ្ឋានរូប មានវារៈ ៣ ។

នោចិត្តសហភុទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តសហភុទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៤៩៨] ធម៌ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ប្រកបដោយការ ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនកើតជា មួយនឹងចិត្ត មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នោចិត្តានុបរិវត្តិទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តានុបរិវត្តិទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥០០] ធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ប្រកបដោយការ ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រព្រឹត្ត ទៅតាមចិត្ត មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥០១] ហេតុយា តីណិ ។

នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥០២] នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ ន សនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ
សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៥០៣] ហេតុយា តីណិ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥០៤] នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ ន-
សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋ-
សមុដ្ឋានសហភូ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥០៥] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នចិត្តសំ-
សដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥០២] ធម៌ មិនមែនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥០៤] ធម៌ មិនមែនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥០៦] នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិ ន-
សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋ-
សមុដ្ឋានានុបរិវត្តិ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥០៧] ហេតុយា តីណិ ។

នអជ្ឈត្តិកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

អជ្ឈត្តិកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥០៨] ន អជ្ឈត្តិកំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច ពាហិរោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន ពាហិរំ ន សនិទស្សនស-
ប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ សនិទស្សនសប្បដិ-
យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ កណិក-
កេន តីណិ ។

១ ម. នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុក្ខ... សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ន-
អជ្ឈត្តិកទុក្ខ... សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥០៦] ធម៌ មិនមែនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាម
ចិត្ត ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នអជ្ឈត្តិកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

អជ្ឈត្តិកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥០៨] ធម៌ ជាខាងក្រៅ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាខាងក្នុង មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាខាងក្រៅ ប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាខាងក្រៅ
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ តាមន័យដែលបានរាប់ហើយ
មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នឧបាទាទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ឧបាទាទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥០៩] ន ឧបាទា^(២) ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទា សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥១០] ហេតុយា វកំ ។

នឧបាទិន្នទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ឧបាទិន្នទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(៣)

[៥១១] ន ឧបាទិន្នំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្នោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥១២] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នឧបាទាទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នោឧបាទា ។
៣ ម. នឧបាទិន្នទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នឧបាទាទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ឧបាទាទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥០៧] ធម៌ ជាឧបាទា ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាឧបាទា មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នឧបាទិន្នទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ឧបាទិន្នទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥១១] ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម
មិនកាន់យកហើយ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម
កាន់យកហើយ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ
ពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នោឧបាទានគោច្ឆកទុក្កនសនិទស្សនត្តិកេ

ឧបាទានគោច្ឆកទុក្កសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥១៣] នោឧបាទានំ^(២) ន សនិទស្សនសប្ប-
ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច នោឧបាទានោ សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥១៤] ហេតុយា តីណិ ។

នោកិលេសគោច្ឆកទុក្កនសនិទស្សនត្តិកេ

កិលេសគោច្ឆកទុក្កសនិទស្សនត្តិកំ^(៣)

[៥១៥] នោកិលេសំ នសនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច នោកិលេសោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥១៦] ហេតុយា តីណិ ។

នទស្សនេនបហាតព្វទុក្កនសនិទស្សនត្តិកេ

ទស្សនេនបហាតព្វទុក្កសនិទស្សនត្តិកំ^(៤)

[៥១៧] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន សនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតព្វោ

១ ម. នោឧបាទានគោច្ឆកទុក្ក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នោឧបាទានំ
សនិទស្សនសប្បដិយំ ។ ៣ ម. នោកិលេសគោច្ឆកទុក្ក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។
៤ ម. នទស្សនេនបហាតព្វទុក្ក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នោឧបាទានគោច្ឆកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ឧបាទានគោច្ឆកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥១៣] ធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នោកិលេសគោច្ឆកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

កិលេសគោច្ឆកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥១៥] ធម៌ មិនមែនជាកិលេស ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកិលេស មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥១៧] ធម៌ មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សនិទស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

[៥១៨] ហេតុយា តីណិ ។

នភាវនាយបហាតព្វទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ភាវនាយបហាតព្វទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥១៩] ន ភាវនាយ បហាតព្វំ ន សនិទស្សន-
សប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច ន ភាវនាយ បហាតព្វោ សនិ-
ទស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥២០] ហេតុយា តីណិ ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥២១] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ ន សនិ-
ទស្សនសប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតព្វ-
ហេតុកោ សនិទស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥២២] ហេតុយា តីណិ

១ ម. នភាវនាយបហាតព្វទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នទស្ស-
នេនបហាតព្វហេតុកទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នភាវនាយបហាតព្វទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ភាវនាយបហាតព្វទុក្ខសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥១៩] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការវាវនា ប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ
ការវាវនា មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុក្ខសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥២១] ធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មាន
ហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

ភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥២៣] ន ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកំ ន ស-
និទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ន ភាវនាយ បហា-
តព្វហេតុកោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥២៤] ហេតុយា តីណិ ។

នសវិតក្កទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

សវិតក្កទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥២៥] ន សវិតក្កំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥២៦] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នស-
វិតក្កទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

ភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥២៣] ធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសវិតក្កទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

សវិតក្កទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥២៥] ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសវិចារទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

សវិចារទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥២៧] ន សវិចារំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អវិចារោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥២៨] ហេតុយា តីណិ ។

នសប្បីតិកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

សប្បីតិកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥២៩] ន សប្បីតិកំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អប្បីតិកោ^(៣) សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៣០] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នសវិចារទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសប្បីតិកទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. ន សប្បីតិកោ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសវិចារទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

សវិចារទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥២៧] ធម៌ មិនមានវិចារៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិចារៈ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសប្បីតិកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

សប្បីតិកទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥២៩] ធម៌ មិនមានបីតិ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នបីតិសហគតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

បីតិសហគតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥៣១] ន បីតិសហគតំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច ន បីតិសហគតោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៣២] ហេតុយា តីណិ ។

នសុខសហគតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

សុខសហគតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥៣៣] ន សុខសហគតំ ន សនិទស្សនសប្ប-
ដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ន សុខសហគតោ សនិទស្សន-
សប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៣៤] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នបីតិសហគតទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសុខសហគ-
តទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នបីតិសហគតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

បីតិសហគតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៣១] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសុខសហគតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

សុខសហគតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៣៣] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខ ប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយសុខ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នឧបេក្ខាសហគតទុកនសនិទស្សនត្ថិកេ

ឧបេក្ខាសហគតទុកសនិទស្សនត្ថិកំ^(១)

[៥៣៥] ន ឧបេក្ខាសហគតំ ន សនិទស្សន-
សប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច ន ឧបេក្ខាសហគតោ សនិ-
ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៣៦] ហេតុយា តីណិ ។

នកាមាវចរទុកនសនិទស្សនត្ថិកេ

កាមាវចរទុកសនិទស្សនត្ថិកំ^(២)

[៥៣៧] ន កាមាវចរំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច ន កាមាវចរោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៣៨] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នឧបេក្ខាសហគតទុក . . . សនិទស្សនត្ថិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកាមាវចរទុក
. . . សនិទស្សនត្ថិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នឧបេក្ខាសហគតទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

ឧបេក្ខាសហគតទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៣៥] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា ប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយឧបេក្ខា មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នកាមាវចរទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

កាមាវចរទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៣៧] ធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ ប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នរូបារចរទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

រូបារចរទុក្ខសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥៣៩] ន រូបារចរំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច ន រូបារចរោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៤០] ហេតុយា តីណិ ។

នអរូបារចរទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

អរូបារចរទុក្ខសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥៤១] ន អរូបារចរំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច ន អរូបារចរោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៤២] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នរូបារចរទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នអរូបារចរទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នរុបារវចរទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

រុបារវចរទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៣៧] ធម៌ មិនមែនជារុបារវចរៈ ប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជារុបារវចរៈ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នអរុបារវចរទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

អរុបារវចរទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៤១] ធម៌ មិនមែនជាអរុបារវចរៈ ប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអរុបារវចរៈ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នបរិយាបន្នទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

បរិយាបន្នទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥៤៣] ន បរិយាបន្នំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អបរិយាបន្នោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៤៤] ហេតុយា តីណិ ។

ននិយ្យានិកទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

និយ្យានិកទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥៤៥] ន និយ្យានិកំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យានិកោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៤៦] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នបរិយាបន្នទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សន្តិ ។ ២ ម. ននិយ្យានិកទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នបរិយាបន្នទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

បរិយាបន្នទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៤៣] ធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាបរិយាបន្នៈ
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

ននិយ្យានិកទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

និយ្យានិកទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៤៥] ធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជានិយ្យានិកៈ
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ននិយតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

និយតទុក្ខសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥៤៧] ន និយតំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច អនិយតោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៤៨] ហេតុយា តីណិ ។

នសឧត្តរទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកេ

សឧត្តរទុក្ខសនិទស្សនត្តិកំ^(២)

[៥៤៩] ន សឧត្តរំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច សឧត្តរោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៥០] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. ននិយតទុក្ខ . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសឧត្តរទុក្ខ . . .
សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ននិយតទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

និយតទុក្ខសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៤៧] ធម៌ ជាអនិយតៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជានិយតៈ មិនមែនប្រ-
កបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសឧត្តរទុក្ខនសនិទស្សនត្តិកៈ

សឧត្តរទុក្ខសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៤៩] ធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ ប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ
ឧត្តរៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសរណទុកនសនិទស្សនត្តិកេ

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកំ^(១)

[៥៥១] ន សរណំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច អរណោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អរណំ ន សនិទស្សន-
 សប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ សនិទស្សនសប្បដិ-
 យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន ស-
 រណំ ន សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច នអរណំ ន សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អរណោ សនិទស្សន-
 សប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៥២] ហេតុយា តីណិ ។ អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយេ តីណិយេវ ។

[៥៥៣] ន សរណំ ន អនិទស្សនអប្បដិយំ^(២)
 ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ^(៣)
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសរណទុក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នអនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច ។ ៣ ម. អនិទស្សនសប្បដិយោ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសរណទុកនសនិទស្សនត្តិកៈ

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៥៥១] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៥៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងអនិទស្សនសប្បដិយៈ មានវារៈ ៣ ។

[៥៥៣] ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៥៥៤] ហេតុយា ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

[៥៥៥] ន សរណំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[៥៥៦] ន សរណំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា . . . តីណិ ។

[៥៥៧] ន ហេតុយា ឯកំ នអារម្មណេ^(១) តីណិ
នអធិបតិយា តីណិ នោអវិកតេ តីណិ ។

[៥៥៨] ហេតុប្បច្ចយា ន អារម្មណេ តីណិ ។

[៥៥៩] ន អារម្មណាប្បច្ចយា^(២) ហេតុយា តីណិ ។
សហជាតវារម្មិ^(៣) បច្ចយវារម្មិ និស្សយវារម្មិ
សំសជ្ជវារម្មិ សម្បយុត្តវារម្មិ វិត្តារេតព្វំ ។

១ ម. នារម្មណេ តីណិ ។ ២ ម. នារម្មណប្បច្ចយា ។ ៣ ម. សហជាតវារម្មិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៥៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៥៥៥] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែន
ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៥៥៦] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៥៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោអវិតតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៥៥៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៥៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈ
ក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៦០] ន សរណោ ន សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ អរណាស្ស សនិទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន អរណោ ន សនិទស្ស-
នសប្បដិយោ ធម្មោ អរណាស្ស សនិទស្សនសប្ប-
ដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ។

[៥៦១] ហេតុយា ទ្វេ អធិបតិយា ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។
យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ^(១) បច្ចដិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដិយម្បិ
បច្ចដិយានុលោមម្បិ កណ៌តំ វរំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ^(២) និដ្ឋិតំ ។

នកុសលត្តិកហោតុទុកេ

កុសលត្តិកហោតុទុកំ^(៣)

[៥៦២] ន កុសលំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
សលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន-
កុសលំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន អកុសលំ^(៤) ន-
ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

១ ម. អនុលោមំបិ ។ ២ ម. និដ្ឋិតំ បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ ។ ៣ ម. កុស-
លត្តិក . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៤ ម. នកុសលំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៦០] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ
ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ . . . ។

[៥៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ បណ្ឌិត រាប់
ហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះឯង ។
ចប់ បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន ។

នកុសលត្តិកហោតុទុកៈ

កុសលត្តិកហោតុទុកៈ

[៥៦២] ធម៌ ជាអកុសល ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាកុសល មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ធម៌
ជាអព្យាក្រឹត ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ ធម៌ ជាកុសល ជាហេតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បច្ចយា ន អកុសលំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 ន អព្យាកតំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អព្យាកតំ ន ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ ន កុសលំ ន ហេតុញ្ច ន អព្យាកតំ
 ន ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន អកុសលំ ន ហេតុញ្ច
 ន អព្យាកតំ ន ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន កុសលំ
 ន ហេតុញ្ច ^(១) ន អកុសលំ ន ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៦៣] ហេតុយា នវ ។

[៥៦៤] ន កុសលំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន កុសលំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ន-
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 ន អកុសលំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

១ ម. នហេតុំច ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
 ច្ច័យ ។ ធម៌ ជាកុសល ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
 អព្យាក្រឹត មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌
 ជាកុសល ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអកុសល ជាហេតុ
 អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជា
 អព្យាក្រឹត មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 ធម៌ ជាកុសល ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិន
 មែនជាហេតុផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាកុសល
 មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥៦៤] ធម៌ ជាកុសល មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាកុសល មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

កុសលោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ន អកុសលំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 ន អព្យាកតំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច ។ ន-
 កុសលំ ន នហេតុញ្ច ន អព្យាកតំ ន នហេតុញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន អកុសលំ ន នហេតុញ្ច ន-
 អព្យាកតំ ន នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច . . . តីណិ ។
 ន កុសលំ ន នហេតុញ្ច ន អកុសលំ ន នហេតុញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[៥៦៥] ហេតុយា អដ្ឋាវស ។

នកុសលត្តិកនសហោតុកទុកេ

កុសលត្តិកសហោតុកទុកំ^(១)

[៥៦៦] ន កុសលំ ន សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច

១ ម. នកុសលត្តិក . . . សហោតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជា
 ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាមិនមែនជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ ធម៌ ជា
 អកុសល មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិន
 មែនជាមិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាមិនមែន
 ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។
 អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុផង
 មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុផង... មានវារៈ ៣ ។
 ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
 កុសល មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជា
 មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៥៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៨ ។

នកុសលត្តិកនសហោតុកិទុកៈ

កុសលត្តិកសហោតុកិទុកៈ

[៥៦៦] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

អកុសលោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ន កុសលំ ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ ន អកុសលំ ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ ន អព្យាកតំ ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 តុប្បច្ចយា ។ ន កុសលំ ន សហេតុកញ្ច ន អព្យា-
 កតំ ន សហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ស-
 ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន កុ-
 សលំ ន សហេតុកញ្ច ន អកុសលំ ន សហេតុកញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៦៧] ហេតុយា ន ។

[៥៦៨] ន កុសលំ ន អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ ន អកុសលំ ន អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ ន អព្យាកតំ ន អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត
 មិនមែនប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌
 ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល
 មិនមែនប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយ
 ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

[៥៦៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាកតោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ ន កុសលំ^(១) ន អហេតុកញ្ច ន
 អព្យាកតំ ន អហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន-
 អកុសលំ ន អហេតុកញ្ច ន អព្យាកតំ ន អហេតុ-
 កញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ អហេតុកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន កុសលំ ន អហេតុ-
 កញ្ច ន អកុសលំ ន អហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា . . . ។

[៥៦៩] ហេតុយា ន ។

នកុសលត្តិកនហោតុសម្បយុត្តិទុកេ

កុសលត្តិកហោតុសម្បយុត្តិទុកំ^(២)

[៥៧០] ន កុសលំ ន ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច អកុសលោ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។ ន កុសលំ ន ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

១ ម. នអកុសលំ ។ ២ ម. នកុសលត្តិក . . . ហោតុសម្បយុត្តិទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត
 មិនមែនជាមិនមានហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល
 មិនមែនជាមិនមានហេតុផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាមិនមាន
 ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
 មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិន
 មានហេតុផង មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានហេតុផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ។

[៥៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ

កុសលត្តិកហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ

[៥៧០] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បច្ចយា ។ ន អកុសលំ ន ហេតុសម្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សហេតុកសទិសំ ។

[៥៧១] ហេតុយា ន ។

[៥៧២] ន កុសលំ ន ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា អហេតុកសទិសំ ។ ន ។

នកុសលត្តិកនហោតុសហោតុកទុកេ

កុសលត្តិកហោតុសហោតុកទុកំ^(១)

[៥៧៣] ន កុសលំ ន ហេតុញ្ចេវ ន អហេតុ-
កញ្ច^(២) ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុចេវ សហេតុ-
កោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុសលំ ន-
ហេតុញ្ចេវ ន អហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ហេ-
តុចេវ សហេតុកោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ន អកុសលេ ទ្វេ ។ ន អព្យាកតេ ទ្វេ ។ បឋមំ
កណ៌ិតកេន ឯកំ ។ ទុតិយំ កណ៌ិតកេន ឯកំ ។
តតិយំ កណ៌ិតកេន ឯកំ ។ សព្វត្ថ នវបញ្ញា ។

១ ម. នកុសលត្តិកៈ . . . ហោតុសហោតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ន អហោតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច ។

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ (បទនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសហេតុកៈដែរ ។

[៥៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ។

[៥៧២] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ប្រហែលគ្នានឹងសហេតុកៈដែរ ។ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនហោតុសហោតុកិទុកៈ

កុសលត្តិកហោតុសហោតុកិទុកៈ

[៥៧៣] ធម៌ ជាអកុសល ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុ
ផង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាហេតុផង មិនមែន
ជាមិនមានហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល
មិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាមិនមានហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ក្នុងធម៌មិនមែនជាអកុសល មានវារៈ ២ ។ ក្នុងធម៌
មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មានវារៈ ២ ។ លើកទី ១ មានវារៈ ១ តាមន័យ
ដែលបានរាប់ហើយ ។ លើកទី ២ មានវារៈ ១ តាមន័យដែលបានរាប់
ហើយ ។ លើកទី ៣ មានវារៈ ១ តាមន័យដែលបានរាប់ហើយ ។
ប្រស្នា ៩ មានក្នុងបទទាំងពួង ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៧៤] ន កុសលំ ន អហោតុកញ្ជោរ ន-
នហោតុញ្ច^(១) ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ សហោតុកោ-
ចេវ ន ចហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ហោតុ-
ចេវសហោតុកសទិសំ ។ នវ ។

នកុសលត្តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តទុកំ

កុសលត្តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តទុកំ^(២)

[៥៧៥] ន កុសលំ ន ហោតុញ្ជោរ ន ហោតុវិប្ប-
យុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហោតុចេវ ហោតុ-
សម្បយុត្តោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៥៧៦] ហោតុយា នវ ។

[៥៧៧] ន កុសលំ ន ហោតុវិប្បយុត្តញ្ជោរ ន ន-
ហោតុញ្ច ^(៣) ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហោតុសម្បយុត្តោ-
ចេវ ន ចហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៥៧៨] ហោតុយា នវ ។

១ ម. នសហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ។ ២ ម. នកុសលត្តិក . . . ហោតុហោតុសម្បយុត្តទុកត្តិ
ន ទិស្សន្តិ ។ ៣ ម. ន នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៧២] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយហេតុផល មិនមែនជា
ហេតុផល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមាន
ហេតុផល មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុផល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុចេវសហេតុកៈដែរ ។ មានវារៈ ៩ ។

នកុសលត្តិកនហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ

កុសលត្តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ

[៥៧៥] ធម៌ ជាអកុសល ជាហេតុផល ប្រកបដោយហេតុផល
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាហេតុផល មិនមែន
ប្រាសចាកហេតុផល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៥៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

[៥៧៧] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយហេតុផល មិនមែនជា
ហេតុផល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រាសចាក
ហេតុផល មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុផល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ។

[៥៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកនហោតុនសហោតុកទុកេ

កុសលត្តិកនហោតុសហោតុកទុកំ^(១)

[៥៧៩] ន កុសលំ ន ហេតុំ ន សហោតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច អព្យាកតោ ន ហេតុ សហោតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៨០] ហេតុយា តីណិ ។

[៥៨១] ន កុសលំ ន ហេតុំ ន អហោតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច អកុសលោ នហេតុ អហោតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កណ៌ិតកំ ឯកំ ។
តីណិ បញ្ញា ។ នអកុសលំ^(២) នហេតុំ ន អហោតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ នហេតុ អហោតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៨២] ហេតុយា ន ។

នកុសលត្តិកនសប្បច្ចយទុកេ

កុសលត្តិកសប្បច្ចយទុកំ^(២)

[៥៨៣] ន កុសលោ ន សប្បច្ចយោ ធម្មោ

១ ម. នកុសលត្តិក . . . នហោតុសហោតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកុសលំ ។
៣ ម. នកុសលត្តិក . . . សប្បច្ចយទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកនហោតុនសហោតុកទុកៈ

កុសលត្តិកនហោតុសហោតុកទុកៈ^(១)

[៥៧៧] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាហេតុតែប្រកបដោយ
ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិន
មែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៥៨១] ធម៌ ជាអកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមានហេតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិន
មានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ តាមន័យដែលបាន
រាប់ហើយ មានវារៈ ១ ។ ប្រស្នា ៣ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែន
ជាហេតុទាំងមិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិន
មែនជាហេតុទាំងមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនសប្បដ្ឋយទុកៈ

កុសលត្តិកសប្បដ្ឋយទុកៈ^(២)

[៥៨៣] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយបដ្ឋយ

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

កុសលស្ស សប្បច្ចយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ ឆ ។ សង្ខតំ សប្បច្ចយសទិសំ ។

នកុសលត្តិកនសនិទស្សនទុកេ

កុសលត្តិកសនិទស្សនទុកំ^(១)

[៥៨៤] ន កុសលំ ន សនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ សនិទស្សនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៥៨៥] ហេតុយា ឆ ។

[៥៨៦] ន កុសលោ ន អនិទស្សនោ ធម្មោ
កុសលស្ស អនិទស្សនស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ នវបញ្ញា កាតព្វា ។

នកុសលត្តិកនសប្បដិយទុកេ

កុសលត្តិកសប្បដិយទុកំ^(២)

[៥៨៧] ន កុសលំ ន សប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ សប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

១ ម. នកុសលត្តិក . . . សនិទស្សនត្តិកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ន កុសលត្តិក . . . សប្បដិយន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
មានវារៈ ៦ ។ សង្កតធម៌ ប្រហែលគ្នានឹងសប្បច្ច័យធម៌ដែរ ។

នកុសលត្តិកនិសនិទស្សនទុកៈ

កុសលត្តិកនិសនិទស្សនទុកៈ

[៥៨៤] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយការឃើញ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៥៨៦] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល មិនមានការឃើញ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
ប្រស្នា ៧ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ។

នកុសលត្តិកនិសប្បដិយទុកៈ

កុសលត្តិកនិសប្បដិយទុកៈ

[៥៨៧] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៥៨៨] ហេតុយា ឆ ។

[៥៨៩] ន កុសលំ ន អប្បជិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ អប្បជិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា

[៥៩០] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្តិកន្សីទុកេ

កុសលត្តិកន្សីទុកំ^(១)

[៥៩១] ន កុសលំ ន រូបី ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-
តោ រូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៩២] ហេតុយា ឆ ។

[៥៩៣] ន កុសលំ ន អរូបី ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ អរូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៩៤] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្តិកនលោកិយទុកេ

កុសលត្តិកលោកិយទុកំ^(២)

[៥៩៥] ន កុសលំ ន លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

១ ម. នកុសលត្តិក . . . រូបីទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកុសលត្តិក . . . លោកិយ-
ទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៥៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៥៨៩] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនរូបីទុកៈ

កុសលត្តិករូបីទុកៈ

[៥៩១] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានរូប អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន ជាកុសល មិនមែនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៩២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៥៩៣] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានរូប អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ- ប្បច្ច័យ ។

[៥៩៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនលោកិយទុកៈ

កុសលត្តិកលោកិយទុកៈ

[៥៩៥] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាលោកិយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន មែនជាកុសល មិនមែនជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៩៦] ហេតុយា បញ្ច ។

[៥៩៧] ន កុសលំ ន លោកុត្តរំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ លោកុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា . . . ។ អព្យាកតោ លោកុត្តរោ ធម្មោ . . . ។
ធមបញ្ញា កាតញ្ច ។

នកុសលត្តិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកេ

កុសលត្តិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកំ^(១)

[៥៩៨] ន កុសលំ ន កេនចិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ
បដិច្ច អកុសលោ កេនចិវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៩៩] ហេតុយា អដ្ឋាវស ។

[៦០០] ន កុសលំ ន កេនចិនិវិញ្ញេយ្យំ^(២) ធម្មំ
បដិច្ច អកុសលោ កេនចិនិវិញ្ញេយ្យោ^(៣) ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦០១] ហេតុយា អដ្ឋាវស ។

១ ម. នកុសលត្តិក . . . កេនចិវិញ្ញេយ្យទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកេនចិវិញ្ញេយ្យំ ។
៣ ម. កេនចិវិញ្ញេយ្យោ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៥៧៧] ធម៌ ជាកុសល ជាលោកុត្តរៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
. . . ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាលោកុត្តរៈ . . . ។ បញ្ហាទាំង ៦ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើចុះ ។

នកុសលត្តិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈ

កុសលត្តិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈ

[៥៧៨] ធម៌ ជាអកុសល ដែលត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណ
ណានីមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនត្រូវដឹង
ច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៧៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៨ ។

[៦០០] ធម៌ ជាអកុសល ដែលត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណ
ណានីមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនត្រូវដឹងច្បាស់
ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៨ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកនោអាសវទុកេ

កុសលត្តិកអាសវទុកំ^(១)

[៦០២] ន កុសលំ នោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ អាសវោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦០៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៦០៤] ន កុសលំ ន នោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ នោអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៦០៥] ហេតុយា នវ ។

នកុសលត្តិកនសាសវទុកេ

កុសលត្តិកសាសវទុកំ^(២)

[៦០៦] ន កុសលំ ន សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ សាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦០៧] ហេតុយា បញ្ច ។

១ ម. នកុសលត្តិក . . . អាសវទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកុសលត្តិក . . . សាសវទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកនោអាសវំទុកៈ

កុសលត្តិកអាសវំទុកៈ

[៦០២] ធម៌ ជាអកុសល ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦០៤] ធម៌ ជាអកុសល មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។

នកុសលត្តិកនសាសវំទុកៈ

កុសលត្តិកសាសវំទុកៈ

[៦០៦] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកនអាសវសម្បយុត្តទុកេ

កុសលត្តិកអាសវសម្បយុត្តទុកំ^(១)

[៦០៨] ន កុសលំ ន អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច អកុសលោ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦០៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៦១០] ន កុសលំ ន អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ នវ ។

នកុសលត្តិកនអាសវសាសវទុកេ

កុសលត្តិកអាសវសាសវទុកំ^(២)

[៦១១] ន កុសលំ ន អាសវញ្ចេវ ន អនាស-
វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ អាសវោចេវ សាសវោច
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦១២] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នកុសលត្តិក . . . អាសវសម្បយុត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកុសលត្តិក . . .
អាសវសាសវទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកនអាសវសម្បយុត្តិទុកៈ

កុសលត្តិកអាសវសម្បយុត្តិទុកៈ

[៦០៨] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦១០] ធម៌ ជាអកុសល ប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ៤ ។

នកុសលត្តិកនអាសវសាសវទុកៈ

កុសលត្តិកអាសវសាសវទុកៈ

[៦១១] ធម៌ ជាអកុសល ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិនមែនជា
មិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៦១៣] ន កុសលំ ន អនាសវញ្ជោ ឆ ដោច-
អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ សាសវោចេវ ដោ-
ចអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦១៤] ហេតុយា នវ ។

នកុសលត្តិកនអាសវំអាសវំសម្បយុត្តទុកំ

កុសលត្តិកអាសវំអាសវំសម្បយុត្តទុកំ^(១)

[៦១៥] ន កុសលំ ន អាសវញ្ជោ ឆ អាសវិប្ប-
យុត្តញ្ច ^(២) ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ អាសវោចេវ អា-
សវសម្បយុត្តោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦១៦] ហេតុយា តីណិ ។

[៦១៧] ន កុសលំ ន អាសវិប្បយុត្តញ្ជោ ឆ ដោច-
អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ អាសវសម្ប-
យុត្តោចេវ ដោចអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ តីណិ ។

១ ម. នកុសលត្តិក . . . អាសវំអាសវំសម្បយុត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. វិប្បយុត្តំ ច ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៦១៣] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយអាសវៈទាំងមិនមែន
ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិន
មានអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

នកុសលត្តិកនអាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តិទុកៈ

កុសលត្តិកអាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តិទុកៈ

[៦១៥] ធម៌ ជាអកុសល ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិនមែន
ប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៦១៧] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយអាសវៈទាំងមិនមែនជា
អាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រាសចាក
អាសវៈទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកអាសវិប្បយុត្តនសាសវទុកេ

កុសលត្តិកអាសវិប្បយុត្តសាសវទុកំ^(១)

[៦១៨] ន កុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ ន សាសវំ
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ អាសវិប្បយុត្តោ សាសវោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦១៩] ហេតុយា បញ្ច ។

នកុសលត្តិកសត្តគោច្ឆកទុកេ

កុសលត្តិកសត្តគោច្ឆកទុកំ^(២)

[៦២០] ន កុសលំ នោសញ្ញោជនំ ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ សញ្ញោជនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ន កុសលំ នោ កន្តំ ធម្មំ បដិច្ច អកុស-
 លោ កន្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុ-
 សលំ នោ ឱយំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ឱយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុសលំ នោ យោកំ ធម្មំ
 បដិច្ច អកុសលោ យោកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ន កុសលំ នោ ជីវរណំ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
 សលោ ជីវរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នកុសលត្តិក . . . អាសវិប្បយុត្តសាសវទុកន្តិ ន ទិស្សន្តិ ។ ២ ម. នកុសលត្តិក
 . . . សត្តគោច្ឆកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកអាសវីប្បយុត្តនសាសវទុកៈ

កុសលត្តិកអាសវីប្បយុត្តសាសវទុកៈ

[៦១៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រាសចាកអាសវៈទាំងប្រកបដោយ
អាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល ប្រាសចាកអាសវៈទាំង
មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នកុសលត្តិកសត្តគោច្ឆកទុកៈ

កុសលត្តិកសត្តគោច្ឆកទុកៈ

[៦២០] ធម៌ ជាអកុសល ជាសញ្ញាជនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាសញ្ញាជនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអកុសល ជាគន្លុះ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
កុសល មិនមែនជាគន្លុះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជា
អកុសល ជាឱយៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជា
ឱយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអកុសល ជាយោគៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាយោគៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអកុសល ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នកុសលំ ឆោបរាមាសំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
បរាមាសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុសលំ
ន សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ សារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ បេ ។

នកុសលត្ថិកកាមាវចរទុកេ

កុសលត្ថិកកាមាវចរទុកំ^(១)

[៦២១] ន កុសលំ ន កាមាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ កាមាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៦២២] ហេតុយា បញ្ច ។

[៦២៣] ន កុសលំ ន នកាមាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ន កាមាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៦២៤] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្ថិកករូបារវចរទុកេ

កុសលត្ថិកករូបារវចរទុកំ^(២)

[៦២៥] ន កុសលំ ន រូបារវចរំ ធម្មំ បដិច្ច

១ ម. នកុសលត្ថិក . . . កាមាវចរទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកុសលត្ថិក . . . រូបារវចរ-
ទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ធម៌ ជាអកុសល ជាបរាមាសៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល
មិនមែនជាបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាព្យា-
ក្រឹត ប្រកបដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិន
មែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ លេ ។

នកុសលត្តិកនកាមាវចរទុកៈ

កុសលត្តិកកាមាវចរទុកៈ

[៦២១] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។

[៦២២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៦២៣] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនរូបាវចរទុកៈ

កុសលត្តិករូបាវចរទុកៈ

[៦២៥] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជារូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាកតោ រូចាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦២៦] ហេតុយា តីណិ ។

[៦២៧] ន កុសលំ ន អរូចាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ន រូចាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦២៨] ហេតុយា បញ្ច ។

[៦២៩] ន កុសលំ ន អរូចាវចរំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ អរូចាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៣០] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្តិកនអរូចាវចរទុកេ

កុសលត្តិកអរូចាវចរទុកំ^(១)

[៦៣១] ន អកុសលំ ន អរូចាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ន អរូចាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៣២] ហេតុយា បញ្ច ។

នកុសលត្តិកនបរិយាបន្នទុកេ

កុសលត្តិកបរិយាបន្នទុកំ^(២)

[៦៣៣] ន កុសលំ ន បរិយាបន្នំ ធម្មំ បដិច្ច

១ ម. នកុសលត្តិក . . . អរូចាវចរទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកុសលត្តិក . . . បរិយាបន្នទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាអូបាស្រ័យៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ។

[៦២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៦២៧] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាអូបាស្រ័យៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាអូបាស្រ័យៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

[៦២៩] ធម៌ ជាកុសល ជាអូបាស្រ័យៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាអូបាស្រ័យៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនអូបាស្រ័យៈទុកៈ

កុសលត្តិកអូបាស្រ័យៈទុកៈ

[៦៣១] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាអូបាស្រ័យៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនជាអូបាស្រ័យៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

នកុសលត្តិកនបរិយាបន្នទុកៈ

កុសលត្តិកបរិយាបន្នទុកៈ

[៦៣៣] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបរិយាបន្នៈ អាស្រ័យ នូវធម៌

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

អព្យាកតោ បរិយាបន្នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ ន អកុសលំ ន បរិយាបន្នំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ បរិយាបន្នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ ន អព្យាកតំ ន បរិយាបន្នំ ធម្មំ បដិច្ច អ-
ព្យាកតោ បរិយាបន្នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៣៤] ហេតុយា បញ្ច ។

[៦៣៥] ន កុសលំ ន អបរិយាបន្នំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ អបរិយាបន្នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា . . . អព្យាកតោ អបរិយាបន្នោ ធម្មោ . . .
ទ្វេ ។ អកុសលមូលេ ទ្វេ ។ ទុកមូលេ ទ្វេ ។

[៦៣៦] ហេតុយា ឆ ។

នកុសលត្តិកនិយ្យានិកទុកេ

កុសលត្តិកនិយ្យានិកទុកំ^(១)

[៦៣៧] ន កុសលំ ន និយ្យានិកំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ និយ្យានិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ តីណិ ។

១ ម. នកុសលត្តិក...និយ្យានិកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាបរិយាបន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបរិយាបន្នៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាអកុសល មិនមែនជាបរិយាបន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបរិយាបន្នៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យា-
ក្រឹត មិនមែនជាបរិយាបន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៦៣៥] ធម៌ ជាកុសល ជាអបរិយាបន្នៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាអបរិយាបន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ . . . ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាអបរិយាបន្នៈ . . . មានវារៈ ២ ។

ក្នុងអកុសលមូល មានវារៈ ២ ។ ក្នុងទុកមូល មានវារៈ ២ ។

[៦៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនិយ្យានិកទុកៈ

កុសលត្តិកនិយ្យានិកទុកៈ

[៦៣៧] ធម៌ ជាកុសល ជានិយ្យានិកៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជានិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៣៨] ន អកុសលំ ន អនិយ្យានិកំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ អនិយ្យានិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ ន អព្យាកតំ ន អនិយ្យានិកំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ អនិយ្យានិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៦៣៩] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្តិកនិយតទុកេ

កុសលត្តិកនិយតទុកំ^(១)

[៦៤០] ន កុសលំ ន និយតំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ និយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
អបរិយាបន្នសទិសំ ។ ន បញ្ញា ។

[៦៤១] ន កុសលំ ន អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ ន អកុសលំ ន អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ន អព្យាកតំ ន អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៤២] ហេតុយា បញ្ច ។

១ ម. នកុសលត្តិក...និយតទុកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៣៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនិយតទុកៈ

កុសលត្តិកនិយតទុកៈ

[៦៤០] ធម៌ ជាកុសល ទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជា
កុសល មិនមែនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ (បទនេះ)
មានសេចក្តីប្រហែលគ្នានឹងអបរិយាបន្នៈដែរ ។ មានបញ្ហា ៦ ។

[៦៤១] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាមិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។
ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល
មិនមែនជាមិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ ជា
អព្យាក្រឹត មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជា
មិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកនិសឧត្តរទុកេ

កុសលត្តិកនិសឧត្តរទុកំ^(១)

[៦៤៣] ន កុសលំ ន សឧត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច អ-
ព្យាកតោ សឧត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន អកុសលំ ន សឧត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
សឧត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន អ-
ព្យាកតំ ន សឧត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ស-
ឧត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៤៤] ហេតុយា បញ្ច ។

នកុសលត្តិកនិសវណទុកេ

កុសលត្តិកនិសវណទុកំ^(២)

[៦៤៥] ន កុសលំ ន សវណំ ធម្មំ បច្ចយា
អកុសលោ សវណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៤៦] ហេតុយា តីណិ ។

[៦៤៧] ន កុសលំ ន អវណំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ អវណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នកុសលត្តិក . . . សឧត្តរទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នកុសលត្តិក . . . និសវណ-
ទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកនិសឧត្តរទុក្ខៈ

កុសលត្តិកនិសឧត្តរទុក្ខៈ

[៦៤៣] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយឧត្តរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយឧត្តរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយឧត្តរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នកុសលត្តិកនិសរណទុក្ខៈ

កុសលត្តិកនិសរណទុក្ខៈ

[៦៤៥] ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយរណៈ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦៤៧] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ន អព្យាកតំ ន អរណំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
អរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន កុសលំ
ន អរណាញ ន អព្យាកតំ ន អរណាញ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ អរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
តីណិ ។

នវេទនាត្តិកនហោតុទុកើ

វេទនាត្តិកហោតុទុកំ^(១)

[៦៤៨] ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន ហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សុខាយ វេទនាយ
សម្បយុត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ
សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ
សម្បយុត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ
សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

១ ម. នវេទនាត្តិក...ហោតុទុកត្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត
មិនមែនជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជា
អព្យាក្រឹត ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជា
អរណៈផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ៣ ។

នវេទនាត្តិកនហេតុទុកៈ

វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ

[៦២៨] ធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាហេតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជា
ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រកប
ដោយទុក្ខវេទនា ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ
ទុក្ខវេទនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

តីណិ ។ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
 ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ
 សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 តីណិ ។ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន ហេតុញ្ច^(១)
 ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន ហេតុញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ទុតិយំ
 កណ៌ិតកេន តីណិ ។

[៦៤៩] ហេតុយា ឯកវីស ។

[៦៥០] ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន-
 នហេតុំ^(២) ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ន-
 ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន នហេតុំ . . . ទ្វេ បញ្ញា-
 យេវ ។ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
 ន នហេតុំ . . . ទ្វេយេវ^(៣) ។ បឋមំ កណ៌ិតកេន
 ឯកំ ។ ទុតិយំ កណ៌ិតកេន ឯកំ ។ តតិយំ កណ៌ិត-
 កេន ឯកំ ។

[៦៥១] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នហេតុំច ។ ២ ម. នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ។ ៣ ម. ទ្វេ បញ្ញាមេវ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ប្រកបដោយសុខ-
វេទនា ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា
ទាំងមិនមែនជាហេតុផង មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនាទាំងមិន
មែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។
បទទី ២ មានវារៈ ៣ តាមបទដែលបណ្ឌិត រាប់ហើយ ។

[៦៤៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

[៦៥០] ធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ។ មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខ-
វេទនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ . . . បញ្ហា ២ ។ មិនមែនប្រកប
ដោយអទុក្ខមសុខវេទនា មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ . . . វារៈ ២ ។
បទទី ១ មានវារៈ ១ តាមបទដែលបណ្ឌិត រាប់ហើយ ។ បទទី ២
មានវារៈ ១ តាមបទដែលបណ្ឌិត រាប់ហើយ ។ បទទី ៣ មានវារៈ ១
តាមបទដែលបណ្ឌិត រាប់ហើយ ។

[៦៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នវិបាកត្តិកនហោតុទុកេ

វិបាកត្តិកហោតុទុកំ^(១)

[៦៥២] ន វិចាកំ ន ហេតុំ ^(២) ធម្មំ បដិច្ច
 វិចាកោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន-
 វិចាកំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន វិចាកំ ន ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន វិចាកធម្មធម្មំ
 ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ន វិចាកធម្មធម្មំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ន នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ
 ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ន នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ន ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ន វិចាកំ ន ហេតុញ្ច

១ ម. នវិបាកត្តិក...ហោតុទុកត្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ន នហេតុំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នវិបាកត្តិកនហេតុទុកៈ

វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ

[៦៥២] ធម៌ ជាវិបាក ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
 វិបាក មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែន
 ជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាវិបាក ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
 មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី
 ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែន
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ ជា
 វិបាក ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែន
 មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
 ដ្ឋយ ធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
 ជាមិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ ជាវិបាក ជាហេតុ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ន ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 វិចាកោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។
 ន វិចាកធម្មធម្មំ ន ហេតុញ្ច ន នេវវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មំ ន ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន វិចាកំ ន ហេតុញ្ច
 ន វិចាកធម្មធម្មំ ន ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន-
 វិចាកំ ន ហេតុញ្ច ន វិចាកធម្មធម្មំ នហេតុញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៥៣] ហេតុយា ឯកានស ។

[៦៥៤] ន វិចាកំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាក-
 ធម្មធម្មោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៥៥] ហេតុយា អដ្ឋារស ។ សង្ខតំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជាហេតុផង នូវធម៌ មិនមែនជា
 មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាវិបាក ជា
 ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែន
 ជាហេតុផង នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌
 ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ១ ។ ធម៌ ជាវិបាក ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
 វិបាក មិនមែនជាហេតុផង នូវធម៌ មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន
 ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។
 ធម៌ មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាហេតុ
 អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុផង មិនមែន
 មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[៦៥៤] ធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ
 អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១៨ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។

នឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកនហោតុទុកេ

ឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកហោតុទុកំ^(១)

[៦៥៦] ន ឧទានិទ្ធុទានិយំ^(២) ន ហោតុំ ធម្មំ
បដិច្ច អនុទានិទ្ធុទានិយោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយា ។

[៦៥៧] ហោតុយា នវ ។

[៦៥៨] ន ឧទានិទ្ធុទានិយំ ន នហោតុំ ធម្មំ
បដិច្ច អនុទានិទ្ធុទានិយោ ន ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយា ។

[៦៥៩] ហោតុយា អដ្ឋារស ។

នសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកនហោតុទុកេ

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកហោតុទុកំ^(៣)

[៦៦០] ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ន ហោតុំ
ធម្មំ បដិច្ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិក . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នឧបាទិណ្ណ-
បាទានិយំ ។ ៣ ម. ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិក . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នឧបាទិ ន្តុបាទានិយត្តិកនហោតុទុក្កៈ

ឧបាទិ ន្តុបាទានិយត្តិកហោតុទុក្កៈ

[៦៥៦] ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ហើយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

[៦៥៨] ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជា ដើមកាន់យកហើយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាមិនមែន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១៨ ។

នសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកនហោតុទុក្កៈ

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកហោតុទុក្កៈ

[៦៦០] ធម៌ ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនសៅហ្មងតែគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៦៦១] ហោតុយា នវ ។

នវិតក្កត្តិកនហោតុទុកេ

វិតក្កត្តិកហោតុទុកំ

[៦៦២] ន សវិតក្កសវិចារំ ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សវិតក្កសវិចារោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្ប-
ច្ចុយា ។

[៦៦៣] ហោតុយា បណ្ណាស ។

នបីតិក្កិកនហោតុទុកេ

បីតិក្កិកហោតុទុកំ^(២)

[៦៦៤] ន បីតិសហកតំ ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
បីតិសហកតោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចុ-
យា ។ អដ្ឋវីស ។

នទស្សនត្តិកនហោតុទុកេ

ទស្សនត្តិកហោតុទុកំ^(៣)

[៦៦៥] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន ហោតុំ ធម្មំ
បដិច្ច ការាយ បហាតព្វោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចុយា ។

១ ម. នបីតិក្កិក . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នទស្សនត្តិក . . . ហោតុ-
ទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៦៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

នវិតក្កត្តិកនហោតុទុកៈ

វិតក្កត្តិកហោតុទុកៈ

[៦៦២] ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១៥ ។

នបីតិក្កិកនហោតុទុកៈ

បីតិក្កិកហោតុទុកៈ

[៦៦៤] ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-ប្បដ្ឋាយ ។ វារៈ ២៨ ។

នទស្សនត្តិកនហោតុទុកៈ

ទស្សនត្តិកហោតុទុកៈ

[៦៦៥] ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៦៦] ហេតុយា នវ ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកនហេតុទុកេ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកំ^(១)

[៦៦៧] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ ន ហេតុ
ធម្មំ បដិច្ច ការាយ បហាតព្វហេតុកោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៦៨] ហេតុយា នវ ។

[៦៦៩] ន អាចយកាមី ន ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច
អបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៧០] ហេតុយា នវ ។

នសេក្ខត្តិកនហេតុទុកេ

សេក្ខត្តិកហេតុទុកំ^(២)

[៦៧១] ន សេក្ខំ ន ហេតុ ធម្មំ បដិច្ច អសេក្ខោ
ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៧២] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិក . . . ហេតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសេក្ខត្តិក
. . . ហេតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកនហេតុទុកៈ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ

[៦៦៧] ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវេទនា ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៦៦៩] ធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នសេក្ខត្តិកនហេតុទុកៈ

សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ

[៦៧១] ធម៌ ជាអសេក្ខៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន ជាសេក្ខៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នបរិត្តត្តិកនហោតុទុកេ

បរិត្តត្តិកហោតុទុកំ^(១)

[៦៧៣] ន បរិត្តំ ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគ្គតោ
ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៦៧៤] ហោតុយា ឯកាទស ។

នបរិត្តារម្មណត្តិកនហោតុទុកេ

បរិត្តារម្មណត្តិកហោតុទុកំ^(២)

[៦៧៥] ន បរិត្តារម្មណំ ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
បរិត្តារម្មណោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៦៧៦] ហោតុយា តេស ។

នហីនត្តិកនហោតុទុកេ

ហីនត្តិកហោតុទុកំ^(៣)

[៦៧៧] ន ហីនំ ន ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ
ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៦៧៨] ហោតុយា នវ ។

១ ម. នបរិត្តត្តិក . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នបរិត្តារម្មណត្តិក . . . ហោតុទុកន្តិ
ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នហីនត្តិកេ . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នបរិត្តត្តិកនហោតុទុក្ខៈ

បរិត្តត្តិកហោតុទុក្ខៈ

[៦៧៣] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនមានសភាពតូចច្រាវ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១១ ។

នបរិត្តារម្មណត្តិកនហោតុទុក្ខៈ

បរិត្តារម្មណត្តិកហោតុទុក្ខៈ

[៦៧៥] ធម៌ មានអារម្មណ៍តូចច្រាវ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនមានអារម្មណ៍តូចច្រាវ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ។

នហីនត្តិកនហោតុទុក្ខៈ

ហីនត្តិកហោតុទុក្ខៈ

[៦៧៧] ធម៌ ជាកណ្តាល ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនថោកទាប មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នមិច្ឆត្តត្តិកនហោតុទុកើ

មិច្ឆត្តត្តិកហោតុទុកំ^(១)

[៦៧៩] ន មិច្ឆត្តនិយតំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សម្មត្តនិយតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៨០] ហេតុយា នវ ។

នមគ្គារម្មណត្តិកនហោតុទុកើ

មគ្គារម្មណត្តិកហោតុទុកំ^(២)

[៦៨១] ន មគ្គារម្មណំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
មគ្គហេតុកោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៨២] ហេតុយា ទស ។

នឧប្បន្នត្តិកនហោតុទុកើ

ឧប្បន្នត្តិកហោតុទុកំ^(៣)

[៦៨៣] ន អនុប្បន្នោ ន នហេតុ ធម្មោ
ឧប្បន្នស្ស ន ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ន ឧប្បាទី ន នហេតុ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស
នហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

១ ម. នមិច្ឆត្តត្តិកេ... ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នមគ្គារម្មណត្តិក... ហោតុទុកន្តិ
ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នឧប្បន្នត្តិក... ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នមិច្ឆត្តិកនហោតុទុកៈ

មិច្ឆត្តិកហោតុទុកៈ

[៦៧៩] ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានសភាពខុសនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

នមគ្គារម្មណត្តិកនហោតុទុកៈ

មគ្គារម្មណត្តិកហោតុទុកៈ

[៦៨១] ធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានមគ្គជាអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៦៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១០ ។

នឧប្បន្នត្តិកនហោតុទុកៈ

ឧប្បន្នត្តិកហោតុទុកៈ

[៦៨៣] ធម៌ មិនមែនជាមិនទាន់កើតឡើង មិនមែនជាមិនមែន ជាហេតុ ជាបដ្ឋាយ នៃធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ មិនមែនជាហេតុ ដោយ ហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ មិនមែនកើតឡើង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ជាបដ្ឋាយ នៃធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ មិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុ- ប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៦៨៤] ហេតុយា តីណិ ។

នអតីតត្តិកនហោតុទុកេ

អតីតត្តិកហោតុទុកំ^(១)

[៦៨៥] ន អតីតោ ន នហេតុ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
នហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ន អនាគតោ ន នហេតុ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស នហេតុស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៨៦] ហេតុយា តីណិ ។

នអតីតារម្មណត្តិកនហោតុទុកេ

អតីតារម្មណត្តិកហោតុទុកំ^(២)

[៦៨៧] ន អតីតារម្មណំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អនាគតារម្មណោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

[៦៨៨] ហេតុយា សត្តរស ។

នអជ្ឈត្តត្តិកនហោតុទុកេ

អជ្ឈត្តត្តិកហោតុទុកំ

[៦៨៩] ន អជ្ឈត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

១ ម. ន អតីតត្តិក . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នអតីតារម្មណត្តិក . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៦៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នអតីតត្តិកនហេតុទុកៈ

អតីតត្តិកហេតុទុកៈ

[៦៨៥] ធម៌ មិនមែនជាអតីត មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ មិនមែនជាអនាគត មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នអតីតារម្មណត្តិកនហេតុទុកៈ

អតីតារម្មណត្តិកហេតុទុកៈ

[៦៨៧] ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអតីត មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

នអជ្ឈត្តិកនហេតុទុកៈ

អជ្ឈត្តិកហេតុទុកៈ

[៦៨៩] ធម៌ ជាខាងក្រៅ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ពហិទ្ធា ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន-
ពហិទ្ធា ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្តោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៩០] ហេតុយា ទ្វេ ។

នអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកនហោតុទុកេ

អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកហោតុទុកំ^(១)

[៦៩១] ន អជ្ឈត្តារម្មណំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អជ្ឈត្តារម្មណោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ទ្វេ ។ ន ពហិទ្ធារម្មណំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
ពហិទ្ធារម្មណោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៩២] ហេតុយា ន ។

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុទុកេ

សនិទស្សនត្តិកហោតុទុកំ^(២)

[៦៩៣] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ^(៣) ន ហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ

១ ម. នអជ្ឈត្តារម្មណត្តិក . . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសនិទស្សនត្តិក
. . . ហោតុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នអនិទស្សនសប្បដិយំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

មិនមែនជាខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
ធម៌ ជាខាងក្នុង ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាខាងក្រៅ
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

នអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកនហោតុទុកៈ

អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកហោតុទុកៈ

[៦៧១] ធម៌ មានអារម្មណ៍ជាខាងក្នុង ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ មានអារម្មណ៍ជា
ខាងក្រៅ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជា
ខាងក្រៅ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកហោតុទុកៈ

[៦៧៣] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៩៤] ហេតុយា តីណិ ។

[៦៩៥] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ នហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន-
នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ នហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នហេតុ ន នហេតុ
ឱវត្តា តីណិ មូលានិ ឯកវីសតិ បញ្ញា កាតព្វា ។

នសនិទស្សនត្តិកនសហោតុកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសហោតុកទុកំ^(១)

[៦៩៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សហេតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក...សហោតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៩៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦៩៥] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបច្ច័យមិនមែនជាហេតុ
មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មានមូល ៣ ឯបញ្ហា ២១ បណ្ឌិត គប្បី
ធ្វើចុះ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសហោតុកិទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសហោតុកិទុកៈ

[៦៩៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកប
ដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ
សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៩៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៦៩៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អហេតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ ន អនិ-
ទស្សនសប្បដិយំ ន អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
នសប្បដិយោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា សត្ត ។

[៦៩៩] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកហោតុសម្បយុត្តទុកើ

សនិទស្សនត្តិកហោតុសម្បយុត្តទុកំ^(១)

[៧០០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ហេតុសម្ប-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ហេតុសម្ប-
យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក...ហោតុសម្បយុត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការឃើញតែ
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦៩៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រ-
កបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមានការឃើញតែប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការ
ឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៦៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ

[៧០០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកប
ដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៧០១] ហេតុយា តីណិ ។

[៧០២] ន សនិទស្សនសប្បដិឃំ ន ហេតុវិប្ប-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិឃោ ហេតុ-
វិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧០៣] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុសហោតុកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកហោតុសហោតុកទុកំ^(១)

[៧០៤] ន សនិទស្សនសប្បដិឃំ ន ហេតុញ្ចេ-
វ ន អហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិ-
ឃោ ហេតុចេវ សហេតុកោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧០៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៧០៦] ន សនិទស្សនសប្បដិឃំ ន អហេតុ-
កញ្ចេវ ន នហេតុញ្ច ធម្មំ^(២) បដិច្ច អនិទស្សនអប្ប-
ដិឃោ សហេតុកោចេវ នចហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧០៧] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . ហោតុសហោតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ននចហោតុំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៧០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០២] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុសហោតុកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកហោតុសហោតុកទុកៈ

[៧០៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
ហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិន
មានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកប
ដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានហេតុទាំងមិន
មែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុហោតុសម្បយុត្តទុកេ

សនិទស្សនត្តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តទុកំ^(២)

[៧០៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ហោតុញ្ចេវ-
នហោតុវិប្បយុត្តញ្ច^(២) ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិ-
យោ ហោតុចេវ ហោតុសម្បយុត្តោច^(៣) ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយា ។

[៧០៩] ហោតុយា តីណិ ។

[៧១០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ហោតុវិប្ប-
យុត្តញ្ចេវ ន នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្ប-
ដិយោ ហោតុសម្បយុត្តោចេវ នចហោតុ^(៤) ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៧១១] ហោតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុនសហោតុកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកនហោតុសហោតុកទុកំ^(៥)

[៧១២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នហោតុំ នស-
ហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ន ហោតុ-
សហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . ហោតុហោតុសម្បយុត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នហោតុ-
វិប្បយុត្តំ ។ ៣ ម. ហោតុសម្បយុត្តោ ។ ៤ ម. ន នចហោតុ ។ ៥ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . .
នហោតុសហោតុកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុហោតុសម្បយុត្តទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកហោតុហោតុសម្បយុត្តទុកៈ

[៧០៨] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
ហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនប្រាស
ចាកហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧១០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកប
ដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រាសចាកហេតុទាំងមិន
មែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនហោតុនសហោតុកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកនហោតុសហោតុកទុកៈ

[៧១២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិន
មែនជាហេតុតែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុទាំងមិន
មែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៧១៤] នសនិទស្សនសប្បដិយំ នហេតុំ នអ-
ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ន-
ហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧១៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនសនិទស្សនទុកេ
សនិទស្សនត្តិកសនិទស្សនទុកំ^(១)

[៧១៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សនិទស្សនំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ សនិទស្សនោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧១៧] ហេតុយា បញ្ច ។

នសនិទស្សនត្តិកនសប្បដិយទុកេ
សនិទស្សនត្តិកសប្បដិយទុកំ^(២)

[៧១៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ សប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . សនិទស្សនទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . សប្បដិយទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៧១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៧១៤] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុទាំង
មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសនិទស្សនទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសនិទស្សនទុកៈ

[៧១៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ ប្រកបដោយការឃើញ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសប្បដិយទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសប្បដិយទុកៈ

[៧១៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧១៩] ហោតុយា នវ ។

[៧២០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នអប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៧២១] ហោតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកន្ធរូបីទុកេ

សនិទស្សនត្តិករូបីទុកំ^(១)

[៧២២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នរូបី ធម្មំ
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ រូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហោតុប្បច្ចយា ។

[៧២៣] ហោតុយា ឯកវិស ។

[៧២៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អរូបី ធម្មំ
 បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អរូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហោតុប្បច្ចយា ។

[៧២៥] ហោតុយា តីណិ ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក...រូបីទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

[៧២០] ធម៌ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកន្សីទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកន្សីទុកៈ

[៧២២] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មានរូប អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

[៧២៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមានរូប អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនលោកិយទុកេ
សនិទស្សនត្តិកលោកិយទុកំ

[៧២៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នលោកិយំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ លោកិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ ន អនិទស្សនសប្ប-
ដិយំ នលោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ^(១) លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
សត្ត ។

[៧២៧] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសទស្សនត្តិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកេ
សនិទស្សនត្តិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកំ^(២)

[៧២៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន កេនចិវិ-
ញ្ញេយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ កេន-
ចិវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧២៩] ហេតុយា បញ្ចត្តិស ។

១ ម. អនិទស្សនអប្បដិយោ ។ ២ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . កេនចិវិញ្ញេយ្យទុកន្តិ ន
ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនលោកិយទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកលោកិយទុកៈ

[៧២៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ជាលោកិយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់មិនមែនជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមានការឃើញតែប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ ជាលោកិយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានការ
ឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាលោកិយ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៧២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសទស្សនត្តិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈ

[៧២៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ដែលត្រូវដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនត្រូវដឹងដោយ
វិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣៥ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៣០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន កេនចិន-
វិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ កេន-
ចិនវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៣១] ហេតុយា បញ្ចត្តិស ។

នសនិទស្សនត្តិកនោអាសវំទុកំ

សនិទស្សនត្តិកអាសវំទុកំ^(១)

[៧៣២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោអាសវំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ អាសវោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៣៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៣៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នោអា-
សវំ^(២) ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ នោអា-
សវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៣៥] ហេតុយា ឯកវិស ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក... អាសវំទុកត្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នោអាសវំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៣០] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនត្រូវដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣៥ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោអាសវទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកអាសវទុកៈ

[៧៣២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៣៤] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនសាសវេទុកេ
សនិទស្សនត្តិកសាសវេទុកំ^(១)

[៧៣៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សាសវេ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ សាសវោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៣៧] ហេតុយា ឯកវេស ។

នសនិទស្សនត្តិកអាសវេសម្បយុត្តទុកេ
សនិទស្សនត្តិកអាសវេសម្បយុត្តទុកំ^(២)

[៧៣៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អាសវេ-
សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ អាសវេ-
សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៣៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៤០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អាសវេវិប្ប-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អាសវេ-
វិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឯកវេស ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . សាសវេទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . .
អាសវេសម្បយុត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនសាសវទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសាសវទុកៈ

[៧៣៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកអាសវសម្បយុត្តិទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកអាសវសម្បយុត្តិទុកៈ

[៧៣៨] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤០] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ ប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ២១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនិអាសវសាសវទុកេ

សនិទស្សនត្តិកអាសវសាសវទុកំ^(១)

[៧៤១] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នអាសវញ្ចេ-
ន អនាសវញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អា-
សវោចេវ សាសវោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៤២] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៤៣] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អនាស-
វញ្ចេវ ន នោចអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ សាសវោចេវ នោចអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៤៤] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនិអាសវអាសវសម្បយុត្តទុកេ

សនិទស្សនត្តិកអាសវអាសវសម្បយុត្តទុកំ^(២)

[៧៤៥] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អាសវញ្ចេវ-
ន អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ
អាសវោចេវ អាសវសម្បយុត្តោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . អាសវសាសវទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសនិទស្ស-
នត្តិក . . . អាសវអាសវសម្បយុត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនអាសវសាសវទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកអាសវសាសវទុកៈ

[៧៤១] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៣] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយអាសវៈទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៤៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនអាសវអាសវសម្បយុត្តិទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកអាសវអាសវសម្បយុត្តិទុកៈ

[៧៤៥] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិនមែនប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៧៤៦] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៤៧] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នអាសវិប្បយុត្តញ្ចេវ ន នោចអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អាសវសម្បយុត្តោចេវ នោចអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៤៨] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកអាសវិប្បយុត្តនសាសវទុកេ

សនិទស្សនត្តិកអាសវិប្បយុត្តសាសវទុកំ^(១)

[៧៤៩] នសនិទស្សនសប្បដិយំ អាសវិប្បយុត្តំ ន សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អាសវិប្បយុត្តោ សាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឯកវិស ។

[៧៥០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ អាសវិប្បយុត្តំ ន អនាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អាសវិប្បយុត្តោ អនាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៥១] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក... អាសវិប្បយុត្តសាសវទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៧៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៧] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយអាសវៈទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកអាសវវិប្បយុត្តនសាសវទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកអាសវវិប្បយុត្តនសាសវទុកៈ

[៧៤៩] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រាសចាកអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រាសចាកអាសវៈទាំងមិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ វារៈ ២១ ។

[៧៥០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រាសចាកអាសវៈទាំងមិនមានអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រាសចាកអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនោសញ្ញោជនគោច្ឆកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសញ្ញោជនគោច្ឆកទុកំ^(១)

[៧៥២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោសញ្ញា-
ជនំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សញ្ញោជនោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៥៣] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោគន្ថគោច្ឆកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកគន្ថគោច្ឆកទុកំ^(២)

[៧៥៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោកន្ថំ ធម្មំ
បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ កន្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៥៥] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោឱយគោច្ឆកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកឱយគោច្ឆកទុកំ^(៣)

[៧៥៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ ឱយំ ធម្មំ
បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ឱយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . សញ្ញោជនគោច្ឆកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសនិទស្ស-
នត្តិក . . . គន្ថគោច្ឆកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . ឱយគោច្ឆកទុកន្តិ
ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនោសញ្ញោជនគោច្ឆកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសញ្ញោជនគោច្ឆកទុកៈ

[៧៥២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាសញ្ញោជនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោគន្ធគោច្ឆកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកគន្ធគោច្ឆកទុកៈ

[៧៥៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាគន្ធនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាគន្ធនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោឱយគោច្ឆកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកឱយគោច្ឆកទុកៈ

[៧៥៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាឱយៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាឱយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៧៥៧] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោយោគគោច្ឆកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកយោគគោច្ឆកទុកំ^(១)

[៧៥៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោយោកំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ យោកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៥៩] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោនីវរណគោច្ឆកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកនីវរណគោច្ឆកទុកំ^(២)

[៧៦០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោនីវរណំ ធម្មំ
បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ នីវរណោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៦១] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក... យោគគោច្ឆកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសនិទស្សនត្តិក
... នីវរណគោច្ឆកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៧៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោយោគគោច្ឆកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកយោគគោច្ឆកទុកៈ

[៧៥៨] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
យោគៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាយោគៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ។

[៧៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោនីវរណគោច្ឆកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកនីវរណគោច្ឆកទុកៈ

[៧៦០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ។

[៧៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនោបរាមាសគោច្ឆកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកបរាមាសគោច្ឆកទុកំ^(២)

[៧៦២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ បរាមាសំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ បរាមាសោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៦៣] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសារម្មណទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសារម្មណទុកំ^(២)

[៧៦៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សារម្មណំ^(៣)
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សារម្មណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៦៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៦៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នអនារម្មណំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អនារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . បរាមាសគោច្ឆកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសនិ-
ទស្សនត្តិក . . . សារម្មណទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. សារម្មណំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនោបរាមាសគោច្ឆកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកបរាមាសគោច្ឆកទុកៈ

[៧៦២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
បរាមាសៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញមិនប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។

[៧៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសារម្មណទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសារម្មណទុកៈ

[៧៦៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកប
ដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
មិនមានអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៧៦៧] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តទុកេ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តទុកំ^(១)

[៧៦៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ ចិត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៦៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៧០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នោចិត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ^(២) នោចិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧១] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនចេតសិកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកចេតសិកទុកំ^(៣)

[៧៧២] នសនិទស្សនសប្បដិយំ ន ចេតសិកំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតសិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧៣] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . ចិត្តទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. អនិទស្សនសប្បដិយោ
៣ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . ចេតសិកទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៧៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តទុកៈ

[៧៦៨] ធម៌ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
ចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧០] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនចេតសិកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកចេតសិកទុកៈ

[៧៧២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាចេ-
តសិក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញមិនប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៧៤] នសនិទស្សនសប្បដិយំ ន អចេតសិកំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អចេតសិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនចិត្តសម្បយុត្តទុកំ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសម្បយុត្តទុកំ^(១)

[៧៧៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ចិត្តសម្ប-
យុត្តំ^(២) ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ចិត្តសម្ប-
យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៧៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ចិត្តវិប្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ចិត្តវិប្បយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧៩] ហេតុយា ឯកវីស ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . ចិត្តសម្បយុត្តទុកត្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ចិត្តសម្បយុត្តំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៧៤] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមានចេតសិក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានចេតសិក ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ

[៧៧៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រ-
កបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រ-
កបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនចិត្តសំសដ្ឋទុកេ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសំសដ្ឋទុកំ^(១)

[៧៨០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ចិត្តសំ-
សដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ចិត្តសំសដ្ឋោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៨១] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៨២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ចិត្តវិសំ-
សដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ចិត្តវិសំ-
សដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៨៣] ហេតុយា ឯកវិស ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសមុដ្ឋានទុកំ^(២)

[៧៨៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ចិត្តស-
មុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក . . . ចិត្តសំសដ្ឋទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. នសនិទស្សនត្តិក
. . . ចិត្តសមុដ្ឋានទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនចិត្តសំសដ្ឋទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសំសដ្ឋទុកៈ

[៧៨០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ច្រឡំ ច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនច្រឡំច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៨២] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រាសចាកការច្រឡំច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រាសចាក ការច្រឡំច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ

[៧៨៤] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៨៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

[៧៨៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នោចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ នោចិត្ត-
សមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៨៧] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនតិកនោចិត្តសហភុទុកេ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសហភុទុកំ^(១)

[៧៨៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ ចិត្តសហភុ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ចិត្តសហភូ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៨៩] ហេតុយា បញ្ច ។

[៧៩០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នោចិត្ត-
សហភុ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ នោចិត្ត-
សហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៩១] ហេតុយា ឯកវីស ។

១ ម. នសនិទស្សនត្តិក... ចិត្តសហភុទុកន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

[៧៨៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសហភូទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសហភូទុកៈ

[៧៨៨] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

[៧៩០] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តានុបវិវត្តិទុកេ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តានុបវិវត្តិទុកំ

[៧៧២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោចិត្តានុប-
វិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ចិត្តានុបវិវត្តិ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧៣] ហេតុយា បញ្ច ។

[៧៧៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នោចិត្តា-
នុបវិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ នោចិត្តា-
នុបវិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៧៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកេ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកំ

[៧៧៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ ចិត្តសំ-
សដ្ឋសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ
ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តានុបវិវត្តិទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តានុបវិវត្តិទុកៈ

[៧៩២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៧៩៤] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៩៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ

[៧៩៦] ធម៌ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ ច្រឡកច្រឡំ និងតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនច្រឡកច្រឡំនិងតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៩៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៧៩៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នោចិត្តសំ-
សង្គសមុដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ
នោចិត្តសំសង្គសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

[៧៩៩] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសំសង្គសមុដ្ឋានសហភុទុកេ

សនិទស្សនត្តិកចិត្តសំសង្គសមុដ្ឋានសហភុទុកំ

[៨០០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ ចិត្តសំ-
សង្គសមុដ្ឋានសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្ប-
ដិយោ ចិត្តសំសង្គសមុដ្ឋានសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨០១] ហេតុយា តីណិ ។

[៨០២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នោចិត្ត-
សំសង្គសមុដ្ឋានសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សន-
សប្បដិយោ នោចិត្តសំសង្គសមុដ្ឋានសហភូ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៩៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៩៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនច្រឡកច្រឡំនិងតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិន
ច្រឡកច្រឡំនិងតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ
សនិទស្សនត្តិកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកៈ

[៨០០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ច្រឡក
ច្រឡំតាំងឡើងនិងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនច្រឡកច្រឡំតាំង
ឡើងនិងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨០២] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងនិងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិន
មែនជាមិនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងនិងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៨០៣] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកេ
សនិទស្សនត្តិកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកំ

[៨០៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ ចិត្តសំ-
សដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្ប-
ដិយោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨០៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៨០៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នោចិត្តសំ-
សដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨០៧] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនអជ្ឈត្តិកទុកេ
សនិទស្សនត្តិកអជ្ឈត្តិកទុកំ

[៨០៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អជ្ឈត្តិកំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៨០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកៈ
សនិទស្សនត្តិកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកៈ

[៨០៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ច្រឡំក្រឡំតាំងឡើងនិងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនច្រឡំក្រឡំតាំងឡើងនិងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨០៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនច្រឡំក្រឡំតាំងឡើងនិងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនច្រឡំក្រឡំតាំងឡើងនិងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនអជ្ឈត្តិកទុកៈ
សនិទស្សនត្តិកអជ្ឈត្តិកទុកៈ

[៨០៨] ធម៌ មិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់មិនមែនជាខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨០៩] ហេតុយា ឯកាទស ។

[៨១០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ពាហិរំ ធម្មំ
បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨១១] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនឧបាទាទុកេ

សនិទស្សនត្តិកឧបាទាទុកំ

[៨១២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ឧទាទា ធម្មំ
បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ឧទាទា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨១៣] ហេតុយា បញ្ចត្តិស ។

[៨១៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ឆោឧទាទា^(១)
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ឧទាទា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨១៥] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. នោឧបាទា ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ។

[៨១០] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ ជាខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនឧបាទានទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកនឧបាទានទុកៈ

[៨១២] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ។

[៨១៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនឧបាទានទិន្នទុកេ

សនិទស្សនត្តិកឧបាទានទិន្នទុកំ

[៨១៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អនុចាទិដ្ឋំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អនុចាទិន្នោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨១៧] ហេតុយា ឯកវិស ។

នសនិទស្សនត្តិកនោឧបាទានគោច្ចកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកឧបាទានគោច្ចកទុកំ

[៨១៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោ ឧចាទានំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ឧចាទានោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨១៩] ហេតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនឧបាទាទិន្នទុក្ខៈ

សនិទស្សនត្តិកឧបាទាទិន្នទុក្ខៈ

[៨១៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៨១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនោឧបាទានគោច្ឆកទុក្ខៈ

សនិទស្សនត្តិកឧបាទានគោច្ឆកទុក្ខៈ

[៨១៨] ធម៌ មិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៨១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដានំ

នសនិទស្សនត្តិកនោកិលេសគោច្ឆកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកកិលេសគោច្ឆកទុកំ

[៨២០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នោកិលេសំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ កិលេសោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨២១] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនិទស្សនេនបហាតព្វទុកេ

សនិទស្សនត្តិកនិទស្សនេនបហាតព្វទុកំ

[៨២២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន និទស្សនេន-
បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ និទស្ស-
នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨២៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៨២៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន និទស្ស-
នេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ
ន និទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៨២៥] ហេតុយា ឯកវិស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនោកិលេសគោច្ឆកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកកិលេសគោច្ឆកទុកៈ

[៨២០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
កិលេស អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វទុកៈ

[៨២២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ដែល
ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៤] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនភាវនាយបហាតព្វទុកេ

សនិទស្សនត្តិកភាវនាយបហាតព្វទុកំ

[៨២៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ការនាយ-
បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្បដិយោ ការ-
នាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[៨២៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៨២៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នការនាយ-
បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ន ការ-
នាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[៨២៩] ហេតុយា ឯកវិស ។

នសនិទស្សនត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកំ

[៨៣០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ទស្សនេន-
បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ
ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចុយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនភាវនាយបហាតព្វទុក្ខៈ

សនិទស្សនត្តិកភាវនាយបហាតព្វទុក្ខៈ

[៨២៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ដែល ត្រូវលះដោយភាវនា ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដែលមិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយ ភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុក្ខៈ

សនិទស្សនត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុក្ខៈ

[៨៣០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មាន ហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៣១] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៣២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ននស្ស-
នេន បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សន-
សប្បដិយោ ននស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៣៣] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកេ
សនិទស្សនត្តិកភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកំ

[៨៣៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ការនាយ-
បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិ-
យោ ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៣៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៣៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នការនា-
យ បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិ-
យោ ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៣៧] ហេតុយា ឯកវីស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៨៣២] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មានហេតុដែល
មិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកៈ

[៨៣៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មាន
ហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយ
ភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៨៣៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មានហេតុដែល
មិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនសវិតក្កទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសវិតក្កទុកំ

[៨៣៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សវិតក្កំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សវិតក្កោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៣៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៤០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អវិតក្កំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អវិតក្កោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៤១] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនសវិចារទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសវិចារទុកំ

[៨៤២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សវិចារំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សវិចារោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនសវិតក្កទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសវិតក្កទុកៈ

[៨៣៨] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៨៤០] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសវិចារទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសវិចារទុកៈ

[៨៤២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៤៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៤៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អវិចារំ ធម្មំ
បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អវិចារោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៤៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនសប្បីតិកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសប្បីតិកទុកំ

[៨៤៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សប្បីតិកំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សប្បីតិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៤៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៤៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សប្បីតិកំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អប្បីតិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៤៩] ហេតុយា ឯកវីស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៤៤] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមានវិចារៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសប្បីតិកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកសប្បីតិកទុកៈ

[៨៤៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកប
ដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៤៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមានបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនបីតិសហគតទុកេ

សនិទស្សនត្តិកបីតិសហគតទុកំ

[៨៥០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន បីតិសហ-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ បីតិសហ-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៥១] ហេតុយា តីណា ។

[៨៥២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នបីតិសហ-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ន បីតិ-
សហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៥៣] ហេតុយា ឯកវិស ។

នសនិទស្សនត្តិកនសុខសហគតទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសុខសហគតទុកំ

[៨៥៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សុខសហ-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សុខស-
ហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនបីតិសហគតទុក្ខៈ

សនិទស្សនត្តិកបីតិសហគតទុក្ខៈ

[៨៥០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៨៥២] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសុខសហគតទុក្ខៈ

សនិទស្សនត្តិកសុខសហគតទុក្ខៈ

[៨៥៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៥៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៥៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នសុខសហ-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ន សុខ-
សហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៥៧] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនឧបេក្ខាសហគតទុកេ

សនិទស្សនត្តិកឧបេក្ខាសហគតទុកំ

[៨៥៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ឧបេក្ខា-
សហកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ^(១) ឧបេក្ខា-
សហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៥៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៦០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នឧបេក្ខា-
សហកតំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ន-
ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៦១] ហេតុយា ឯកវីស ។

១ ម. អនិទស្សនសប្បដិយោ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៥៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៥៦] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ មិនមែនប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយ
សុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនឧបេក្ខាសហគតទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកឧបេក្ខាសហគតទុកៈ

[៨៥៨] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ប្រកប
ដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៦០] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៦១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនកាមាវចរទុកេ

សនិទស្សនត្តិកកាមាវចរទុកំ

[៨៦២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន កាមាវចរំ
 ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ កាមាវចរោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៦៣] ហេតុយា ឯកវីស ។

[៨៦៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នកាមាវ-
 ចរំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ន កាមាវចរោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៦៥] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនរូបាវចរទុកេ

សនិទស្សនត្តិករូបាវចរទុកំ

[៨៦៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន រូបាវចរំ ធម្មំ
 បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ រូបាវចរោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៦៧] ហេតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនកាមាវចរទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកកាមាវចរទុកៈ

[៨៦២] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

[៨៦៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មិនមែន
ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនរូបាវចរទុកៈ

សនិទស្សនត្តិករូបាវចរទុកៈ

[៨៦៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជា
រូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមែនជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៦៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន រូចាវចរំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ន រូចាវចរោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៦៩] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនអរូបាវចរទុកេ

សនិទស្សនត្តិកអរូបាវចរទុកំ

[៨៧០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អរូចាវចរំ ធម្មំ
បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ អរូចាវចរោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៧១] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៧២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នអរូចាវចរំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ន អរូចាវចរោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៧៣] ហេតុយា ឯកវីស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៦៨] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាអូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែនជាអូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនអូបាវចរទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកអូបាវចរទុកៈ

[៨៧០] ធម៌ ជាអូបាវចរៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអូបាវចរៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៨៧២] ធម៌ មិនមែនជាអូបាវចរៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាអូបាវចរៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនបរិយាបន្នទុកេ

សនិទស្សនត្តិកបរិយាបន្នទុកំ

[៨៧៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន បរិយាបន្នំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ បរិយាបន្នោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៧៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

[៨៧៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អបរិយាបន្នំ
ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ អបរិយាបន្នោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៧៧] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកននិយ្យានិកទុកេ

សនិទស្សនត្តិកនិយ្យានិកទុកំ

[៨៧៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន និយ្យានិកំ
ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ និយ្យានិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៧៩] ហេតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនបរិយាបន្នទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកបរិយាបន្នទុកៈ

[៨៧២] ធម៌ ជាបរិយាបន្នៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាបរិយាបន្នៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

[៨៧៦] ធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអបរិយាបន្នៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកននិយ្យានិកទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកនិយ្យានិកទុកៈ

[៨៧៨] ធម៌ ជានិយ្យានិកៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជានិយ្យានិកៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៨០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អនិយ្យា-
និកំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អនិយ្យា-
និកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៨១] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនិយតទុកេ

សនិទស្សនត្តិកនិយតទុកំ

[៨៨២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន និយតំ ធម្មំ
បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយោ និយតោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៨៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៨៨៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អនិយតំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អនិយតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៨៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៨០] ធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអនិយ្យានិកៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៨១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនិយតទុកៈ

សនិទស្សនត្តិកនិយតទុកៈ

[៨៨២] ធម៌ ជានិយតៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជានិយតៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៨៨៤] ធម៌ ជាអនិយតៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអនិយតៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនសឧត្តរទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសឧត្តរទុកំ

[៨៨៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សឧត្តរំ ធម្មំ
បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ សឧត្តរោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៨៧] ហេតុយា ឯកវិស ។

[៨៨៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អនុត្តរំ ធម្មំ
បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ អនុត្តរោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៨៩] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសរណទុកេ

សនិទស្សនត្តិកសរណទុកំ

[៨៩០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សរណំ ធម្មំ
បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ សរណោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៩១] ហេតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនសឧត្តរទុក្ខៈ

សនិទស្សនត្តិកសឧត្តរទុក្ខៈ

[៨៨៦] ធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ ប្រកបដោយការឃើញនិង ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយឧត្តរៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

[៨៨៨] ធម៌ មិនមានឧត្តរៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាមិនមានឧត្តរៈ មិនមែនប្រកបដោយការ ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសរណទុក្ខៈ

សនិទស្សនត្តិកសរណទុក្ខៈ

[៨៩០] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមាន ការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកប ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៩២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អរណំ ធម្មំ
 បច្ចយា សនិទស្សនសប្បដិយោ អរណោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ ន អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយំ ន អរណំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ
 អរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។
 ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អរណាញ ន អនិទស្សន-
 សប្បដិយំ ន អរណាញ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សន-
 សប្បដិយោ អរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 សត្ត ។

[៨៩៣] ហេតុយា ឯកវីស អវិតតេ ឯកវីស ។

សហជាតវារម្បិ បដិច្ចវារសទិសំ វិត្តារេតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៩២] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយ
ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
មិនមានរណៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមានរណៈ
ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ផង មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៧ ។

[៨៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ២១ ។

ឯសហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៨៩៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយោ នអរណោ
 ធម្មោ សនិទស្សនសប្បដិយស្ស អរណាស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សត្ត ។ នអនិទស្សន-
 សប្បដិយោ ន អរណោ ធម្មោ សនិទស្សនសប្បដិ-
 យស្ស អរណាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សត្ត ។ នសនិទស្សនសប្បដិយោ ន អរណោ ច
 នអនិទស្សនសប្បដិយោ ន អរណោ ច ធម្មោ សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយស្ស អរណាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សត្ត ។

[៨៩៥] ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន អរណោ
 ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស អរណាស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន អនិទស្សនសប្បដិ-
 យោ ន អរណោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស
 អរណាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៨៩៤] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការ
 ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ
 ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាមិនមានការ
 ឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ
 ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ។ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការ
 ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែន
 ជាមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌មិន
 មានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៩៥] ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការ
 ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ
 មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។
 ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ តែប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ មិនមានការឃើញ
 និងមិនមានការប៉ះពាល់ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៩៦] ហេតុយា ឯកវីស អារម្មណេ តីណិ
អវិតតេ ឯកវីស ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ បច្ច-
នីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ វរំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៩៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយយ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន ។

បច្ចុនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកនវេទនាត្តិកេ

កុសលត្តិកវេទនាត្តិកំ

[៨៩៧] ន កុសលំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្ប-
 យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ សុខាយ វេទនាយ-
 សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន កុសលំ
 ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ន អកុសលំ ន សុខាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ សុខាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកនវេទនាត្តិកៈ

កុសលត្តិកវេទនាត្តិកៈ

[៨៩៧] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ
 នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយសុខ-
 វេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខ-
 វេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ ជាកុ-
 សល ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល
 មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ

បច្ចនីយានុលោមគ្គិកគ្គិកយុដ្ឋានំ

ន អកុសលំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ន អព្យាកតំ
 ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
 លោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ន អព្យាកតំ ន សុខាយ វេទនាយ-
 សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ សុខាយ វេទនា-
 យសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។
 ន កុសលំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ន អព្យា-
 កតំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អកុសលំ ន សុខា-
 យ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ន អព្យាកតំ ន សុខាយវេ-
 ទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ សុខាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ឯកំ ។ ន កុសលំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច
 ន អកុសលំ ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
 មែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយសុខ-
 វេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយសុខ-
 វេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអកុសល ប្រកប
 ដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកប
 ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។
 ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
 ជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនាផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិន
 មែនប្រកបដោយសុខវេទនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ១ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌
 មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនាផង មិនមែនជា
 អព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយសុខវេទនា
 អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនាផង
 មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនាផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៨៩៨] ហេតុយា នវ ។

[៨៩៩] ន កុសលំ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ទុក្ខាយ វេទនាយ-
 សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។
 ន អព្យាកតំ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច អកុសលោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ នកុសលំ
 ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តញ្ច ន អព្យាកតំ ន
 ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុស-
 លោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[៩០០] ហេតុយា តីណិ ។

[៩០១] ន កុសលំ ន អទុក្ខមសុខាយ វេទនា-
 យ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ អទុក្ខមសុ-
 ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ន កុសលំ ន អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ-
 សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ អទុក្ខមសុខា-
 យ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៨៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៩៩] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយ ទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា កុសល មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនាផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិន មែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៩០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩០១] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខ- វេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកប ដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែន ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ទ្វេ ។ ន អកុសលំ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ-
សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ អនុក្ខមសុខា-
យ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ន អកុសលំ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ អនុក្ខមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។
ន អព្យាកតំ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ-
សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អព្យាក-
តំ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ន កុសលំ ន-
អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ន អព្យាកតំ
ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អកុសលំ

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ២ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយ
អទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែន
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ២ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយ
អទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រ-
កបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ២ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនាផង
មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនាផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាកុសល

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ន អព្យា-
 កតំ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច កុសលោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្ប-
 យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន-
 កុសលំ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច ន-
 អកុសលំ ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ-
 សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[៩០២] ហេតុយា នវ ។

នកុសលត្តិកវិបាកត្តិកេ

កុសលត្តិកវិបាកត្តិកំ

[៩០៣] ន កុសលំ ន វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។
 ន អកុសលំ ន វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។
 ន កុសលំ ន វិចាកញ្ច ន អកុសលំ ន វិចាកញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល
មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនាផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែន
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខ-
វេទនាផង មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

[៤០២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤ ។

នកុសលត្តិកវិបាកត្តិកៈ

កុសលត្តិកវិបាកត្តិកៈ

[៤០៣] វិបាកធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាអកុសល មិនមែនជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ។ វិបាកធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុ-
សល មិនមែនជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។
វិបាកធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែន
ជាវិបាកផង មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាវិបាកផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៩០៤] ហេតុយា តីណិ ។

[៩០៥] ន កុសលំ ន វិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា
 កុសលោ វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . .
 អកុសលោ វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ទ្វេ ។ ន អកុសលំ ន វិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា អកុ-
 សលោ វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ទ្វេ ។ ន កុសលំ ន វិចាកធម្មធម្មញ្ច ន អកុសលំ
 ន វិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ វិចាក-
 ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។

[៩០៦] ហេតុយា ឆ^(១) ។

[៩០៧] ន កុសលំ ន នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩០៨] ហេតុយា ឆ ។

១ ម. ហេតុយា ឆ បញ្ញា ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤០៥] ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ . . . ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអកុសល ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាកុសល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង មិនមែនជាអកុសល មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៤០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៤០៧] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមាន វិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិន មែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកនឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកេ

កុសលត្តិកនឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកំ

[៩០៩] ន កុសលោ ន ឧបាទិន្ទុបាទានិយោ
 ធម្មោ អព្យាកតស្ស ឧបាទិន្ទុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៩១០] អារម្មណោ ឆ^(១) ។

[៩១១] ន កុសលំ ន អនុបាទិន្ទុបាទានិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩១២] ហេតុយា បញ្ច ។

[៩១៣] ន កុសលំ ន អនុបាទិន្ទុបាទានិយំ ធម្មំ
 បច្ចយា កុសលោ អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. អារម្មណោ ឆ បញ្ចា ។

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកនឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកៈ

កុសលត្តិកនឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកៈ

[៧០៧] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយ
កិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមកាន់យកហើយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណ៍-
ប្បច្ច័យ ។

[៧០៨] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៧០៩] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៧១១] ធម៌ ជាកុសល មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហា ជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដានំ

[៩១៤] ហេតុយា ឆ ។

នកុសលត្តិកនសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកេ

កុសលត្តិកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកំ

[៩១៥] ន កុសលំ ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ
 ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អកុសលានេវ តីណិ ។

[៩១៦] ន កុសលំ ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩១៧] ហេតុយា ឆ ។

[៩១៨] ន កុសលំ ន អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកំ
 ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩១៩] ហេតុយា ឆ ។

នកុសលត្តិកនវិតក្កត្តិកេ

កុសលត្តិកវិតក្កត្តិកំ

[៩២០] ន កុសលំ ន សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៩១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកៈ

កុសលត្តិកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកៈ

[៩១៥] ធម៌ ជាអកុសល ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនសៅហ្មងនិងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលទាំងឡាយ មានវារៈ ៣ ។

[៩១៦] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនសៅហ្មងនិងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៩១៨] ធម៌ ជាកុសលដែលមិនសៅហ្មងនិងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនសៅហ្មងនិងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩១៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនវិតក្កត្តិកៈ

កុសលត្តិកវិតក្កត្តិកៈ

[៩២០] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

បដិច្ច អកុសលោ សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩២១] ហេតុយា នវ ។

[៩២២] ន កុសលំ ន អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច អកុសលោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩២៣] ហេតុយា នវ ។

[៩២៤] ន កុសលំ ន អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ
បដិច្ច អព្យាកតោ អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩២៥] ហេតុយា ធានស ។

នកុសលត្តិកនបីតិក្កិកេ

កុសលត្តិកបីតិក្កិកំ

[៩២៦] ន កុសលំ ន បីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩២៧] ហេតុយា នវ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៧២២] ធម៌ ជាអកុសល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៧២៤] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានវិតក្កៈនិងមិនមានវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈនិងមិន
មានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ។

នកុសលត្តិកនបីតិត្តិកេ

កុសលត្តិកបីតិត្តិកំ

[៧២៦] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៩២៨] ន កុសលំ ន សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ សុខសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩២៩] ហេតុយា នវ ។

[៩៣០] ន កុសលំ ន ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ
បដិច្ច អកុសលោ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៣១] ហេតុយា នវ ។

នកុសលត្តិកនទស្សនត្តិកេ

កុសលត្តិកទស្សនត្តិកំ

[៩៣២] ន កុសលំ ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ
បច្ចយា អកុសលោ ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៣៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៣៤] ន កុសលំ ន ការោយ បហាតព្វំ ធម្មំ
បច្ចយា អកុសលោ ការោយ បហាតព្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៣៥] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧២៨] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៧៣០] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នកុសលត្តិកនទស្សនត្តិកៈ

កុសលត្តិកទស្សនត្តិកៈ

[៧៣២] ធម៌ ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៣៤] ធម៌ ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៩៣៦] ន កុសលំ ន ទេវេ ទស្សនេន ន ការោយ
បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ទេវេ ទស្សនេន ន
ការោយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៣៧] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកេ
កុសលត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកំ

[៩៣៨] ន កុសលំ ន ទស្សនេន បហាតព្វហេ-
តុកំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ទស្សនេន បហាតព្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៣៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៤០] ន កុសលំ ន ការោយ បហាតព្វហេ-
តុកំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ការោយ បហាតព្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៤១] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៤២] ន កុសលំ ន ទេវេទស្សនេន ន ការោយ-
បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ទេវេទស្ស-
នេន នការោយ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៧៣៦] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

[៧៣៨] ធម៌ ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤០] ធម៌ ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤២] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនមានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនមានហេតុដែល ត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៩៤៣] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្តិកនអាចយគាមិត្តិកេ

កុសលត្តិកអាចយគាមិត្តិកំ

[៩៤៤] ន កុសលំ ន អាចយកាមី ធម្មំ បច្ចុយា
កុសលោ អាចយកាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[៩៤៥] ហេតុយា ឆ ។

[៩៤៦] ន កុសលំ ន អបចយកាមី ធម្មំ
បច្ចុយា កុសលោ អបចយកាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចុយា ។

[៩៤៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៤៨] ន កុសលំ ន នេវាចយកាមីនាបចយ-
កាមី ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ នេវាចយកាមីនាបច-
យកាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[៩៤៩] ហេតុយា បញ្ច ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៩៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនអាចយគាមិត្តិកៈ

កុសលត្តិកអាចយគាមិត្តិកៈ

[៩៤៤] ធម៌ ជាកុសល ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៤៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៩៤៦] ធម៌ ជាកុសល មិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ពីង ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួន ឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩៤៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន ជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ទាំងមិនមែន ជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកនិសេក្ខត្តិកេ

កុសលត្តិកនិសេក្ខត្តិកំ

[៩៥០] ន កុសលំ ន សេក្ខំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ សេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៥១] ហេតុយា ន ។

[៩៥២] ន កុសលំ ន អសេក្ខំ ធម្មំ បច្ចយា
អព្យាកតោ អសេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៥៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៥៤] ន កុសលំ ន នេវសេក្ខានាសេក្ខំ
ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៥៥] ហេតុយា បញ្ច ។

នកុសលត្តិកនិបរិត្តត្តិកេ

កុសលត្តិកនិបរិត្តត្តិកំ

[៩៥៦] ន កុសលំ ន បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៥៧] ហេតុយា បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកនសេក្ខត្តិកៈ

កុសលត្តិកសេក្ខត្តិកៈ

[៤៥០] ធម៌ ជាកុសល ជាសេក្ខៈ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែន ជាកុសល មិនមែនជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

[៤៥២] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាអសេក្ខៈ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន មែន ជាកុសល មិនមែនជាអសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៥៤] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាសេក្ខៈ ទាំងមិនមែនជា អសេក្ខៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមែនជា សេក្ខៈ ទាំងមិនមែនជាអសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នកុសលត្តិកនបរិត្តត្តិកៈ

កុសលត្តិកបរិត្តត្តិកៈ

[៤៥៦] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានសភាពតូចត្រូវ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានសភាពតូចត្រូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៩៥៨] ន កុសលំ ន មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ មហាក្កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៥៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៦០] ន កុសលំ ន អប្បមាលំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ អប្បមាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩៦១] ហេតុយា ឆ ។

នកុសលត្តិកនបរិត្តារម្មណត្តិកេ

កុសលត្តិកបរិត្តារម្មណត្តិកំ

[៩៦២] ន កុសលំ ន បរិត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ បរិត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩៦៣] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៦៤] ន កុសលំ ន មហាក្កតារម្មណំ ធម្មំ
បច្ចយា កុសលោ មហាក្កតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៦៥] ហេតុយា នវ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៥៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដល់នូវសភាពដ៏ធំ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនដល់នូវសភាពដ៏ធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦០] ធម៌ ជាកុសល ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនបរិគ្គារម្មណត្តិកៈ

កុសលត្តិកបរិគ្គារម្មណត្តិកៈ

[៤៦២] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានអារម្មណ៍តូចធ្មារ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍តូចធ្មារ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦៤] ធម៌ ជាកុសល មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពដ៏ធំ ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាព
ដ៏ធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៩៦៦] ន កុសលំ ន អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ
បច្ចយា កុសលោ អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៦៧] ហេតុយា ន ។

នកុសលត្តិកនហីនត្តិកេ

កុសលត្តិកហីនត្តិកំ

[៩៦៨] ន កុសលំ ន ហីនំ ធម្មំ បច្ចយា
អកុសលោ ហីនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៦៩] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៧០] ន កុសលំ ន មជ្ឈិមំ ធម្មំ បច្ចយា
អព្យាកតោ មជ្ឈិមោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៧១] ហេតុយា ន ។

[៩៧២] ន កុសលំ ន បណីតំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ បណីតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៧៣] ហេតុយា ន ។

នកុសលត្តិកនមិច្ឆត្តិកេ

កុសលត្តិកមិច្ឆត្តិកំ

[៩៧៤] ន កុសលំ ន មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៩៦៦] ធម៌ ជាកុសល មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៩៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនហីនត្តិកៈ

កុសលត្តិកហីនត្តិកៈ

[៩៦៨] ធម៌ ជាអកុសល ដ៏ថោកទាប ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនថោកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៩៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៩៧០] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាកណ្តាល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាកណ្តាល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៩៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

[៩៧២] ធម៌ ជាកុសលដ៏ឧត្តម ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនឧត្តម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៩៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនមិច្ឆត្តត្តិកៈ

កុសលត្តិកមិច្ឆត្តត្តិកៈ

[៩៧៤] ធម៌ ជាអកុសល មានសភាពខុសនឹងទៀង អាស្រ័យ

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដានំ

អកុសលោ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៩៧៥] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៧៦] ន កុសលំ ន សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ
បច្ចយា កុសលោ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៧៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៧៨] ន កុសលំ ន អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៧៩] ហេតុយា បញ្ច ។

នកុសលត្តិកនមគ្គារម្មណត្តិកេ

កុសលត្តិកមគ្គារម្មណត្តិកំ

[៩៨០] ន កុសលំ ន មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩៨១] ហេតុយា ឆ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានសភាពខុសនិងទៀង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦] ធម៌ ជាកុសល មានសភាពត្រូវនិងទៀង ពីងផ្នែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានសភាពត្រូវនិងទៀង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។

[៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នកុសលត្តិកនមគ្គារម្មណត្តិកៈ

កុសលត្តិកមគ្គារម្មណត្តិកៈ

[៨០] ធម៌ ជាកុសល មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពីងផ្នែក នឹងធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៩៨២] នកុសលំ ន មត្តហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ មត្តហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩៨៣] ហេតុយា ន ។

[៩៨៤] ន កុសលំ ន មត្តាធិបតី ធម្មំ បច្ចយា
កុសលោ មត្តាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៨៥] ហេតុយា ន ។

នកុសលត្តិកនឧប្បន្នត្តិកេ

កុសលត្តិកឧប្បន្នត្តិកំ

[៩៨៦] ន កុសលោ ន ឧប្បន្នោ ធម្មោ កុស-
លស្ស ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។

[៩៨៧] អារម្មណោ អដ្ឋាវស ។

[៩៨៨] ន កុសលោ ន បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ កុស-
លស្ស បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៩៨៩] អារម្មណោ អដ្ឋាវស ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៧៨២] ធម៌ ជាកុសល មានមគ្គជាហេតុ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ។

[៧៨៤] ធម៌ ជាកុសល មានមគ្គជាអធិបតិ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ។

នកុសលត្តិកនឧប្បន្នត្តិកៈ

កុសលត្តិកឧប្បន្នត្តិកៈ

[៧៨៦] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនទាន់កើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។

[៧៨៧] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១៨ ។

[៧៨៨] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាកុសល ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។

[៧៨៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១៨ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នកុសលត្តិកនអតីតារម្មណត្តិកេ

កុសលត្តិកអតីតារម្មណត្តិកំ

[៩៩០] ន កុសលំ ន អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩៩១] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៩២] ន កុសលំ ន អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បច្ច-
យា កុសលោ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៩៣] ហេតុយា នវ ។

[៩៩៤] ន កុសលំ ន បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ
បដិច្ច អព្យាកតោ បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៩៥] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្តិកនអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកេ

កុសលត្តិកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកំ

[៩៩៦] ន កុសលំ ន អជ្ឈត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នកុសលត្តិកនអតីតារម្មណត្តិកៈ

កុសលត្តិកអតីតារម្មណត្តិកៈ

[៧៧០] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧២] ធម៌ ជាកុសល មានអារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៧៧៤] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ

កុសលត្តិកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ

[៧៧៦] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានអារម្មណ៍ជាខាងក្នុង អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាខាងក្នុង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[៩៩៧] ហេតុយា តីណិ ។

[៩៩៨] ន កុសលំ ន ពហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ពហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៩៩៩] ហេតុយា តីណិ ។

នកុសលត្តិកនសនិទស្សនត្តិកេ

កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកំ

[១០០០] ន កុសលំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ សនិទស្សនសប្បដិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អកុ-
សលំ ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អព្យាកតំ ន សនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ សនិទស្សន-
សប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[៩៩៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩៩៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានអារម្មណ៍ជាខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៩៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នកុសលត្តិកនសនិទស្សនត្តិកៈ

កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកៈ

[១០០០] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ន កុសលំ ន សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច ន អព្យាកតំ
 ន សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ស-
 និទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ឯកំ ។ នកុសលំ ន សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច
 ន អព្យាកតំ ន សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ នកុសលំ នសនិទស្ស-
 នសប្បដិយញ្ច ន កុសលំ ន សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១០០១] ហេតុយា ន ។

[១០០២] ន កុសលំ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ អនិទស្សនសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយ ការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ- ប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការ ប៉ះពាល់ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិន មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង មិនមែនជា អព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ប្រកប ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ ការប៉ះពាល់ផង មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មាន វារៈ ១ ។

[១០០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ។

[១០០២] ធម៌ មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិន មានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ- ប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១០០៣] ហេតុយា ន ។

[១០០៤] ន កុសលំ ន អនិទស្សនអប្បដិឃំ
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ អនិទស្សនអប្បដិឃោ^(១)
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០០៥] ហេតុយា តីណិ ។

នវេទនាត្តិកនកុសលត្តិកេ

វេទនាត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០០៦] ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ កុ-
 សលំ ធម្មំ បច្ចយា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នសុខាយ-
 វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អនុក្ខ-
 មសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ-
 សម្បយុត្តំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា សុខាយ វេទនា-
 យ សម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។ ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន កុសលំ
 ធម្មំ បច្ចយា អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។

១ ម. អនិទស្សនសប្បដិឃោ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១០០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១០០៤] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នវេទនាត្តិកកុសលត្តិកៈ

វេទនាត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០០៦] ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនា មិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ន អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន កុសលំ
ធម្មំ បច្ចយា អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន អនុក្ខម-
សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ចត្តារិ កណ៌តកេន
ទ្វេ ទ្វេ បញ្ញា កាតព្វា ។

[១០០៧] ហេតុយា ចុទ្ទស ។

[១០០៨] ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ន អ-
កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន សុ-
ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០០៩] ហេតុយា ឯករិស ។

[១០១០] ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ន-
អព្យាកតោ ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយា ។

[១០១១] អារម្មណោ ចុទ្ទស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ ពឹង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជា
ទុក្ខ មិនមែនជាសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជា
កុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល
មិនមែនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បញ្ញា ពីរ ។ បណ្ឌិត អ្នក
រាប់ គប្បីធ្វើឲ្យជា ៤ ។

[១០០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៤ ។

[១០០៨] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ពឹងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា
ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយសុខវេទនា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

[១០១០] ធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយសុខ-
វេទនា ជាបដ្ឋយ នៃធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយ
អារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[១០១១] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៤ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នវិបាកត្តិកនកុសលត្តិកេ

វិបាកត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០១២] ន វិចារកំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
 វិចារកធម្មធម្មោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។

[១០១៣] ហេតុយា តីណិ ។

[១០១៤] ន វិចារកំ ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
 វិចារកធម្មធម្មោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។

[១០១៥] ហេតុយា តីណិ ។

[១០១៦] ន វិចារកំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ-
 វិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០១៧] ហេតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នវិបាកត្តិកកុសលត្តិកៈ

វិបាកត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០១២] ធម៌ ជាកុសល មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១០១៤] ធម៌ ជាអកុសល មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១០១៦] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមានវិបាក-
ធម៌ ជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជាអព្យា-
ក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នឧបាទិន្នបាទានិយត្តិកកុសលត្តិកេ

ឧបាទិន្នបាទានិយត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០១៨] ន អនុចាទិន្នចាទានិយំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អនុចាទិន្នចាទានិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០១៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១០២០] ន អនុចាទិន្នចាទានិយំ ន អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អនុចាទិន្នចាទានិយោ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០២១] ហេតុយា តីណិ ។

[១០២២] ន ឧចាទិន្នចាទានិយំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច អនុចាទិន្នចាទានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកនកុសលត្តិកៈ

ឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០១៨] ធម៌ ជាកុសល មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១០២០] ធម៌ ជាអកុសល មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១០២២] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមកាន់យក នឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០២៣] ហេតុយា បញ្ច ។

នសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកនកុសលត្តិកេ

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០២៤] ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ នកុសលំ
ធម្មំ បច្ចយា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០២៥] ហេតុយា ឆ ។

[១០២៦] ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ន អកុសលំ
ធម្មំ បច្ចយា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០២៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១០២៨] ន សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ន អព្យាកតំ
ធម្មំ បដិច្ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០២៩] ហេតុយា ឆ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១០២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

នសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកនកុសលត្តិកៈ

សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០២៤] ធម៌ ជាកុសល ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល ដែលមិនមែនសៅហ្មង និងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១០២៦] ធម៌ ជាអកុសល ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល ដែលមិនមែនសៅហ្មង និងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០២៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ដែលមិនមែនសៅហ្មងនិងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ
នវិតក្កត្តិកនកុសលត្តិកេ
វិតក្កត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៣០] ន សវិតក្កសវិចារំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៣១] ហេតុយា បណ្ណាវស ។

[១០៣២] ន សវិតក្កសវិចារំ ន អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៣៣] ហេតុយា នវ ។

[១០៣៤] ន សវិតក្កសវិចារំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៣៥] ហេតុយា សត្ត ។

នបីតិក្កត្តិកនកុសលត្តិកេ
បីតិក្កត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៣៦] ន បីតិសហគតំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា បីតិសហគតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន
នវិតក្កត្តិកនកុសលត្តិកៈ
វិតក្កត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៣០] ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
វិចារៈ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈ
និងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៥ ។

[១០៣២] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
វិចារៈ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈ
និងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[១០៣៤] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមានវិតក្កៈនិងមិនមានវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈនិង
ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

នបីតិត្តិកនកុសលត្តិកៈ
បីតិត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៣៦] ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយបីតិ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១០៣៧] ហេតុយា អដ្ឋវីស ។

[១០៣៨] ន បីតិសហគតំ ន អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចុយា បីតិសហគតោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១០៣៩] ហេតុយា អដ្ឋវីស ។

នទ ស្សនត្តិកំនកុសលត្តិកេ

ទស្សនត្តិកំកុសលត្តិកំ

[១០៤០] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចុយា នេវទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១០៤១] ហេតុយា តីណិ ។

[១០៤២] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន អកុសលំ
ធម្មំ បច្ចុយា ទស្សនេន បហាតព្វោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១០៤៣] ហេតុយា ន ។

[១០៤៤] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ន អព្យាកតំ
ធម្មំ បដិច្ច នេវទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១០៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៨ ។

[១០៣៨] ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយបីតិ ពីងផ្អែក នឹង ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៨ ។

នទស្សនត្តិកនកុសលត្តិកៈ

ទស្សនត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៤០] ធម៌ ជាកុសល ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល ដែល មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៤២] ធម៌ ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ពីង ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១០៤៤] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១០៤៥] ហេតុយា ន ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកនកុសលត្តិកេ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៤៦] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា នេវទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៤៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១០៤៨] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៤៩] ហេតុយា ន ។

[១០៥០] ន នេវទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នេវទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៥១] ហេតុយា ន ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១០៤៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

នទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកនកុសលត្តិកៈ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៤៦] ធម៌ ជាកុសល មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជា
កុសល មិនមែនមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៤៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១០៤៨] ធម៌ ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនមានហេតុ
ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៤៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

[១០៥០] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវធម៌ ជា
អព្យាក្រឹត មិនមែនមានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនមែន
ត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នអាចយគាមិត្តិកនកុសលត្តិកេ

អាចយគាមិត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៥២] ន អាចយគាមី ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុ-
យា អាចយគាមី កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១០៥៣] ហេតុយា ន ។

[១០៥៤] ន អាចយគាមី ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុ-
យា អាចយគាមី អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១០៥៥] ហេតុយា តីណិ ។

[១០៥៦] ន អាចយគាមី ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នេវាចយគាមិណាបចយគាមី អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៥៧] ហេតុយា បញ្ច ។

នសេក្ខត្តិកនកុសលត្តិកេ

សេក្ខត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៥៨] ន សេក្ខំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
សេក្ខោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. នេវអាចយគាមិនអបចយគាមី ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នអាចយគាមិត្តិកនកុសលត្តិកៈ

អាចយគាមិត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៥២] ធម៌ ជាកុសល ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១០៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ។

[១០៥៤] ធម៌ ជាអកុសល ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ពីង
ផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១០៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[១០៥៦] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
អព្យាក្រឹត មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១០៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

នសេក្ខត្តិកនកុសលត្តិកៈ

សេក្ខត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៥៨] ធម៌ ជាកុសល ជាសេក្ខៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនជាសេក្ខៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១០៥៩] ហេតុយា ឆ ។

[១០៦០] ន សេក្ខំ ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
នេវសេក្ខានាសេក្ខោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៦១] ហេតុយា តីណិ ។

[១០៦២] ន សេក្ខំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នេវសេក្ខានាសេក្ខោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា

[១០៦៣] ហេតុយា បញ្ច ។

នបរិត្តត្តិកនកុសលត្តិកេ

បរិត្តត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៦៤] ន មហាគ្គតំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
មហាគ្គតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៦៥] ហេតុយា នវ ។

[១០៦៦] ន មហាគ្គតំ ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
បរិត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១០៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ។

[១០៦០] ធម៌ ជាអកុសល មិនមែនជាសេក្ខៈទាំងមិនមែនជា
អសេក្ខៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាសេក្ខៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១០៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[១០៦២] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាសេក្ខៈទាំងមិនមែនជា
អសេក្ខៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនជាសេក្ខៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១០៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

នបរិត្តត្តិកកុសលត្តិកៈ

បរិត្តត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៦៤] ធម៌ ជាកុសល ដល់នូវសភាពធំ ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១០៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។

[១០៦៦] ធម៌ ជាអកុសល ដែលតូចត្រូវ ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាអកុសល មិនមែនដល់នូវធម៌ សភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១០៦៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១០៦៨] ន បរិត្តំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
បរិត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៦៩] ហេតុយា ន ។

នបរិត្តារម្មណត្តិកនកុសលត្តិកេ
បរិត្តារម្មណត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៧០] ន បរិត្តារម្មណំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ច-
យា បរិត្តារម្មណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១០៧១] ហេតុយា ឯកវីស ។

[១០៧២] ន បរិត្តារម្មណំ ន អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា បរិត្តារម្មណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៧៣] ហេតុយា ចុទ្ធស ។

នហីនត្តិកនកុសលត្តិកេ
ហីនត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៧៤] ន ហីនំ នកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
មជ្ឈិមោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១០៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៦៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដែលតូចត្រូវ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនតូចត្រូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

នបរិត្តារម្មណត្តិកនកុសលត្តិកៈ

បរិត្តារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៧០] ធម៌ ជាកុសល មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ពឹងផ្អែក នឹង ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

[១០៧២] ធម៌ ជាអកុសល មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ។

នហ៊ិនត្តិកនកុសលត្តិកៈ

ហ៊ិនត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៧៤] ធម៌ ជាកុសល ជាកណ្តាល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិន មែនជាកុសល មិនមែនថោកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១០៧៥] ហេតុយា ឆ ។

[១០៧៦] នហីនំ នអកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
ហីនោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១០៧៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១០៧៨] ន ហីនំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
មជ្ឈិមោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១០៧៩] ហេតុយា ឆ ។

នមិច្ឆត្តត្តិកនកុសលត្តិកេ

មិច្ឆត្តត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៨០] ន មិច្ឆត្តនិយតំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុ-
យា សម្មត្តនិយតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចុយា ។

[១០៨១] ហេតុយា ឆ ។

[១០៨២] ន មិច្ឆត្តនិយតំ ន អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចុយា មិច្ឆត្តនិយតោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១០៨៣] ហេតុយា ឆ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១០៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១០៧៦] ធម៌ ជាអកុសល ដ៏ថោកទាប ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនថោកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៧៨] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាកណ្តាល អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនថោកទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

នមិច្ឆត្តត្តិកកុសលត្តិកៈ

មិច្ឆត្តត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៨០] ធម៌ ជាកុសល មានសភាពត្រូវនិងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានសភាពខុសនិងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១០៨២] ធម៌ ជាអកុសល មានសភាពខុសនិងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនមានសភាពខុសនិងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១០៨៤] ន មិច្ឆត្តនិយតំ ន អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អនិយតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៨៥] ហេតុយា ន ។

នមគ្គារម្មណត្តិកកុសលត្តិកេ

មគ្គារម្មណត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៨៦] ន មគ្គារម្មណំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ច-
យា មគ្គារម្មណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[១០៨៧] ហេតុយា បញ្ចត្តិស ។

ន អកុសលំ ន អព្យាកតំ នត្តិ ។

នឧប្បន្នត្តិកនកុសលត្តិកេ

ឧប្បន្នត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៨៨] ន ឧប្បន្នោ ន កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បន្នស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១០៨៩] អារម្មណោ សត្តិ^(១) ។

១ ម. ហេតុយា សត្តិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១០៨៤] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនមានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

នមគ្គារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ

មគ្គារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៨៦] ធម៌ ជាកុសល មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពឹងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣៥ ។

មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមានទេ ។

នឧប្បន្នត្តិកនកុសលត្តិកៈ

ឧប្បន្នត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៨៨] ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនកើតឡើងហើយ
ជាបដ្ឋយ នៃធម៌ ជាអកុសល ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអារម្ម-
ណាប្បដ្ឋយ ។

[១០៨៩] ក្នុងអារម្មណាប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១០៩០] ន ឧប្បន្នោ ន អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បន្នស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[១០៩១] អារម្មណោ^(១) ឆ ។

[១០៩២] ន ឧប្បន្នោ ន អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បន្នស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយា ។

[១០៩៣] អារម្មណោ សត្ត ។

អតីតត្តិកំ ឧប្បន្នត្តិកសទិសំ ។

នអតីតារម្មណាត្តិកនកុសលត្តិកេ

អតីតារម្មណាត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៩៤] ន អតីតារម្មណំ ន កុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អតីតារម្មណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៩៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

[១០៩៦] ន អតីតារម្មណំ ន អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អតីតារម្មណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. ហេតុយា ឆ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១០៩០] ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនកើតឡើងហើយ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអកុសល ដែលកើតឡើងហើយ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១០៩១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[១០៩២] ធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនកើតឡើងហើយ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។

[១០៩៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

អតីតត្តិកៈ ប្រហែលគ្នានឹងឧប្បន្នត្តិកៈដែរ ។

នអតីតារម្មណត្តិកនកុសលត្តិកៈ

អតីតារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៩៤] ធម៌ ជាកុសល មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

[១០៩៦] ធម៌ ជាអកុសល មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១០៩៧] ហេតុយា ឯកវីស ។

នអជ្ឈត្តិត្តិកនកុសលត្តិកេ

អជ្ឈត្តិត្តិកកុសលត្តិកំ

[១០៩៨] ន អជ្ឈត្តំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
ពហិទ្ធា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ន ពហិទ្ធា ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អជ្ឈត្តោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៩៩] ហេតុយា ទ្វេ ។

[១១០០] ន អជ្ឈត្តំ ន អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
ពហិទ្ធា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១០១] ហេតុយា ទ្វេ ។

នអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកនកុសលត្តិកេ

អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកកុសលត្តិកំ

[១១០២] ន អជ្ឈត្តារម្មណំ ន កុសលំ ធម្មំ បច្ច-
យា អជ្ឈត្តារម្មណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១០៣] ហេតុយា ន ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១០៩៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នអជ្ឈត្តត្តិកនកុសលត្តិកៈ

អជ្ឈត្តត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១០៩៨] ធម៌ ជាកុសល ខាងក្រៅ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាកុសល មិនមែនខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ ជាកុសល ខាងក្នុង ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែន
ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៩៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១១០០] ធម៌ ជាអកុសល ខាងក្រៅ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិន
មែនជាអកុសល មិនមែនខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

នអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកនកុសលត្តិកៈ

អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១១០២] ធម៌ ជាកុសល មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១១០៤] ន អដ្ឋត្តារម្មណំ ន អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចុយា អដ្ឋត្តារម្មណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១០៥] ហេតុយា ន ។

នសនិទស្សនត្តិកកុសលត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកកុសលត្តិកំ

[១១០៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន កុសលំ
ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្បដិយោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។ ន អនិទស្សនសប្បដិយំ
ន កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្បដិយោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។ ន-
សនិទស្សនសប្បដិយំ ន កុសលញ្ច ន អនិទស្សន-
សប្បដិយំ ន កុសលញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្ស-
នអប្បដិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចុយា ។

[១១០៧] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១១០៤] ធម៌ ជាអកុសល មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនមានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១០៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

នសនិទស្សនត្តិកកុសលត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកកុសលត្តិកៈ

[១១០៦] ធម៌ ជាកុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
ធម៌ ជាកុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាកុសល មិនមែនមិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាកុសល មិនមាន-
ការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាកុសល
មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែន
ជាកុសល មិនមែនជាមិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១១០៨] ន អនិទស្សនសប្បដិយំ ន អកុសលំ
ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្បដិយោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១០៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១១១០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អព្យាកតំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១១១] ហេតុយា សត្ត ។

ន អនិទស្សនសប្បដិយ ន អព្យាកតមូលានិ
សត្តយេវ^(១) ទុកមូលានិ សត្តយេវ ។

សព្វំ ឯកវីសតិយេវ ។

ន សនិទស្សនត្តិកនវេទនាត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកវេទនាត្តិកំ

[១១១២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សុខាយ-
វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិ-
យោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១១៣] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. សត្តមេវ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១១០៨] ធម៌ ជាអកុសល មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះ-
ពាល់ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអកុសល មិនមែនជាមិនមានការ
ឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១១០] ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអព្យាក្រឹត មិនមែនប្រ-
កបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នអនិទស្សនសប្បដិយនអព្យាកតមូល មានវារៈ ៣ ទុកមូល
មានវារៈ ៣ ដែរ ។ បទទាំងអស់ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនវេទនាត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកវេទនាត្តិកៈ

[១១១២] ធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា មិនមានការឃើញនិង
មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខ-
វេទនា មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១១១៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ទុក្ខាយ-
វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្ប-
ដិយោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១១៥] ហេតុយា តីណិ ។

[១១១៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អទុក្ខម^(១)-
សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
នអប្បដិយោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១១៧] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនវិបាកត្តិកេ

នសនិទស្សនត្តិកវិបាកត្តិកំ

[១១១៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នវិចាកំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១១៩] ហេតុយា តីណិ ។

១ អទុក្ខមសុខាយ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១១១៤] ធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា មិនមានការឃើញនិង មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយទុក្ខវេទនា មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១១៦] ធម៌ ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនវិបាកត្តិកៈ

នសនិទស្សនត្តិកវិបាកត្តិកៈ

[១១១៨] ធម៌ ជាវិបាក មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១១២០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន វិចាកកធម្ម-
ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្បដិយោ វិចាកកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១២១] ហេតុយា តីណិ ។

[១១២២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នេវិចាក-
នវិចាកកធម្មធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ នេវ-
វិចាកនវិចាកកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១២៣] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកឧបាទិន្ទុបាទានិយត្តិកំ

[១១២៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន ឧបាទិន្ទុ-
បាទានិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ឧបាទិន្ទុ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១១២០] ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមានការឃើញនិងមិន
មានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១២២] ធម៌ មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាមិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន
ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនឧបាទិន្នុបាទានិយត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកនឧបាទិន្នុបាទានិយត្តិកៈ

[១១២៤] ធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមកាន់យកហើយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនប្រកប
ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មានកម្ម
ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ និងជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ដោយអារម្ម-
ណាប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១១២៥] អារម្មណេ ន ។

[១១២៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ឧទានិទ្ទ-

ទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អនុ-

ទានិទ្ទទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១២៧] ហេតុយា ឯកវិស ។

[១១២៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អនុទា-

ទិទ្ទអនុទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ

អនុទានិទ្ទអនុទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បច្ចយា ។

[១១២៩] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១១២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

[១១២៦] ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកបដោយ កិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

[១១២៨] ធម៌ មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានកម្មប្រកប ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបាទាន មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកំ

[១១៣០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សង្កិលិដ្ឋ-
សង្កិលេសិកំ ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្បដិយោ
សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចុយា ។

[១១៣១] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៣២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អសង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១៣៣] ហេតុយា ឯកវិស ។

[១១៣៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អសង្កិ-
លិដ្ឋអសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្ប-
ដិយោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចុយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកត្តិកៈ

[១១៣០] ធម៌ ដែលសៅហ្មង និងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិន មានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនសៅ- ហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៣២] ធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនជាមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនប្រកប ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បដ្ឋយ ។

[១១៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

[១១៣៤] ធម៌ មិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនជា មិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនប្រកបដោយការ ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១១៣៥] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនវិតក្កត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកវិតក្កត្តិកំ

[១១៣៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សវិតក្ក-
សវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សវិតក្ក-
សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៣៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៣៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អវិតក្ក-
វិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អវិតក្ក-
វិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៣៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៤០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អវិតក្ក-
អវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អវិតក្ក-
អវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៤១] ហេតុយា ឯកវិស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១១៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនវិតក្កត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកវិតក្កត្តិកៈ

[១១៣៦] ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១១៣៨] ធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១១៤០] ធម៌ មិនមានវិតក្កៈទាំងមិនមានវិចារៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានវិតក្កៈទាំងមិនមានវិចារៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនបីតិត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកបីតិត្តិកំ

[១១៤២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន បីតិសហ-
 កតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ បីតិសហ-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១១៤៣] ហោតុយា តីណិ ។

[១១៤៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សុខស-
 ហាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ សុខស-
 ហាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១១៤៥] ហោតុយា តីណិ ។

[១១៤៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ឧបេក្ខា-
 សហាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ឧបេ-
 ក្ខាសហាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១១៤៧] ហោតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនបីតិត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកបីតិត្តិកៈ

[១១៤២] ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ មិនមានការឃើញ ទាំងមិន
មានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ មិនមែន
ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៤៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៤៤] ធម៌ ប្រកបដោយសុខ មិនមានការឃើញ ទាំងមិន
មានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខ មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៤៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៤៦] ធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា មិនមានការឃើញទាំងមិន
មានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា មិន
មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៤៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនទស្សនត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកទស្សនត្តិកំ

[១១៤៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ទស្សនេ-
ន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ ទស្ស-
នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៤៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៥០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ការនាយ-
បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ ការ-
នាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៥១] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៥២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នេវទស្ស-
នេន ន ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សន-
សប្បដិយោ នេវទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៥៣] ហេតុយា ឯកវីស ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនទស្សនត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកទស្សនត្តិកៈ

[១១៤៨] ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ ទស្សនៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៤៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៥០] ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ ភាវនា មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៥២] ធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈទាំងមិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អា- ស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈទាំងមិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកំ

[១១៥៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ទស្សនេ-
ន បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិ-
យោ^(១) ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៥៥] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៥៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ការនាយ-
បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ
ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១១៥៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៥៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នេវទស្ស-
នេន ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សនិ-
ទស្សនសប្បដិយោ នេវ ទស្សនេន នការនាយ បហា-
តព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៥៩] ហេតុយា ឯកវីស ។

១ ម. អនិទស្សនសប្បដិយោ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

[១១៥៤] ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមាន
ការឃើញទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានហេតុ
ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៥៦] ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា មិនមាន
ការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមាន
ហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៥៨] ធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិន
ត្រូវលះដោយភាវនា ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈទាំង
មិនត្រូវលះដោយភាវនា មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដានំ

នសនិទស្សនត្តិកនអាចយគាមិត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកអាចយគាមិត្តិកំ

[១១៦០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នអាចយ-
 កាមី ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ អាចយ-
 កាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៦១] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៦២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អបចយ-
 កាមី ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ អបចយ-
 កាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៦៣] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៦៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នេវាចយ-
 កាមីនាបចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិ-
 យោ នេវាចយកាមីនាបចយកាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនអាចយគាមិត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកអាចយគាមិត្តិកៈ

[១១៦០] ធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៦២] ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង មិនមានការឃើញទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៦៤] ធម៌ មិនមែនជាដល់នូវការសន្សំកពូនឡើងទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើងទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើងមិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១១៦៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

នសនិទស្សនត្តិកនសេក្ខត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកសេក្ខត្តិកំ

[១១៦៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សេក្ខ
ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្បដិយោ សេក្ខោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១៦៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៦៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អសេក្ខ
ធម្មំ បច្ចុយា អនិទស្សនអប្បដិយោ អសេក្ខោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា ។

[១១៦៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៧០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន នេវ
សេក្ខោនាសេក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ
នេវសេក្ខោ នាសេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចុយា ។

[១១៧១] ហេតុយា ឯកវីស ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១១៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

នសនិទស្សនត្តិកនសេក្ខត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកសេក្ខត្តិកៈ

[១១៦៦] ធម៌ ជាសេក្ខៈ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាសេក្ខៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១១៦៨] ធម៌ ជាអសេក្ខៈ មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាអសេក្ខៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១១៧០] ធម៌ មិនមែនជាសេក្ខៈទាំងមិនមែនជាអសេក្ខៈ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាសេក្ខៈទាំងមិនមែនជាអសេក្ខៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនបរិត្តត្តិកំ

សនិទស្សនត្តិកបរិត្តត្តិកំ

[១១៧២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន បរិត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៧៣] ហេតុយា ឯកវីស ។

[១១៧៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន មហាក្កតំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ មហាក្កតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៧៥] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៧៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ នអប្បមា-
ណំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ អប្ប-
មាលោកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៧៧] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនបរិត្តត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកបរិត្តត្តិកៈ

[១១៧២] ធម៌ មានសភាពតូចត្រូវ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានសភាពតូច- ត្រូវ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

[១១៧៤] ធម៌ ដល់នូវសភាពដ៏ធំ មិនមានការឃើញ ទាំង មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនដល់នូវសភាពដ៏ធំ មិន មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៧៦] ធម៌ ប្រមាណមិនបាន មិនមានការឃើញទាំងមិន មានការប៉ះពាល់ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រមាណមិនបាន មិន មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនបរិក្ការម្មណត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកបរិក្ការម្មណត្តិកំ

[១១៧៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន បរិក្ការម្ម-
ណំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ បរិក្ការម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៧៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៨០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន មហាក្កតា-
រម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ មហាក្ក-
តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៨១] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៨២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អប្បមា-
ណារម្មណំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ អប្ប-
មាណារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៨៣] ហេតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនបរិត្តារម្មណត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកបរិត្តារម្មណត្តិកៈ

[១១៧៨] ធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ មិនមានការឃើញ ទាំង មិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនមានអារម្មណ៍តូចត្រូវ មិន មែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៨០] ធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពដ៏ធំ មិនមានការ ឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពដ៏ធំ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ ការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៨២] ធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន មិនមានការ ឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ ការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនហីនត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកហីនត្តិកំ

[១១៨៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ហីនំ ធម្មំ
បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ ហីនោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៨៥] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៨៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន មជ្ឈិមំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ មជ្ឈិមោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៨៧] ហេតុយា ឯកវីស ។

[១១៨៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន បណីតំ
ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ បណីតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៨៩] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកហីនត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកហីនត្តិកៈ

[១១៨៤] ធម៌ ថោកទាប មិនមានការឃើញទាំងមិនមានការ
ប៉ះពាល់ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនថោកទាប មិនមែនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៨៦] ធម៌ ជាកណ្តាល ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាកណ្តាល មិនមែនប្រ-
កបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

[១១៨៨] ធម៌ ឧត្តម មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់
ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនឧត្តម មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន សនិទស្សនត្តិកនមិច្ឆត្តត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកមិច្ឆត្តត្តិកំ

[១១៩០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន មិច្ឆត្តនិ-
យតំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ មិច្ឆត្តនិ-
យតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៩១] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៩២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន សម្មត្ត-
និយតំ ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ សម្មត្ត-
និយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៩៣] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៩៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អនិយតំ
ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ អនិយតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៩៥] ហេតុយា ឯកវីស ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនមិច្ឆត្តត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកមិច្ឆត្តត្តិកៈ

[១១៩០] ធម៌ មានសភាពខុសនិងទៀង មិនមានការឃើញ
ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនមានសភាពខុសនិង
ទៀង មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៩២] ធម៌ មានសភាពត្រូវនិងទៀង មិនមានការឃើញ
និងមិនមានការប៉ះពាល់ ពីងផ្នែក នឹងធម៌ មិនមែនមានសភាពត្រូវនិង
ទៀង មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៩៤] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះ-
ពាល់មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៩៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនមគ្គារម្មណត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកមគ្គារម្មណត្តិកំ

[១១៩៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន មគ្គារម្មណំ
ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ មគ្គារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៩៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១១៩៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន មគ្គហេតុកំ
ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ មគ្គហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៩៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១២០០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន មគ្គាធិបតី
ធម្មំ បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយោ មគ្គាធិបតិ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២០១] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនមគ្គារម្មណត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកមគ្គារម្មណត្តិកៈ

[១១៩៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៩៨] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មានមគ្គជាហេតុ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១២០០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មានមគ្គជាអធិបតិ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនត្តិកនឧប្បន្នត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកឧប្បន្នត្តិកំ

[១២០២] ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន ឧប្បន្នោ
ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២០៣] អារម្មណោ ន ។

នសនិទស្សនត្តិកនអតីតត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកអតីតត្តិកំ

[១២០៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយោ ន បច្ចុ-
ប្បន្នោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស បច្ចុប្បន្នស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២០៥] អារម្មណោ ន ។

នសនិទស្សនត្តិកនអតីតារម្មណត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកអតីតារម្មណត្តិកំ

[១២០៦] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អតីតារម្ម-
ណំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អតីតារម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនត្តិកនឧប្បន្នត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកឧប្បន្នត្តិកៈ

[១២០២] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានការ
ឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ កើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។

[១២០៣] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

នសនិទស្សនត្តិកនអតីតត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកអតីតត្តិកៈ

[១២០៤] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ មិនមែនជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានការឃើញ
និងមិនមានការប៉ះពាល់ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។

[១២០៥] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

នសនិទស្សនត្តិកនអតីតារម្មណត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកអតីតារម្មណត្តិកៈ

[១២០៦] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មាន
អារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញនិង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១២០៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១២០៨] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អនាគតា-
រម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អនាគ-
តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២០៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១២១០] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២១១] ហេតុយា តីណិ ។

នសនិទស្សនត្តិកនអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកេ

សនិទស្សនត្តិកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកំ

[១២១២] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន អជ្ឈត្តារម្ម-
ណំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ អជ្ឈត្តារម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២១៣] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១២០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១២០៨] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មាន អារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១២១០] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មាន អារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសនិទស្សនត្តិកនអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ

សនិទស្សនត្តិកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ

[១២១២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មាន អារម្មណ៍ជាខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាខាងក្នុង ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១២១៤] ន សនិទស្សនសប្បដិយំ ន ពហិទ្ធា-
រម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ពហិទ្ធារម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២១៥] ហេតុយា តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

សហជាតវារម្មិ បច្ចយវារម្មិ សំសដ្ឋវារម្មិ
សម្បយុត្តវារម្មិ បញ្ញាវារម្មិ វិត្តារេតព្វំ ។

បច្ចុនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១២១២] ធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ មាន
អារម្មណ៍ជាខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនមានអារម្មណ៍ជាខាងក្រៅ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី
បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន ។

បច្ចុនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុក្ខនសហោតុកុកុកេ

ហោតុទុក្ខសហោតុកុកុកំ

[១២១៦] ន ហេតុំ ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន ហេតុំ ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ សហេ-
តុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ហេតុំ ន-
សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សហេតុកោ ច ន-
ហេតុ សហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ ន នហេតុំ ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។

[១២១៧] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ចត្តារិ
អវិតតេ ចត្តារិ ។

[១២១៨] ន នហេតុ ន សហេតុកោ ធម្មោ ន-
ហេតុស្ស សហេតុកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

បច្ចុនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋាន

នហោតុទុក្ខនសហោតុកុទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខនសហោតុកុទុក្ខៈ

[១២១៦] ធម៌ ជាហោតុ ប្រកបដោយហោតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រកបដោយហោតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាហោតុ ប្រកបដោយហោតុ អា-
ស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រកបដោយហោតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាហោតុ ប្រកបដោយហោតុក្តី មិន
មែនជាហោតុ តែប្រកបដោយហោតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជា
ហោតុ មិនមែនប្រកបដោយហោតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាហោតុ តែប្រកបដោយហោតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រកបដោយហោតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១២១៧] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[១២១៨] ធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រកប
ដោយហោតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហោតុ តែប្រកបដោយហោតុ
ដោយហោតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១២១៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ន អវិ-
តតេ បញ្ច ។

បញ្ញារាវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[១២២០] ន ហេតុំ ន អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
នហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។ ន នហេតុំ ន អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
ហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។ នហេតុំ ន អហេតុកញ្ច ន នហេតុំ ន អ-
ហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១២២១] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្កំនហោតុសម្បយុត្តិទុក្កំ

ហោតុទុក្កំហោតុសម្បយុត្តិទុក្កំ

[១២២២] ន ហេតុំ ន ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១២១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

បញ្ហាវារៈ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

[១២២០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមែនជា ហេតុ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា មិនមានហេតុផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[១២២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុក្ខនហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខៈ

[១២២២] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខកុប្បដ្ឋានំ

[១២២៣] ហេតុយា ចត្តារិ ។

[១២២៤] ន ហេតុំ ន ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ន ហេតុ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២២៥] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនហោតុសហោតុកុក្កំ

ហោតុទុក្ខហោតុសហោតុកុក្កំ

[១២២៦] ន ហេតុំ ន ហេតុញ្ជោរ ន អហេតុកញ្ច^(១)
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ហេតុចេវ សហេតុកោច ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២២៧] ហេតុយា ឯកំ ។

[១២២៨] ន នហេតុំ ន អហេតុកញ្ជោរ ន នហេ-
តុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ សហេតុកោចេវ ន ចហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២២៩] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នហេតុចេវនអហេតុកំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១២២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ។

[១២២៤] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១២២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនហេតុសហេតុកិទុកៈ

ហេតុទុកហេតុសហេតុកិទុកៈ

[១២២៦] ធម៌ ជាហេតុ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិន មានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១២២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

[១២២៨] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុទាំងមិនមែន ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែន ជាមិនមានហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១២២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

នហោតុទុក្កនហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុក្កេ

ហោតុទុក្កហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុក្កំ

[១២៣០] ន ហោតុំ ន ហោតុញ្ចេវ ន ហោតុវិប្ប-
យុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ ហោតុចេវ ហោតុសម្ប-
យុត្តោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១២៣១] ហោតុយា ឯកំ ។

[១២៣២] ន នហោតុំ ន ហោតុវិប្បយុត្តញ្ចេវ ន-
នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ន ហោតុ^(១) ហោតុសម្បយុត្តោ-
ចេវ ន ចហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១២៣៣] ហោតុយា ឯកំ ។

នហោតុទុក្កនហោតុនសហោតុក្កទុក្កេ

ហោតុទុក្កនហោតុសហោតុក្កទុក្កំ

[១២៣៤] ន ហោតុំ ន ហោតុំ ន សហោតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច នហោតុ ន ហោតុ សហោតុកោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១២៣៥] ហោតុយា ឯកំ ។

១ ម. ននហោតុ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នហោតុទុក្ខនហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខៈ

[១២៣០] ធម៌ ជាហោតុ ជាហោតុទាំងប្រកបដោយហោតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាហោតុទាំងមិនមែនប្រាស-
ចាកហោតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៣១] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១២៣២] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ ប្រកបដោយហោតុទាំងមិន
មែនជាហោតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហោតុ មិនមែន
ប្រាសចាកហោតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហោតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៣៣] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នហោតុទុក្ខនហោតុនសហោតុកិទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខនហោតុសហោតុកិទុក្ខៈ

[១២៣៤] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាហោតុតែប្រកប
ដោយហោតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាហោតុនិង
មិនមែនប្រកបដោយហោតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៣៥] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

[១២៣៦] ន ហេតុំ ន ហេតុំ ន អហេតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច នហេតុ នហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៣៧] ហេតុយា ឯកំ ។

នហោតុទុក្កនសប្បច្ចយទុកេ

ហោតុទុក្កសប្បច្ចយទុកំ

[១២៣៨] ន ហេតុ ន សប្បច្ចយោ ធម្មោ ហេ-
តុស្ស សប្បច្ចយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១២៣៩] អារម្មណោ តីណិ ។

សង្ខតំ សប្បច្ចយសទិសំ ។

នហោតុទុក្កនសនិទស្សនទុកេ

ហោតុទុក្កសនិទស្សនទុកំ

[១២៤០] ន ហេតុំ ន សនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច
ន ហេតុ សនិទស្សនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៤១] ហេតុយា តីណិ ។

[១២៤២] ន ហេតុ ន អនិទស្សនោ ធម្មោ ហេ-
តុស្ស អនិទស្សនស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១២៣៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុទាំងមិន
មានហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាហេតុទាំង
មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នហោតុទុកនសប្បដ្ឋយទុកៈ

ហោតុទុកសប្បដ្ឋយទុកៈ

[១២៣៨] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយបច្ច័យ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[១២៣៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សង្ខតៈ ប្រហែលគ្នានឹងសប្បដ្ឋយៈដែរ ។

នហោតុទុកនសនិទស្សនទុកៈ

ហោតុទុកសនិទស្សនទុកៈ

[១២៤០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយការឃើញ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១២៤២] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានការឃើញ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ មិនមានការឃើញ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១២៤៣] អារម្មណោ តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនសប្បដិយទុកេ

ហោតុទុក្ខសប្បដិយទុកំ

[១២៤៤] ន ហេតុំ ន សប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
ន ហេតុ សប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៤៥] ហេតុយា តីណិ ។

[១២៤៦] ន ហេតុំ ន អប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
ន ហេតុ អប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៤៧] ហេតុយា ឯកំ ។

នហោតុទុក្ខនរូបីទុកេ

ហោតុទុក្ខរូបីទុកំ

[១២៤៨] ន ហេតុំ ន រូបី ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
រូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៤៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១២៥០] ន ហេតុំ ន អរូបី ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
អរូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១២៤៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុក្ខនសប្បដិយទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខនសប្បដិយទុក្ខៈ

[១២៤៤] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

[១២៤៥] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២៤៦] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

[១២៤៧] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នហោតុទុក្ខនរូបីទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខនរូបីទុក្ខៈ

[១២៤៨] ធម៌ ជាហោតុ មានរូប អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាហោតុ មិនមែនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

[១២៤៩] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២៥០] ធម៌ ជាហោតុ មិនមានរូប អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាហោតុ មិនមែនជាមិនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

[១២៥១] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនលោកិយទុកេ

ហោតុទុកលោកិយទុកំ

[១២៥២] ន ហេតុំ ន លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ន នហេតុំ ន លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ លោ-
កិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កណ៌ត-
កេន តីណិ ។

[១២៥៣] ន ហេតុំ ន លោកុត្តរំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ លោកុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៥៤] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកេ

ហោតុទុកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកំ

[១២៥៥] ន ហេតុំ ន កេនចិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ កេនចិវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១២៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនលោកិយទុកៈ

ហេតុទុកលោកិយទុកៈ

[១២៥២] ធម៌ ជាហេតុ ជាលោកិយ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាលោកិយ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។ តាមន័យដែលរាប់មកហើយ មានវារៈ ៣ ។

[១២៥៣] ធម៌ ជាហេតុ ជាលោកុត្តរៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ។

[១២៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈ

ហេតុទុកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈ

[១២៥៥] ធម៌ ជាហេតុ ដែលត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណ
ណានីមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដែលមិនមែនត្រូវដឹង
ច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១២៥៦] ហេតុយា នវ ។

[១២៥៧] ន ហេតុំ ន កេនចិនវិញ្ញេយ្យំ^(១) ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ កេនចិនវិញ្ញេយ្យោ^(២) ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៥៨] ហេតុយា នវ ។

នហោតុទុក្ខនោអាសវំទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខំអាសវំទុក្ខំ

[១២៥៩] ន ហេតុំ នោ អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ អាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន-
ហេតុំ នោ អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ អាសវោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន ហេតុំ នោ អាសវំ
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អាសវោ ច នហេតុ អាសវោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ន ន-
ហេតុំ នោ អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ អាសវោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន ហេតុំ
នោ អាសវញ្ច ន នហេតុំ នោ អាសវញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ អាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។

១ ម. នកេនចិនវិញ្ញេយ្យំ ។ ២ ម. កេនចិនវិញ្ញេយ្យោ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១២៥៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១២៥៧] ធម៌ ជាហេតុ ដែលមិនត្រូវដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណ ណានីមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនត្រូវដឹង ច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

នហេតុទុក្ខនោអាសវទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខអាសវទុក្ខៈ

[១២៥៩] ធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ- ប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន មែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈក្តី មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ ផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

[១២៦០] ហេតុយា បញ្ច ។

[១២៦១] ន ហេតុំ ន នោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
 ន ហេតុ នោអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 ន នហេតុំ ន នោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ នោ-
 អាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន នហេតុំ ^(១)
 ន នោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ នោអាសវោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ន នហេតុំ ន នោអាសវំ ធម្មំ
 បដិច្ច ហេតុ នោអាសវោ ច នហេតុ នោអាសវោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន ហេតុំ ន-
 នោអាសវញ្ច ន នហេតុំ ន នោអាសវញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 ន ហេតុ នោអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៦២] ហេតុយា បញ្ច ។

នហោតុទុក្ខនសាសវទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខនសាសវទុក្ខំ

[១២៦៣] ន ហេតុំ ន សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច

១ ម. នហេតុំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១២៦០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[១២៦១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ ជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈក្តី មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

នហោតុទុក្ខនសាសវំទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខនសាសវំទុក្ខៈ

[១២៦៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នហេតុ សាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៦៤] ហេតុយា តីណិ ។

នហេតុទុក្កនអាសវសម្បយុត្តិទុក្កំ

ហេតុទុក្កអាសវសម្បយុត្តិទុក្កំ

[១២៦៥] ន នហេតុំ ន អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ន ហេតុ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៦៦] ហេតុយា តីណិ ។

[១២៦៧] ន ហេតុំ ន អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៦៨] ហេតុយា នវ ។

នហេតុទុក្កនអាសវសាសវទុក្កំ

ហេតុទុក្កអាសវសាសវទុក្កំ

[១២៦៩] ន ហេតុំ ន អាសវញោវ ន អនាសវញ
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អាសវោចេវ សាសវោច ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៦២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុក្ខនិអាសវសម្បយុត្តិទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខនិអាសវសម្បយុត្តិទុក្ខៈ

[១២៦៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១២៦៧] ធម៌ ជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។

នហោតុទុក្ខនិអាសវសាសវទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខនិអាសវសាសវទុក្ខៈ

[១២៦៩] ធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិន
មែនជាមិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

[១២៧០] ហេតុយា បញ្ច ។

[១២៧១] ន ហេតុំ ន អាសវញ្ជោ ឆ ន ឆោតអាសវំ ឆម្ពំ បដិច្ច នហេតុ សាសវោចេវ ឆោតអាសវោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៧២] ហេតុយា បញ្ច ។

នហោតុទុក្ខនអាសវំអាសវំសម្បយុត្តិទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខអាសវំអាសវំសម្បយុត្តិទុក្ខំ

[១២៧៣] ន ហេតុំ ន អាសវញ្ជោ ឆ ន អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ឆម្ពំ បដិច្ច ហេតុ អាសវោចេវ អាសវសម្បយុត្តោច ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៧៤] ហេតុយា តីណិ ។

[១២៧៥] ន ហេតុំ ន អាសវវិប្បយុត្តញ្ជោ ឆ ន ឆោតអាសវំ ឆម្ពំ បដិច្ច ន ហេតុ អាសវសម្បយុត្តោចេវ ឆោតអាសវោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៧៦] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១២៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[១២៧១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយអាសវៈទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

នហេតុទុក្ខនអាសវំអាសវំសម្បយុត្តិទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខអាសវំអាសវំសម្បយុត្តិទុក្ខៈ

[១២៧៣] ធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាអាសវៈទាំងមិនមែនប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២៧៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយអាសវៈទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រាសចាកអាសវៈទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុក្ខអាសវីប្បយុត្តនសាសវទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខអាសវីប្បយុត្តសាសវទុក្ខំ

[១២៧៧] ន ហេតុំ អាសវីប្បយុត្តំ ន សាសវំ
ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ អាសវីប្បយុត្តោ សាសវោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៧៨] ហេតុយា តីណិ ។

[១២៧៩] ន ហេតុំ អាសវីប្បយុត្តំ ន អនាសវំ
ធម្មំ បច្ចយា ហេតុ អាសវីប្បយុត្តោ អនាសវោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៨០] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនោសញ្ញោជនគោច្ឆកទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខសញ្ញោជនគោច្ឆកទុក្ខំ

[១២៨១] ន ហេតុំ នោ សញ្ញោជនំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ សញ្ញោជនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៨២] ហេតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នហេតុទុក្ខអាសវវិប្បយុត្តនសាសវទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខអាសវវិប្បយុត្តនសាសវទុក្ខៈ

[១២៧៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈតែប្រកប
ដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈ
និងមិនមែនប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១២៧៩] ធម៌ ជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈនិងមិនមានអាសវៈ
ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈនិងមិនមែនជា
មិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនោសញ្ញោជនគោច្ឆកទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខសញ្ញោជនគោច្ឆកទុក្ខៈ

[១២៨១] ធម៌ ជាហេតុ ជាសញ្ញោជនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។

[១២៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុកនោគន្តគោច្ឆកទុកេ

ហោតុទុកគន្តគោច្ឆកទុកំ

[១២៨៣] ន ហោតុំ នោ គន្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ
គន្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១២៨៤] ហោតុយា នវ ។

នហោតុទុកនោឱយគោច្ឆកទុកេ

ហោតុទុកឱយគោច្ឆកទុកំ

[១២៨៥] ន ហោតុំ នោ ឱយំ ធម្មំ បដិច្ច
ហោតុ ឱយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១២៨៦] ហោតុយា បញ្ច ។

នហោតុទុកនោយោគគោច្ឆកទុកេ

ហោតុទុកយោគគោច្ឆកទុកំ

[១២៨៧] ន ហោតុំ នោ យោគំ ធម្មំ បដិច្ច
ហោតុ យោគោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១២៨៨] ហោតុយា បញ្ច ។

នហោតុទុកនោនីវរណគោច្ឆកទុកេ

ហោតុទុកនីវរណគោច្ឆកទុកំ

[១២៨៩] ន ហោតុំ នោ នីវរណំ ធម្មំ បដិច្ច
ហោតុ នីវរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នហេតុទុកនោគន្តគោច្ឆកទុកៈ

ហេតុទុកគន្តគោច្ឆកទុកៈ

[១២៨៣] ធម៌ ជាហេតុ ជាគន្តៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនជាគន្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នហេតុទុកនោឱយគោច្ឆកទុកៈ

ហេតុទុកឱយគោច្ឆកទុកៈ

[១២៨៥] ធម៌ ជាហេតុ ជាឱយៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនជាឱយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៨៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នហេតុទុកនោយោគគោច្ឆកទុកៈ

ហេតុទុកយោគគោច្ឆកទុកៈ

[១២៨៧] ធម៌ ជាហេតុ ជាយោគៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាយោគៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៨៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

នហេតុទុកនោនីវរណគោច្ឆកទុកៈ

ហេតុទុកនីវរណគោច្ឆកទុកៈ

[១២៨៩] ធម៌ ជាហេតុ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១២៩០] ហេតុយា តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនោបរាមាសគោច្ឆកទុក្ខំ

ហេតុទុក្ខបរាមាសគោច្ឆកទុក្ខំ

[១២៩១] ន ហេតុំ នោ បរាមាសំ ធម្មំ បដិច្ច

ន ហេតុ បរាមាសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនសារម្មណទុក្ខំ

ហេតុទុក្ខសារម្មណទុក្ខំ

[១២៩២] ន ហេតុំ ន សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច

ហេតុ សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

តីណិ ។

[១២៩៣] ន ហេតុំ ន អនាម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច

ន ហេតុ អនាម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនោចិត្តទុក្ខំ

ហេតុទុក្ខចិត្តទុក្ខំ

[១២៩៤] ន ហេតុំ នោ ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ

ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១២៩០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនោបរាមាសគោច្ឆកិទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខបរាមាសគោច្ឆកិទុក្ខៈ

[១២៩១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបរាមាសៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនសារម្មណទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខនសារម្មណទុក្ខៈ

[១២៩២] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ មានវារៈ ៣ ។

[១២៩៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានអារម្មណ៍ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនោចិត្តទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខចិត្តទុក្ខៈ

[១២៩៤] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

[១២៩៥] ហេតុយា តីណិ ។

[១២៩៦] ន ហេតុំ ន នោចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
នោចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៩៧] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនចេតសិកទុកើ

ហោតុទុក្ខចេតសិកទុកំ

[១២៩៨] ន ហេតុំ ន ចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
ចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៩៩] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣០០] ន ហេតុំ ន អចេតសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
ន ហេតុ អចេតសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣០១] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១២៩៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[១២៩៦] ធម៌ ជាហេតុ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១២៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនចេតសិកទុកៈ

ហេតុទុកចេតសិកទុកៈ

[១២៩៨] ធម៌ ជាហេតុ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋាយ ។

[១២៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣០០] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានចេតសិក អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានចេតសិក ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុក្កនចិត្តសម្បយុត្តទុកេ

ហោតុទុក្កចិត្តសម្បយុត្តទុកំ

[១៣០២] ន ហោតុំ ន ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច ហោតុ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១៣០៣] ហោតុយា តីណិ ។

[១៣០៤] ន ហោតុំ ន ចិត្តវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
នហោតុ ចិត្តវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៣០៥] ហោតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្កនោចិត្តសំសដ្ឋទុកេ

ហោតុទុក្កចិត្តសំសដ្ឋទុកំ

[១៣០៦] ន ហោតុំ ន ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច
ហោតុ ចិត្តសំសដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៣០៧] ហោតុយា តីណិ ។

[១៣០៨] ន ហោតុំ ន ចិត្តវិសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច
ន ហោតុ ចិត្តវិសំសដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នហោតុទុក្ខនចិត្តសម្បយុត្តទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខចិត្តសម្បយុត្តទុក្ខៈ

[១៣០២] ធម៌ ជាហោតុ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣០៣] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣០៤] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣០៥] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុក្ខនោចិត្តសំសដ្ឋទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខចិត្តសំសដ្ឋទុក្ខៈ

[១៣០៦] ធម៌ ជាហោតុ ច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣០៧] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣០៨] ធម៌ មិនមែនជាហោតុ ប្រាសចាកការច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុ មិនមែនប្រាសចាកការច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

[១៣០៩] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនោចិត្តសមុដ្ឋានទុកេ

ហោតុទុកចិត្តសមុដ្ឋានទុកំ

[១៣១០] ន ហេតុំ នោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[១៣១១] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣១២] ន ហេតុំ ន នោចិត្តសមុដ្ឋានំ ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣១៣] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនោចិត្តសហភុទុកេ

ហោតុទុកចិត្តសហភុទុកំ

[១៣១៤] ន ហេតុំ នោ ចិត្តសហភុំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣១៥] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១៣០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនៅចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ

ហេតុទុកចិត្តសមុដ្ឋានទុកៈ

[១៣១០] ធម៌ ជាហេតុ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣១២] ធម៌ ជាហេតុ មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនៅចិត្តសហភូទុកៈ

ហេតុទុកចិត្តសហភូទុកៈ

[១៣១៤] ធម៌ ជាហេតុ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៣១៦] ន ហេតុំ ន នោចិត្តសហភំ ធម្មំ បដិច្ច
នហេតុ នោចិត្តសហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ តីណិ ។

នហោតុទុកនោចិត្តានុបវិវត្តិទុកេ

ហោតុទុកចិត្តានុបវិវត្តិទុកំ

[១៣១៧] ន ហេតុំ នោ ចិត្តានុបវិវត្តិ ធម្មំ
បដិច្ច នហេតុ នោចិត្តានុបវិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣១៨] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកេ

ហោតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកំ

[១៣១៩] ន ហេតុំ នោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣២០] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣២១] ន ហេតុំ ន នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ
ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៣១៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនកើតជាមួយនឹង
ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនៅចិត្តានុបវិវត្តិទុកៈ

ហេតុទុកចិត្តានុបវិវត្តិទុកៈ

[១៣១៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនៅចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ

ហេតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ

[១៣១៩] ធម៌ ជាហេតុ ច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣២១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនច្រឡំតាំងឡើងដោយ
ចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនច្រឡំតាំង
ឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

[១៣២២] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកេ

ហោតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកំ

[១៣២៣] ន ហេតុំ ដោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាន-
សហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស-
ហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣២៤] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣២៥] ន ហេតុំ ន ដោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាន-
សហភុំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ ដោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាន-
សហភូ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣២៦] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុកនោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកេ

ហោតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកំ

[១៣២៧] ន ហេតុំ ដោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា-
នុបរិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុ-
បរិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣២៨] ហេតុយា តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១៣២២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនៅចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូទុកៈ

ហេតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូទុកៈ

[១៣២៣] ធម៌ ជាហេតុ ច្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនច្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយ
នឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣២៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនច្រឡំតាំងឡើងកើត
ជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
ច្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនៅចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវរវត្តិទុកៈ

ហេតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវរវត្តិទុកៈ

[១៣២៧] ធម៌ ជាហេតុ ច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅ
តាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៣២៩] ន ហេតុំ ន នោចិត្តសំសង្គសមុដ្ឋាណ-
នុបរិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ នោចិត្តសំសង្គសមុដ្ឋាណ-
នុបរិវត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៣០] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនអជ្ឈត្តិកទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខនអជ្ឈត្តិកទុក្ខំ

[១៣៣១] ន ហេតុំ ន អជ្ឈត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច
ន ហេតុ អជ្ឈត្តិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៣២] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣៣៣] ន ហេតុំ ន ពាហិរំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ពាហិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៣៤] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនឧបាទាទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខនឧបាទាទុក្ខំ

[១៣៣៥] ន ហេតុំ ន ឧបាទា ធម្មំ បដិច្ច
ន ហេតុ ឧបាទា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៣២៩] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនច្រឡំតាំងឡើងប្រ-
ព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែន
ច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនអជ្ឈត្តិកទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខនអជ្ឈត្តិកទុក្ខៈ

[១៣៣១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

[១៣៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣៣៣] ធម៌ ជាហេតុ ជាខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនឧបាទាទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខនឧបាទាទុក្ខៈ

[១៣៣៥] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាឧបាទា អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខកុម្មុជានំ

[១៣៣៦] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣៣៧] ន ហេតុំ ន នោឧចាទា ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ នោឧចាទា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៣៨] ហេតុយា តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនឧបាទិន្នទុក្ខំ

ហេតុទុក្ខនឧបាទិន្នទុក្ខំ

[១៣៣៩] ន ហេតុំ ន អនុចាទិន្នំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ អនុចាទិន្នោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៤០] ហេតុយា តីណិ ។

នហេតុទុក្ខនោឧបាទានគោច្ឆក្កទុក្ខំ

ហេតុទុក្ខនោឧបាទានគោច្ឆក្កទុក្ខំ

[១៣៤១] ន ហេតុំ នោឧចាទានំ^(១) ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ឧចាទានោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៤២] ហេតុយា នវ ។

១ ម. នឧបាទានំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១៣៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៣៣៧] ធម៌ ជាហេតុ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៣៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនឧបាទិទ្ធិទុកៈ

ហេតុទុកឧបាទិទ្ធិទុកៈ

[១៣៣៩] ធម៌ ជាហេតុ មិនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមកាន់យក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែន
ជាមិនមានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុកនោឧបាទានគោច្ឆកទុកៈ

ហេតុទុកឧបាទានគោច្ឆកទុកៈ

[១៣៤១] ធម៌ ជាហេតុ ជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុក្ខនោកិលេសគោច្ឆកទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខកិលេសគោច្ឆកទុក្ខំ

[១៣៤៣] ន ហេតុំ នោ កិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ កិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៤៤] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខំ

[១៣៤៥] ន ហេតុំ ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ
បច្ចយា ហេតុ ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៤៦] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣៤៧] ន ហេតុំ ន នទស្សនេន បហាតព្វំ
ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ ន ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៤៨] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនភាវនាយបហាតព្វទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខភាវនាយបហាតព្វទុក្ខំ

[១៣៤៩] ន ហេតុំ ន ភាវនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នហេតុទុក្ខនោកិលេសគោច្ឆកទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខកិលេសគោច្ឆកទុក្ខៈ

[១៣៤៣] ធម៌ ជាហេតុ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាហេតុ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៤៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខនទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខៈ

[១៣៤៥] ធម៌ ជាហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៤៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣៤៧] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនភាវនាយបហាតព្វទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខភាវនាយបហាតព្វទុក្ខៈ

[១៣៤៩] ធម៌ ជាហេតុ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ពីងផ្អែក

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

បច្ចយា ហេតុ ការឆាយ បហាតញ្ចោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៥០] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣៥១] ន ហេតុំ ន ន ការឆាយ បហាតព្វំ
ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ ន ការឆាយ បហាតញ្ចោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៥២] ហេតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្កនទស្សនេនបហាតព្វហោតុក្កទុក្កំ

ហោតុទុក្កទស្សនេនបហាតព្វហោតុក្កទុក្កំ

[១៣៥៣] ន ហេតុំ ន ទស្សនេន បហាតព្វហោ-
តុក្កំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ ទស្សនេន បហាតព្វហោតុ-
កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឯកំ ។

[១៣៥៤] ន នហេតុំ ន ន ទស្សនេន បហាតព្វ-
ហោតុក្កំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ ន ទស្សនេន បហាតព្វ-
ហោតុកោ^(១) ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៥៥] ហេតុយា តីណិ ។

១ ម. ទស្សនេនបហាតព្វហោតុកោ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣៥១] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនត្រូវលះដោយភាវនា
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនត្រូវលះដោយ
ភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុទុក្ខនទស្សនេនបហាតិព្វហោតុក្ខទុក្ខៈ

ហោតុទុក្ខនទស្សនេនបហាតិព្វហោតុក្ខទុក្ខៈ

[១៣៥៣] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានហេតុដែល
ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មាន
វារៈ ១ ។

[១៣៥៤] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានហេតុដែលត្រូវ
លះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិន
មែនជាមិនមែនជាមានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុក្ខនភាវនាយបហាតព្វហោតុកុទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខភាវនាយបហាតព្វហោតុកុទុក្ខំ

[១៣៥៦] ន ហោតុំ ន ភាវនាយ បហាតព្វហោតុកុ
តុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហោតុ ភាវនាយ បហាតព្វហោតុ-
កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៣៥៧] ហោតុយា ឯកំ ។

[១៣៥៨] ន នហោតុំ ន ន ភាវនាយ បហាតព្វ-
ហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហោតុ ន ភាវនាយ បហាតព្វ-
ហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៣៥៩] ហោតុយា តីណិ ។

នហោតុទុក្ខនសវិតក្កុទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខសវិតក្កុទុក្ខំ

[១៣៦០] ន ហោតុំ ន សវិតក្កំ ធម្មំ បដិច្ច
ហោតុ សវិតក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៣៦១] ហោតុយា តីណិ ។

សព្វត្ថ សង្ខតំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នហេតុទុក្ខនិការនាយបហាតព្វហេតុកិទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខនិការនាយបហាតព្វហេតុកិទុក្ខៈ

[១៣៥៦] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយ
ការនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានហេតុដែលត្រូវ
លះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៣៥៨] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការនា អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែន
ជាមិនមែនមានហេតុដែលត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហេតុទុក្ខនិការវិតក្កទុក្ខៈ

ហេតុទុក្ខនិការវិតក្កទុក្ខៈ

[១៣៦០] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សេចក្តីបំប្រួញ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

នហោតុទុក្ខនសរណទុក្ខំ

ហោតុទុក្ខសរណទុក្ខំ

[១៣៦២] ន ហេតុំ ន សរណំ ធម្មំ បច្ចយា
ហេតុ សរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៦៣] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣៦៤] ន ហេតុំ ន អរណំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ
អរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន នហេតុំ
ន អរណំ ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ អរណំ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន ហេតុំ ន អរណញ្ច
ន នហេតុំ ន អរណញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ អរណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៦៥] ហេតុយា តីណិ ។

នសហោតុក្ខទុក្ខនហោតុទុក្ខំ

សហោតុក្ខទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១៣៦៦] ន សហោតុក្ខំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នហោតុទុកនសរណទុកៈ

ហោតុទុកសរណទុកៈ

[១៣៦២] ធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយរណៈ (សភាពលាមក) ពីងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣៦៤] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិន មានរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមាន រណៈផង មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមានរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសហោតុកិទុកនហោតុទុកៈ

សហោតុកិទុកហោតុទុកៈ

[១៣៦៦] ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

សហេតុកោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ន អហេតុកំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ហេតុ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន សហេតុកំ ន-

ហេតុញ្ច ន អហេតុកំ ន ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ស-

ហេតុកោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៦៧] ហេតុយា តីណិ ។

[១៣៦៨] ន សហេតុកំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

សហេតុកោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៦៩] ហេតុយា តីណិ ^(១) ។

នហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខនហោតុទុក្ខំ

ហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១៣៧០] ន ហេតុសម្បយុត្តំ ន ហេតុំ ធម្មំ

បដិច្ច ហេតុសម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-

តុប្បច្ចយា ។ តីណិ ។ សហេតុកកុកសទិសំ ។

១ ម. ហេតុយា ឆាតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

មិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានហេតុ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាមិនមាន
ហេតុ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៣៦៨] ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខនហោតុទុក្ខៈ

ហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខហោតុទុក្ខៈ

[១៣៧០] ធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនប្រកបដោយហេតុ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ៣ ។ ប្រហែលគ្នានឹងសហោតុកុទុក្ខៈដែរ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

នហោតុសហោតុកិទុកហោតុទុកើ

ហោតុសហោតុកិទុកហោតុទុកំ

[១៣៧១] ន ហោតុញ្ចេវ ន អហោតុកញ្ចេវ ន ហោតុ
ធម្មំ បដិច្ច ហោតុចេវ សហោតុកោច ហោតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៣៧២] ហោតុយា ឯកំ ។

[១៣៧៣] ន អហោតុកញ្ចេវ ន នហោតុញ្ចេវ^(១) ន-
នហោតុ ធម្មំ បដិច្ច សហោតុកោចេវ ន ចហោតុ ន ហោតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៣៧៤] ហោតុយា ឯកំ ។

នហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុកនហោតុទុកើ

ហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុកហោតុទុកំ

[១៣៧៥] ន ហោតុញ្ចេវ ន ហោតុវិប្បយុត្តញ្ចេវ ន-
ហោតុ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុចេវ ហោតុសម្បយុត្តោច
ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៣៧៦] ហោតុយា ឯកំ ។

១ ម. ននច ហោតុ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នហោតុសហោតុកទុកហោតុទុកៈ

ហោតុសហោតុកទុកហោតុទុកៈ

[១៣៧១] ធម៌ ជាហោតុទាំងប្រកបដោយហោតុ ជាហោតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហោតុ មិនមែន
ជាហោតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៧២] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៣៧៣] ធម៌ ប្រកបដោយហោតុទាំងមិនមែនជាហោតុ
មិនមែនជាហោតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានហោតុទាំងមិន
មែនជាមិនមែនជាហោតុ មិនមែនជាមិនមែនជាហោតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៧៤] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុកនហោតុទុកៈ

ហោតុហោតុសម្បយុត្តិទុកហោតុទុកៈ

[១៣៧៥] ធម៌ ជាហោតុទាំងប្រកបដោយហោតុ ជាហោតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហោតុទាំងមិនមែនប្រាសចាកហោតុ មិន
មែនជាហោតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៧៦] ក្នុងហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៣៧៧] ន ហេតុវិប្បយុត្តញ្ចេវ ន នហេតុញ្ច
ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុសម្បយុត្តោចេវ ន ចហេតុ
ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៧៨] ហេតុយា ឯកំ ។

អន្តិមទុកំ ន លត្តតិ ។

នសប្បច្ចយទុកំនហោតុទុកំ

សប្បច្ចយទុកំហោតុទុកំ

[១៣៧៩] ន អប្បច្ចយំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សប្បច្ចយោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៨០] ហេតុយា ឯកំ ។

[១៣៨១] ន អប្បច្ចយំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សប្បច្ចយោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៨២] ហេតុយា ឯកំ ។

សដ្ឋតំ សប្បច្ចយសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៣៧៧] ធម៌ ប្រកបដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រាសចាកហេតុទាំងមិនមែនជា
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

អន្តិមទុកៈ បណ្ឌិត មិនគប្បីបានទេ ។

នសប្បច្ច័យទុក្ខនហេតុទុក្ខៈ

សប្បច្ច័យទុក្ខហេតុទុក្ខៈ

[១៣៧៩] ធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៣៨១] ធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានបច្ច័យ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

សង្កតធម៌ ប្រហែលគ្នានឹងសប្បច្ច័យធម៌ដែរ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

នសនិទស្សនទុក្ខនហោតុទុក្ខំ

សនិទស្សនទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១៣៨៣] ន សនិទស្សនំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អនិទស្សនោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៨៤] ហេតុយា ឯកំ ។

[១៣៨៥] ន សនិទស្សនំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សនិទស្សនោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៨៦] ហេតុយា តីណិ ។

នសប្បដិយទុក្ខនហោតុទុក្ខំ

សប្បដិយទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១៣៨៧] ន សប្បដិយំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អប្បដិយោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៨៨] ហេតុយា ឯកំ ។

[១៣៨៩] ន សប្បដិយំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច-
សប្បដិយោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នសនិទស្សនទុក្ខនហោតុទុក្ខៈ

សនិទស្សនទុក្ខហោតុទុក្ខៈ

[១៣៨៣] ធម៌ មិនមានការឃើញ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៣៨៥] ធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ មិនមែនជាមិនមែន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៨៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសប្បដិយទុក្ខនហោតុទុក្ខៈ

សប្បដិយទុក្ខហោតុទុក្ខៈ

[១៣៨៧] ធម៌ មិនមានការប៉ះពាល់ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ។

[១៣៨៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៣៨៩] ធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ មិនមែនជាមិនមែន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៣៩០] ហេតុយា តីណិ ។

នរូបីទុក្ខនហោតុទុក្ខេ

រូបីទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១៣៩១] ន រូបី ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបី
ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នរូបី ន-
នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបី ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ កណ៌ិតកេន តីណិ ។

នលោកិយទុក្ខនហោតុទុក្ខេ

លោកិយទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១៣៩២] ន លោកិយំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
លោកុត្តរោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឯកំ ។ ន លោកុត្តរំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច លោ-
កិយោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១៣៩៣] ហេតុយា ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៣៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នរូបីទុក្ខនហេតុទុក្ខៈ

រូបីទុក្ខហេតុទុក្ខៈ

[១៣៩១] ធម៌ មិនមានរូប ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនមានរូប មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមានរូប មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមានរូប មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ តាមន័យ ដែលរាប់មកហើយ មានវារៈ ៣ ។

នលោកិយទុក្ខនហេតុទុក្ខៈ

លោកិយទុក្ខហេតុទុក្ខៈ

[១៣៩២] ធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកិយ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាលោកិយ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៣៩៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

[១៣៩៤] ន លោកិយំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 លោកិយោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 តីណិ ។ ន លោកុត្តរំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 លោកិយោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ឯកំ ។

[១៣៩៥] ហេតុយា ចត្តារិ ។

នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ខនហេតុទុក្ខំ

កេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ខហេតុទុក្ខំ

[១៣៩៦] ន កេនចិវិញ្ញេយ្យំ ន ហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច កេនចិវិញ្ញេយ្យោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៩៧] ហេតុយា នវ ។

[១៣៩៨] ន កេនចិវិញ្ញេយ្យំ ន នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច កេនចិវិញ្ញេយ្យោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣៩៩] ហេតុយា នវ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១៣៩២] ធម៌ ជាលោកិយ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាលោកិយ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាលោកិយ មិន
មែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ មិនមែនជាមិន
មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ មានវារៈ ១ ។

[១៣៩៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ។

នកេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ខនហេតុទុក្ខៈ

កេនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ខហេតុទុក្ខៈ

[១៣៩៦] ធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ
ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមិនមែនគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណ
ណានីមួយ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

[១៣៩៨] ធម៌ ដែលមិនមែនគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណា
នីមួយ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាគប្បីដឹងច្បាស់
ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ មិនមែនជាមិនមែនហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៣៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នោអាសវំទុក្ខំនហោតុទុក្ខំ

អាសវំទុក្ខំហោតុទុក្ខំ

[១៤០០] នោ អាសវំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 អាសវោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 ន នោអាសវំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវោ ហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ នោ អាសវំ
 ន ហេតុញ្ច ន នោអាសវំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អាសវោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១៤០១] ហេតុយា បញ្ច ។

[១៤០២] នោ អាសវំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 នោអាសវោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 ន នោអាសវំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នោអាសវោ ន-
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នោ-
 អាសវំ ន នហេតុញ្ច ន នោអាសវំ ន នហេតុញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច នោអាសវោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ បញ្ច ។

សទ្ធិត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នោអាសវំទុក្ខំហេតុទុក្ខំ:

អាសវំទុក្ខំហេតុទុក្ខំ:

[១២០០] ធម៌ ជាអាសវៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិន
មែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាមិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុផង មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ
មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១២០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[១២០២] ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាមិន
មែនជាហេតុផង មិនមែនជាមិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាមិនមែនជា
ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ៥ ។

សេចក្តីសង្ខេប ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដានំ

និសារម្មណទុក្ខនិហោតុទុក្ខំ

សារម្មណទុក្ខនិហោតុទុក្ខំ

[១៤០៣] ន សារម្មណំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សារម្មណោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤០៤] ហេតុយា តីណិ ។

[១៤០៥] ន អនារម្មណំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សារម្មណោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤០៦] ហេតុយា តីណិ ។

សង្ខតំ ។

និសរណទុក្ខនិហោតុទុក្ខំ

សរណទុក្ខនិហោតុទុក្ខំ

[១៤០៧] ន សរណំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន អ-
រណំ ន ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នសារម្មណទុកនហេតុទុកៈ

សារម្មណទុកហេតុទុកៈ

[១៤០៣] ធម៌ ប្រកបដោយអារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤០៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១៤០៥] ធម៌ ប្រកបដោយអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានអារម្មណ៍ មិនមែនជាមិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សេចក្តីសង្ខេប ។

នសរណទុកនហេតុទុកៈ

សរណទុកហេតុទុកៈ

[១៤០៧] ធម៌ មិនមានរណៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៤០៨] ហេតុយា ទ្វេ ។

[១៤០៩] ន អរណំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ ន ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ន អរណំ ន នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ន ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤១០] ហេតុយា តីណិ ។

សង្ខតំ ។

និសរណទុក្ខនិសហោតុក្ខទុក្ខេ

និសរណទុក្ខនិសហោតុក្ខទុក្ខំ

[១៤១១] ន អរណំ ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ន អរណំ ន សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ សហេ-
តុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤១២] ហេតុយា ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៤០៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៤០៩] ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាមិន
មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤១០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សេចក្តីសង្ខេប ។

និសរណទុក្ខនិសហោតុក្ខទុក្ខៈ

និសរណទុក្ខនិសហោតុក្ខទុក្ខៈ

[១៤១១] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ប្រកបដោយ
ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនប្រកបដោយ
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

[១៤១៣] ន សរណំ ន អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អរណោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 ន អរណំ ន អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អហេតុ-
 កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤១៤] ហេតុយា ទ្វេ ។

និសរណទុក្ខនិហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខំ

សរណទុក្ខនិហោតុសម្បយុត្តិទុក្ខំ

[១៤១៥] ន សរណំ ន ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច អរណោ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤១៦] ហេតុយា ទ្វេ ។

[១៤១៧] ន សរណំ ន ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច អរណោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤១៨] ហេតុយា ទ្វេ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១៤១៣] ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

និសរណទុកនិហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ

សរណទុកនិហោតុសម្បយុត្តិទុកៈ

[១៤១៥] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[១៤១៧] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

ន សរណទុក្ខនហោតុសហោតុក្ខទុក្ខំ

សរណទុក្ខហោតុសហោតុក្ខទុក្ខំ

[១៤១៩] ន សរណំ ន ហោតុញ្ចេវ ន អហោតុ-
កញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ហោតុចេវ សហោតុកោច
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ ន អរណំ ន ហោ-
តុញ្ចេវ ន អហោតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ហោតុ-
ចេវ សហោតុកោច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៤២០] ហោតុយា ទ្វេ ។

[១៤២១] ន សរណំ ន អហោតុកញ្ចេវ ន ន-
ហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អរណោ សហោតុកោចេវ នច-
ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ ន អរណំ
ន អហោតុកញ្ចេវ ន ន ហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
សហោតុកោចេវ នចហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១៤២២] ហោតុយា ទ្វេ ។

ហោតុចេវហោតុសម្បយុត្តទុក្ខំ សង្ខតំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

និសរណទុក្ខនិហោតុសិហោតុកិទុក្ខៈ

សរណទុក្ខនិហោតុសិហោតុកិទុក្ខៈ

[១២១៧] ធម៌ មិនមានរណៈ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាហេតុទាំង មិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១២២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ។

[១២២១] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយហេតុទាំងមិន មែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែន ជាមិនមានហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ប្រកបដោយហេតុទាំងមិន មែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែន ជាមិនមានហេតុទាំងមិនមែនជាមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១២២២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ។

ហេតុចេរហេតុសម្បយុត្តទុក្ខៈ មានសេចក្តីសង្ខេប ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

និសរណទុកនិហោតុនិសហោតុកិទុកេ

និសរណទុកនិហោតុនិសហោតុកិទុកំ

[១៤២៣] ន សរណំ ន ហោតុំ ន សហោតុកំ
 ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ន ហោតុ សហោតុកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[១៤២៤] ហោតុយា ឯកំ ។

[១៤២៥] ន សរណំ ន ហោតុំ ន អហោតុកំ ធម្មំ
 បដិច្ច អរណោ ន ហោតុ អហោតុកោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ឯកំ ។ ន អរណំ ន ហោតុំ ន-
 អហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ន ហោតុ អហោតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

[១៤២៦] ហោតុយា ទ្វេ ។

និសរណទុកនិសប្បច្ចយទុកេ

និសរណទុកនិសប្បច្ចយទុកំ

[១៤២៧] ន សរណោ ន សប្បច្ចយោ ធម្មោ អរ-
 ណាស្ស សប្បច្ចយស្ស ធម្មស្ស ។ បេ ។ ឯកំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នសរណទុក្ខនហេតុនសហេតុកិទុក្ខៈ

សរណទុក្ខនហេតុសហេតុកិទុក្ខៈ

[១៤២៣] ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុតែប្រកបដោយ
ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាហេតុ
និងមិនមែនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៤២៥] ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុនិងមិនមាន
ហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាហេតុ
និងមិនមែនជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ។ ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុនិងមិនមានហេតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាហេតុនិងមិនមែន
ជាមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៤២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

នសរណទុក្ខនសប្បច្ច័យទុក្ខៈ

សរណទុក្ខនសប្បច្ច័យទុក្ខៈ

[១៤២៧] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកប
ដោយបច្ច័យ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយបច្ច័យ
។ បេ ។ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសរណទុក្ខនសង្ខតទុក្ខំ

សរណទុក្ខសង្ខតទុក្ខំ

[១៤២៨] ន សរណោ ន សង្ខតោ ធម្មោ ។
សង្ខតំ ។

នសរណទុក្ខនសនិទស្សនទុក្ខំ

សរណទុក្ខសនិទស្សនទុក្ខំ

[១៤២៩] ន សរណំ ន សនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ សនិទស្សនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
[១៤៣០] ហេតុយា តីណិ ។

នសរណទុក្ខនសប្បដិយទុក្ខំ

សរណទុក្ខសប្បដិយទុក្ខំ

[១៤៣១] ន សរណំ ន សប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ សប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
[១៤៣២] ហេតុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសរណទុក្ខនសង្ខតទុក្ខៈ

សរណទុក្ខសង្ខតទុក្ខៈ

[១៤២៨] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនសង្ខតៈ ។

សេចក្តីសង្ខេប ។

នសរណទុក្ខនសនិទស្សនទុក្ខៈ

សរណទុក្ខសនិទស្សនទុក្ខៈ

[១៤២៩] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការឃើញ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការឃើញ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

នសរណទុក្ខនសប្បដិយទុក្ខៈ

សរណទុក្ខសប្បដិយទុក្ខៈ

[១៤៣១] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

និសរណទុក្ខនរូបីទុក្ខំ

សរណទុក្ខនរូបីទុក្ខំ

[១៤៣៣] ន សរណំ ន រូបី ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ រូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៣៤] ហេតុយា ទ្វេ ។

[១៤៣៥] ន សរណំ ន អរូបី ធម្មំ បច្ចយា ស-
រណោ អរូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៣៦] ហេតុយា ទ្វេ ។

និសរណទុក្ខនិលោកិយទុក្ខំ

សរណទុក្ខនិលោកិយទុក្ខំ

[១៤៣៧] ន សរណំ ន លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៣៨] ហេតុយា ឯកំ ។

[១៤៣៩] ន សរណំ ន លោកុត្តរំ ធម្មំ បច្ចយា
អរណោ លោកុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋាន
នសរណទុក្ខនរូបីទុក្ខៈ
សរណទុក្ខនរូបីទុក្ខៈ

[១៤៣៣] ធម៌ មិនមានរណៈ មានរូប អាស្រ័យ នូវធម៌
មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[១៤៣៥] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ មិនមានរូប ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាមិនមានរូប ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

នសរណទុក្ខនលោកិយទុក្ខៈ
សរណទុក្ខនលោកិយទុក្ខៈ

[១៤៣៧] ធម៌ មិនមានរណៈ ជាលោកិយ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាលោកិយ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៤៣៩] ធម៌ មិនមានរណៈ ជាលោកុត្តរៈ ពីងផ្អែក នឹង
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ឆនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៤៤០] ហេតុយា ឯកំ ។

នសរណទុក្កនកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកេ

សរណទុក្កកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកំ

[១៤៤១] ន សរណំ នកេនចិវិញ្ញេយ្យំ ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ កេនចិវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៤២] ហេតុយា តីណិ ។

[១៤៤៣] ន សរណំ ន កេនចិនិវិញ្ញេយ្យំ^(១)
ធម្មំ បដិច្ច អរណោ កេនចិនិវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៤៤] ហេតុយា តីណិ ។

នសរណទុក្កនអាសវគោច្ឆកទុកេ

សរណទុក្កអាសវគោច្ឆកទុកំ

[១៤៤៥] ន អរណំ ន អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ អាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ឯកំ ។

១ ម. នកេនចិវិញ្ញេយ្យំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១២២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

នសរណទុក្ខកើនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ខៈ

សរណទុក្ខកើនចិវិញ្ញេយ្យទុក្ខៈ

[១២២១] ធម៌ មិនមានរណៈ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយ វិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ ដែលមិនមែនគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២២៣] ធម៌ មិនមានរណៈ ដែលមិនមែនគប្បីដឹងច្បាស់ដោយ វិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ ដែល មិនមែនជាមិនមែនគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នសរណទុក្ខកាសវគោត្តកទុក្ខៈ

សរណទុក្ខកាសវគោត្តកទុក្ខៈ

[១២២៥] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ ។

បច្ចុប្បន្ននិយាយនូវលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

នសវណទុកនសញ្ញាជនគោច្ឆកទុកើ

សវណទុកសញ្ញាជនគោច្ឆកទុកំ

[១៤៤៦] ន អរណំ ន សញ្ញាជនំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ សញ្ញាជនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៤៧] ហេតុយា ឯកំ ។

នសវណទុកនគន្ថគោច្ឆកទុកើ

សវណទុកគន្ថគោច្ឆកទុកំ

[១៤៤៨] ន អរណំ ន គន្ថំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ គន្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៤៩] ហេតុយា ឯកំ ។

នសវណទុកនឱយគោច្ឆកទុកើ

សវណទុកឱយគោច្ឆកទុកំ

[១៤៥០] ន អរណំ ន ឱយំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ឱយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៥១] ហេតុយា ឯកំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នសរណទុកនសញ្ញោជនគោច្ឆកទុកៈ

សរណទុកសញ្ញោជនគោច្ឆកទុកៈ

[១២២៦] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាសញ្ញោជនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នសរណទុកនគន្ធគោច្ឆកទុកៈ

សរណទុកគន្ធគោច្ឆកទុកៈ

[១២២៨] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាគន្ធឈៈ អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាគន្ធឈៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នសរណទុកនឱយគោច្ឆកទុកៈ

សរណទុកឱយគោច្ឆកទុកៈ

[១២៥០] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាឱយៈ អាស្រ័យ នូវ ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាឱយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

នសវណទុក្ខនយោគគោច្ឆកទុក្ខំ

សវណទុក្ខយោគគោច្ឆកទុក្ខំ

[១៤៥២] ន អរណំ ន យោគំ^(១) ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ យោគោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៥៣] ហេតុយា ឯកំ ។

នសវណទុក្ខនីវរណគោច្ឆកទុក្ខំ

សវណទុក្ខនីវរណគោច្ឆកទុក្ខំ

[១៤៥៤] ន អរណំ ន ដីវរណំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ ដីវរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៥៥] ហេតុយា ឯកំ ។

នសវណទុក្ខនបរាមាសគោច្ឆកទុក្ខំ

សវណទុក្ខនបរាមាសគោច្ឆកទុក្ខំ

[១៤៥៦] ន អរណំ ន បរាមាសំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ បរាមាសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៥៧] ហេតុយា ឯកំ ។

១ ម. នអរណំ នោយោគំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

នសរណទុក្ខនយោគគោត្តកទុក្ខៈ

សរណទុក្ខនយោគគោត្តកទុក្ខៈ

[១៤៥២] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាយោគៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាយោគៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នសរណទុក្ខននីវរណគោត្តកទុក្ខៈ

សរណទុក្ខននីវរណគោត្តកទុក្ខៈ

[១៤៥៤] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

នសរណទុក្ខនបរាមាសគោត្តកទុក្ខៈ

សរណទុក្ខនបរាមាសគោត្តកទុក្ខៈ

[១៤៥៦] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ជាបរាមាសៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

នសវណទុក្ខនសារម្មណទុក្ខំ

សវណទុក្ខសារម្មណទុក្ខំ

[១៤៥៨] ន សវណំ ន សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ឯកំ ។

[១៤៥៩] ន សវណំ ន អនារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ អនារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៦០] ហេតុយា ទ្វេ ។

នសវណទុក្ខនចិត្តទុក្ខំ

សវណទុក្ខចិត្តទុក្ខំ

[១៤៦១] ន សវណំ ន ចិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ ចិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៦២] ហេតុយា ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។

នសវណទុក្ខនចេតសិក្ខទុក្ខំ

សវណទុក្ខចេតសិក្ខទុក្ខំ

[១៤៦៣] ន សវណំ ន ចេតសិក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ ចេតសិក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

នសរណទុកនសារម្មណទុកៈ

សរណទុកសារម្មណទុកៈ

[១៤៥៨] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ប្រកបដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ មានវារៈ ១ ។

[១៤៥៩] ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមានអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាមិនមានអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៤៦០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ។

នសរណទុកនចិត្តទុកៈ

សរណទុកចិត្តទុកៈ

[១៤៦១] ធម៌ មិនមានរណៈ ជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៤៦២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីសង្ខេប ។

នសរណទុកនចេតសិកទុកៈ

សរណទុកចេតសិកទុកៈ

[១៤៦៣] ធម៌ មិនមានរណៈ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចុនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៤៦៤] ហេតុយា ទ្វេ ។

នសរណទុក្ខនចិត្តសម្បយុត្តទុក្ខេ

សរណទុក្ខចិត្តសម្បយុត្តទុក្ខំ

[១៤៦៥] ន សរណំ ន ចិត្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច

អរណោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ ទ្វេ ។

នសរណទុក្ខនចិត្តសំសដ្ឋទុក្ខេ

សរណទុក្ខចិត្តសំសដ្ឋទុក្ខំ

[១៤៦៦] ន សរណំ ន ចិត្តសំសដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច

អរណោ ចិត្តសំសដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៦៧] ហេតុយា ទ្វេ ។ បេ ។

នសរណទុក្ខនទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខេ

សរណទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខំ

[១៤៦៨] ន អរណំ ន ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ

បដិច្ច សរណោ ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១២៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

នសរណទុក្ខនចិត្តសម្បយុត្តទុក្ខៈ

សរណទុក្ខចិត្តសម្បយុត្តទុក្ខៈ

[១២៦៥] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ២ ។

នសរណទុក្ខនចិត្តសំសដ្ឋទុក្ខៈ

សរណទុក្ខចិត្តសំសដ្ឋទុក្ខៈ

[១២៦៦] ធម៌ មិនមានរណៈ ច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវ
ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ល ។

នសរណទុក្ខនទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខៈ

សរណទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខៈ

[១២៦៨] ធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចនីយានុលោមទុក្ខទុក្ខប្បដ្ឋានំ

[១៤៦៩] ហេតុយា ឯកំ ។

[១៤៧០] ន អរណំ ន ន ទស្សនេន បហាតត្ថំ
ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ន ទស្សនេន បហាតញោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៧១] ហេតុយា ឯកំ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។

នសរណទុក្ខនសឧត្តរទុក្ខំ

សរណទុក្ខសឧត្តរទុក្ខំ

[១៤៧២] ន សរណំ ន សឧត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ សឧត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៧៣] ហេតុយា ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។

សហជាតវារម្មិ បច្ចយវារម្មិ និស្សយវារម្មិ
សំសង្កវារម្មិ សម្បយុត្តវារម្មិ បដិច្ចវារសទិសំ ។

[១៤៧៤] ន សរណោ ន សឧត្តរោ ធម្មោ អរ-
ណាស្ស សឧត្តរស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ឯកំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១២៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១២៧០] ធម៌ មិនមានរណៈ ដែលមិនមែនជាត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាមិនមានរណៈ ដែលមិនមែនជា
ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីសង្ខេប ។

នសរណទុក្ខនសឧត្តរទុក្ខៈ

សរណទុក្ខសឧត្តរទុក្ខៈ

[១២៧២] ធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយឧត្តរៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកបដោយឧត្តរៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី

សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១២៧៤] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកប
ដោយឧត្តរៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយឧត្តរៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៤៧៥] ន សារណោ ន សឧត្តរោ ធម្មោ អរ-
ណាស្ស សឧត្តរស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឯកំ ។

[១៤៧៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អធិ-
បតិយា ឯកំ ។ មេ ។ អវិតតេ ឯកំ ។ មេ ។

[១៤៧៧] ន សារណោ ន សឧត្តរោ ធម្មោ អរ-
ណាស្ស សឧត្តរស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៤៧៨] ន ហេតុយា ឯកំ នអារម្មណោ ឯកំ ។

[១៤៧៩] ហេតុប្បច្ចយា ន អារម្មណោ ឯកំ ។

[១៤៨០] ន ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញារាវំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៤៧៥] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកប
ដោយឧត្តរៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយឧត្តរៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៤៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ លេ ។ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ លេ ។

[១៤៧៧] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនប្រកប
ដោយឧត្តរៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមានរណៈ ប្រកបដោយឧត្តរៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
. . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[១៤៧៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៤៧៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។

[១៤៨០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យ
ពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ

[១៤៨១] ន សារណំ ន អនុត្តរំ ធម្មំ បច្ចយា អរ-
ណោ អនុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៨២] ហេតុយា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

[១៤៨៣] ន សារណោ ន អនុត្តរោ ធម្មោ អរ-
ណាស្ស អនុត្តរាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៨៤] អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ
ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ អាសោនេ ឯកំ
វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ នត្ថិយា ឯកំ វិកតេ
ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

[១៤៨៥] ន សារណោ ន អនុត្តរោ ធម្មោ អរ-
ណាស្ស អនុត្តរាស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន អរ-
ណោ ន អនុត្តរោ ធម្មោ អរណាស្ស អនុត្តរាស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

[១៤៨១] ធម៌ មិនមានរណៈ មិនមែនជាឧត្តរៈ ពឹងផ្អែក
នឹងធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនអនុត្តរៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ។

[១៤៨៣] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាអនុត្តរៈ
ជាបដ្ឋយ នៃធម៌ មិនមានរណៈ ជាអនុត្តរៈ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយ ។

[១៤៨៤] ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១
ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[១៤៨៥] ធម៌ មិនមែនប្រកបដោយរណៈ មិនមែនជាអនុត្តរៈ
ជាបដ្ឋយ នៃធម៌ មិនមានរណៈ ជាអនុត្តរៈ ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បដ្ឋយ . . . ជាបដ្ឋយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មិន
មែនជាមិនមានរណៈ មិនមែនជាអនុត្តរៈ ជាបដ្ឋយ នៃធម៌ មិន
មានរណៈ ជាអនុត្តរៈ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

[១៤៨៦] ន ហេតុយា ទ្វេ ន អារម្មណេ ទ្វេ ន-
ឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នោវិតតេ ទ្វេ ។

[១៤៨៧] ឧបនិស្សយប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ ។

[១៤៨៨] ន ហេតុប្បច្ចយា ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេ-
ជាតេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាវំ

ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ យាវ

បរិយោសាដា តីសមត្តេហិ កាលាវារេហិ បដ្ឋានំ ។

បដ្ឋានប្បករណំ បរិបុណ្ណំ ។

អភិធម្មបិដកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

[១៤៨៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យមានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៤៨៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[១៤៨៨] ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន ។

បដ្ឋាន ចាប់ដើមតាំងអំពីអនុលោមទុកត្ថិកប្បដ្ឋាន
ដល់បរិយោសាន ប្រកបដោយភាណវារៈ ៣០ ។

បដ្ឋានប្បករណ៍ បរិច្ចណ៍ប៉ុណ្ណោះ ។

ចប់ អភិធម្មបិដក ។

ឯត្តារតា ច អម្ពេហិ	យំ បុញ្ញំ បសុតំ ពហំ
តំ នោ នេវានុមោទន្តុ	សព្វសម្មត្តិសិទ្ធិយា
នុក្ខប្បត្តា ច និទ្ធុក្ខា	ភយប្បត្តា ច និព្ពយា
សោកប្បត្តា ច និស្សោកា	ខេមំ បប្បោន្តុ ចាណិណោ
សព្វេ ពុទ្ធា ពលប្បត្តា	បច្ចេកានព្វា យំ ពលំ
តេសំ ច ធម្មតេជេន	រក្ខំ ពន្ធាមិ សព្វសោ ។

បុណ្យណាដ៏ច្រើន ដែលយើងទាំងឡាយបានកសាងហើយ ទាំង
អំបាលនេះ សូមទេវតាទាំងឡាយ អនុមោទនានូវបុណ្យនោះ របស់
យើងទាំងឡាយ ដើម្បីសម្បត្តិសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង សត្វទាំងឡាយ ដែល
ដល់ហើយនូវទុក្ខ សូមឲ្យជាសត្វបាត់ទុក្ខទៅ ដែលដល់ហើយនូវភ័យ
សូមឲ្យជាសត្វបាត់ភ័យទៅ ដែលដល់ហើយនូវសោក សូមឲ្យជាសត្វ
បាត់សោកទៅ សូមឲ្យសត្វទាំងឡាយដល់នូវសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយគ្រប់ព្រះអង្គ សុទ្ធតែទ្រទ្រង់នូវកម្លាំង ព្រះបច្ចេក-
ពុទ្ធទាំងឡាយ ក៏មានកម្លាំង ខ្ញុំសូមចង់នូវការរក្សា ដោយធម្មតេជះ
នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ និងព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយនោះ ដោយប្រការ
ទាំងពួង ។

អភិធម្មបិដកេ
 បដ្ឋានស្ស សត្តវសមោ ភាគោ
 មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេ

បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋានំ

បច្ចនីយានុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ.....	១
បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋានំ.....	២១
បច្ចនីយានុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ	៤៩
បច្ចនីយានុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ	១៨១
បច្ចនីយានុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ	១៩៨
បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋានំ	២៥៣

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន សត្តវសមភាគ
សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បច្ចនីយានុលោមប្បដ្ឋាន

បច្ចនីយានុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន.....	១
បច្ចនីយានុលោមទុកប្បដ្ឋាន.....	២១
បច្ចនីយានុលោមទុកត្ថិកប្បដ្ឋាន	៤៩
បច្ចនីយានុលោមត្ថិកទុកប្បដ្ឋាន	១៨១
បច្ចនីយានុលោមត្ថិកត្ថិកប្បដ្ឋាន	១៩៨
បច្ចនីយានុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន	២៥៣

រៀបចំវាយអក្សរឡើងវិញនិងពិនិត្យតាមច្បាប់ដើមដោយ

កល្លៈកម្មការពុទ្ធិការប្បធម៌អង្គការមូលនិធិវត្ថុបញ្ញា

ការវាយអក្សរ និងបោះពុម្ពសាឡើងវិញនូវសៀវភៅព្រះត្រៃបិដកបាលី និងសេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ ដែលជាស្នាដៃ របស់លោកអ្នកប្រាជ្ញជំនាន់មុន គឺអាស្រ័យដោយការមើលឃើញនូវកត្តាចាំបាច់ មួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

- ឯកសារដើម ត្រូវបានថតចម្លងច្រើនសា ធ្វើឲ្យមានលក្ខណៈមិនច្បាស់ពិបាកក្នុងការអាន
- រក្សាស្នាដៃវប្បធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យគង់វង្សស្ថិតស្ថេរ
- តម្រូវការរបស់សិក្ខាកាមអ្នកប្រាថ្នាចង់យល់ដឹងនូវខ្លឹមសារពុទ្ធសាសនា
- ផ្សាយនូវធម្មទាន ធ្វើឲ្យព្រះពុទ្ធសាសនាកាន់តែមានភាពរីកចម្រើនរុងរឿងក្នុងលោក

ដោយកុសលផលបុណ្យទាំងអម្បាលមាណ ដែលកើតអំពីធម្មទាននេះ

សូមឲ្យព្រះពុទ្ធសាសនាផ្សាយទៅគ្រប់ទិសទីទូទាំងសកលលោក

សូមឲ្យសព្វសត្វទាំងឡាយទាំងពួងបាននូវសេចក្តីសុខសួស្តី

សូមឲ្យមនុស្សគ្រប់ជាតិសាសន៍មានភាគរកាពនឹងគ្នា

សូមឲ្យពិភពលោកទាំងមូលមានសុខសន្តិភាព ។

ក្នុងករណីដែលលោកអ្នកអានបានប្រទះនូវកំហុសឆ្គងណាមួយ ចង់ឲ្យយើងកែតម្រូវ ឬចង់បានសៀវភៅធម៌យកទៅអាន សូមទាក់ទងមកយើងខ្ញុំតាមអាសយដ្ឋានដូចខាងក្រោម៖

វត្ថុបញ្ញា សង្កាត់ក្រាំងធ្នង់ ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ

លេខទូរស័ព្ទ៖ (៨៥៥) ១២ ៩៦១ ៤២៩, (៨៥៥) ៨៨៧ ៩៦១ ៤២៩

អ៊ីមែល៖ maha.panna@gmail.com

គេហទំព័រ៖ <http://www.mahapanna.org>

*“Wherever the Buddha’s teachings have flourished,
either in cities or countrysides,
people would gain inconceivable benefits.
The land and people would be enveloped in peace.
The sun and moon will shine clear and bright.
Wind and rain would appear accordingly,
and there will be no disasters.
Nations would be prosperous
and there would be no use for soldiers or weapons.
People would abide by morality and accord with laws.
They would be courteous and humble,
and everyone would be content without injustices.
There would be no thefts or violence.
The strong would not dominate the weak
and everyone would get their fair share.”*

~THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL~

With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.

The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of Limitless Light!

*** The Vows of Samantabhadra ***

I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.

When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.

*** The Vows of Samantabhadra Avatamsaka Sutra ***

